

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. pettivrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Belokranjci in Belokranjska železnica.

Iz Metlike se nam piše:

Zgradba železnice Novo mesto, Metlika, Karlovec v Dalmaciji je torej zagotovljena. Velikanski korak v boljšo bodočnost!

Mi priznamo, da je ta velikanski uspeh delo S. L. S., v prvi vrsti dvornega svetnika Sukljeja in dr. Susteršiča. Mi smo pazno čitali zadnje izvrstne govore v delegacijah. Tema gospodoma izrekamo priskrbo zahvalo! Bog živi ta dva moža slovenskemu narodu do skrajne meje človeškega življenja!

Rojaki! Prva lokomotiva ima se pripeljati koncem meseca oktobra leta 1910 v Belokranjino, čez Metliko v Karlovec ter dalje v Dalmacijo. Srčna želja se nam bode izpolnila v kratkem času.

Vsled Belokranjske železnice vršiti se mora v Belokranjini velik preobrat.

Kako pa se moramo mi nanj pripravljati?

Moje misli so med drugimi vsaj te-le:

1. Pozvati moramo iz Amerike naše posestnike in poštene fante, domov, na delo domače.

2. Poprijeti se moramo poleg vinoreje intenzivneje tudi sadjereje, živinoreje, prsičereje itd.

3. Lotiti se moramo tudi, naša polja, njive, travnike in košenice popolneje in bolj strokovno obdelavati.

4. Prazne nerodovitne prostore in slabe pašnike ali stelnjke moramo pogozdovati.

5. V vsaki župniji naj se osnuje raiffeisepovka in na podlagi nje nadaljna zadržna pridobitna organizacija!

6. Prva Dolenjska posojilnica v Metliki naj se prelevi v Mestno posojilnico s pupilarno varnostjo.

To bi bilo nekaj dela na gospodarskem polju.

Pripravljati pa se moramo tudi

7. »z uma svitlim mečem« kulturno.

To se da doseči z dobrimi šolami. Torej skrbimo, da bodo naši otroci marljivo in z veseljem v šolo hodili; dalje se da boljša izobrazba doseči po končani šoli tudi z izobraževalnimi društvi, s predavanjem, s shodi itd. Vsaka župnija mora imeti svoje izobraževalno društvo s knjižnico in rednimi shodi!

8. Poslužiti se moramo nam v zakonu zadržanih meščanskih šol.

Potruditi se moramo torej, da se naredi

za vsak tukajšnji sodni okraj po ena meščanska šola, to je v Metliki in v Črnomlju.

Rojaki Belokranjci! Na delo za boljšo bodočnost! V to pomoz Bog!

Interpelacija

poslanca Gostinčarja in tovarišev na Njega Ekselencio gospoda pravosodnega ministra zaradi zaplembe časopisa »Naša Moč«.

C. kr. državni pravdnik v Ljubljani je zaplenil celi članek časopisa »Naša Moč« z dne 2. avgusta 1907 pod napisom

»Ljudstvo in naše pravosodje«.

ki se glasi:

»Veliko rano odkrivamo danes, ki jo poznajo vsi, a malokateri ima pogum, da bi povedal svojo misel, ker se vsakdo boji, da mu ne zavijejo vratu ali ga vsaj v luknjo vtaknejo za svobodno, pravično besedo v prilogo postavi proti kvarljivcem postave in pravice.

Razmere pri naših sodiščih so take, da je skrajni čas v tem oziru nastopiti. Krivice se tolike in se tako brez sramu pred vso javnostjo uganjajo, da je v ljudstvu že globoko padlo zaupanje do sodišča. Ljudski pregovor že pravi pri nas: »Če hočeš najti pravico, ne hodi k sodniji!« Zadnji čas pa so sodišča na Kranjskem postala pravi brlogi liberalne stranke, v katerih se »v imenu Njegovega Velikanstva cesarja« uganjajo najhujše krivice.

Naj so sodniki pristaši katerekoli stranke — svobodno jim! A kadar sodnik stopi v urad, ko obleče sodni talar, mora sleči strankarja in biti edino tolmač postave.

Kako je pa pri nas vse drugače! V dveh stvareh se kaže pri večini naših sodnikov velika korupcija.

1. Krivično ločijo med bogatinom in revežem. Krivica se začne pri žandarju in gre dalje do deželnega sodišča. Bogatina ne ovadijo zlepa, ker je žandar rad prijatelj ž njim, zlasti če je dotičnik liberalen kremljar. Saj smatrajo pri nas mnogi žandarji kot eno svojih prvih službenih dolžnosti, da naročajo liberalne, protiljudske časopise in uganjajo liberalno politiko z zabavljanjem čez »klerikalce«, čez delavce, čez »zabite« kmete in čez S. L. S. Pa v svojih svobodnih urah naj bodo kar hočejo, mi le zahtevamo, da so v službi pravični in da bogatina ravno tako ovadijo, kakor reveža. In državno pravdnistvo ima v rokah, ali vpelje preiskavo ali ne. Reveža brez usmiljenja tožijo in preganjajo, bogatina pa gledajo skozi prste; če je kdo kaj višjega, mora biti že velik lump, pa ga državni pravdnik ne vidi. Koliko je slučajev, ko ni hotelo državno pravdnistvo dvigniti obtožbe ali jo je

ustavilo, samo, ker se je šlo za kakšnega člana privilegirane družbe.

In ko pride do obravnave in do sodbe, kolika razlika! Le primerjajte kazni, h katerim so obsojeni bogatini ali reveži! Naši sodniki so spravili našo deželo na slab glas, da stoji na prvem mestu glede na kriminalnost. Kmečke fante in delavce obsojajo za malenkosti k hudim zapornim kaznim, pri drugih stanovitih pa se dobi vse polno olajševalnih okolišnosti. Če je le mogoče, je bogatin oproščen, za reveža se pa nihče ne zmeni, če je obsojen k hudi kazni.

Krivica je v sestavi sedanje postave. Naša porotna sodišča niso nikakars ljudska sodišča, kar bi morala biti po svoji ustanovitvi, ampak so sodišča buržoazije, ki sode po svojih pristranskih stanovskih koristih. To se vidi posebno pri tiskovnih pravih. Samo »revne« detomorilke se oprašajo, goljufi iz »boljših« stanov imajo vedno upanje, da najdejo milost, samo če plačajo dobrega doktorja. Zato je naša zahteva, da se porotna sodišča čisto drugače sestavljajo in da pridejo med porotnike tudi zastopniki delavstva. Krivično je, če sodijo delavca samo zastopniki stanov, ki so naravno vedno delavcu nasprotni in vidijo v njem nekaj nižjega ali celo sovražnega.

Pa tudi večina naših liberalnih sodnikov stoji na najnižjem strankarskem stališču buržoazije proti delavstvu. Zato je delavec skoro vedno že naprej izgubljen, če ima s sodnijo opravka.

2. Grda rana našega pravosodja je, da dajo sodniki nase vplivati od one politične stranke, ki uganja najhujša lopovstva v naši deželi.

Sodne obravnave pri nas so take, da se vedno konstatira naprej, kateri stranki pripadeta obtoženec ali tožitelj. Če je obtožen »klerikalec«, je izgubljen, če je tožen liberal, vedno oproščen. V »Narodu« se že naprej sodba razglasi o političnih pravih, in sodniki te predpise zvesto poslušajo. Skandalozno se politične pravde na Kranjskem, prava sramota za vse pravosodje. To smo videli še posebno pri zadnjih ljubljanskih volitvah. Vloženih je bilo proti liberalcem okoli 60 ovadb zaradi volivne goljufije in podkupovanja, pa 58 so jih zavrnili, sprejeli samo 2, da so še tista dva oprastili in dali »Narodu« priložnost, da slavi pravico liberalnosti liberalnih Hribarjev volivnih sleparjev. Ali naj se temu čudimo, če vidimo, da je državni pravdnik dr. Trenz srčni prijatelj »Narodovega« urednika Malovrha, ki je bil zaradi tatvine zaprt, pa igra v liberalni družbi s sodniki vred najvišje vloge. Kako bi se čudili tistemu dr. Trenzu, ki je pustil, da je pobegnil čez ocean njegov in Hribarjev dobri prijatelj Podgoršek, trgovec z deklicami

in zaveznik lastnice zloglasne hiše z Zvonarskih ulicah, judinje Löwyjeve, in je tako ostal lopov brez kazni. Liberalci, ki je denar dajal, je oproščen, kolar Anžič, ki ni dal ničesar, ampak ki so mu očitali le obljubo, ki je sama v sebi glupa in neverojetna, je bil pa obsojen.

Predovič in Vrhovnik sta pa podkupovala, in proti njima se je sploh ustavila preiskava, ker sta liberalca. To je nečuvna korupcija, ki jo je zmogel edino le Podgorškain Malovrha čedni prijatelj, dr. Trenz.

Videli smo že, da se je zgodilo, da je razdelil sodnik kar priče: te so liberalne, te so klerikalne, in rekel: »Klerikalnim pričam ne verjamem.« če jih je bilo tudi več, in je tako sodil po krivici.

Spomenik nečuvne pristranosti sodišč so vse politične pravde na Kranjskem. Kaj naj rečemo, če preiskovalni sodnik zagrm nad pričami: »Le čakajte, jaz vas bom že naučil pričati!« Ali če preiskovalni sodnik v ovadbi bevsških »tolovajev«, o katerih se pouči pokorno seveda najprej iz »Naroda«, reče pričam: »Bevske ženske so same lažnjivke!« — Nečuvno, a resnično!

V Ljubljani je pobila Hribarjeva banda v škofiji šipe. Vodil jih je Cham, ki je bil od liberalne stranke najet zato — plačan, da je delal škandale po shodih.

Pa bil je oproščen, dasi je bilo konstatirano, da je on vodil bando in da je tudi on metal kamne v šipe škofove palače.

Profesorju Vodebu se je le zdelo, da je bil takrat že pri njem v stanovanju. Seveda, kar se je zdelo profesorju v stanovanju, je res, kar je pa videla na lastne oči druga zapriščena priča pred škofovo palačo, pa ni res.

V Gočah na Vipavskem so pa bili »klerikalci« obsojeni nasilstva, dasi niso naredili nobene škode in nikogar ranili, in najlepše je, da je bil na več mesecev obsojen duhovnik, ki ni bil pri prepiru niti navzoč, ki je rekel se prej svojim ljudem, naj gredo mirno spat. Obsojili so ga zato, ker so rekli, da so njegove pridige krive, da so razdeljeni ljudje v stranke.

Zato se je v liberalcih utrdila misel, da liberalci sme uganjati vsako lopovščino, sme krivo prisegati, sme huiskati k pobojem, sme goljufati, sme škofu pobijati okna, sme delavca izkoriščati in zatirati, pa se mu ne zgodi nič. Ali sme država trpeti, da se tako dela v imenu »Njegovega Velikanstva cesarja«?

Govorilo se je včasih, da je bil imenovan za predsednika ljubljanskega deželnega sodišča Levičnik »klerikalec« na ljubo. Koliko je resnice na tem, dokazujejo škandali kranjskih sodišč. Kriv jih je tudi Levičnik in odgovoren zanje.

Poslanci naši pa ne smejo storiti za nobenega liberalnega sodnika niti koraka več, če

LISTEK.

O inseriranju

Dragi prijatelji!

Sedaj, ko je zopet tu čas kupčije, čas trgovine, ko stoji zima pred vrati in že senčijo dneve prijazni božični prazniki, pridem od tega, da ti odgovorim na vprašanja, ki si mi jih stavil v dobi »kislih kumar«.

Odkar obstojajo časniki, se je mnogo debatiralo o vrednosti in nevrednosti inseratov. Vendar tudi tu se kaže resnica izreka, da je »siva vsa teorija«. Praksa — in le ta velja, in opazovanje je nepobitno dokazalo brezpogojno vrednost inserata. Četudi se tuptam kdo pritožuje, da kak inserat ni izpolnil nãd, ki so se stavile vanj, je vzrok tega neuspeha, če se natančno slede njegovi sledovi, vedno le v sestavi inserata. In zato trdim: Sestava inserata je glavna stvar!

Ali tudi tukaj je treba pomniti: ne velja eno za vse! Kakor bistveno je pri inseriranju »kako«, vendar se bodo morali škornjem peti drugačne hvalnice kakor klobasam in knjige se bodo morale drugače slaviti kakor parium in milo. To boš gotovo lahko razumel, vendar je še vedno le način hvale glavna stvar, ki lamči za dober in hiter uspeh. Kdor spretno inserira, ne bo nikdar imel prazne blagajne, naj bo kupčija splošno še tako lena in sredstva denarnega trga še tako slaba.

Dandanes je dana vsakemu brez izjeme prilika, da pokaže sebe in svoje blago občinstvu. V Srednji Evropi pač ni več koticika,

kamor bi ne prodr! časnik. In za inserat nima strankarska barva kakega lista prav nikakega pomena. Kupci se dobe v okrilju vsake stranke in trgovec ni odvisen od ene družabne vrste, ampak od celote.

Toda to le mimogrede! Vrsta, sestava inserata je in ostane glavna stvar. Kajti tu se šele izkaže pravi moister položaja. Na vsak način je velika napaka, če se dá kdo zastopati v listu po preširokoustnem inseratu. Nikdar ne sme inserat več obljubljeni, kar inserat more storiti. Kakor samobsebi umevno se to sliši, je vendar mnogokrat težko to samoobsebi umevnost izvrševati v njenem popolnem obsegu. Kako lahko se dá zapeljati inserent od inseratov konkurence do vsakovrstnih majhnih pretiravanj. Ne inserat konkurenta bdi merilo, ampak lastna zmoglost. To je alfa in omega vsake trgovske realitete.

Toda tega bi ti ne bilo treba šele povedati, dragi prijatelj. Predobro poznam tvoja trgovska načela, ki so se že mnogokrat dobro izkazala. Le v eni stvari bi še nekoliko pokramljaj s Teboj, ki me je je naučila dolgoletna izkušnja na tem polju. Stvar je sledeča: inserat mora biti nekaka vada, ki vabi kupce. Ne sme se omejit samo na to, da pohvali vrsto predmetov. V občinstvu mora vzbuditi veselje do kupovanja in kupovanja željne mora narediti radovedne. Nekoliko skrivnostnosti dela tukaj čisto čudeže. Kdor razgrinja le na dvigne popolnoma, oni ima največji uspeh na svoji strani In nekoliko premalo bo tudi tukaj boljše nego nekoliko preveč! Potem se mora dobro paziti na aranžmã inserata. Nes pametno bi bilo, če bi kdo našteval svoje blago kar po vrsti, kakor mu pride ravno na misel. Tudi tu je red največja čednost. Kdor zmeče v inseratu svoje blago kakor repo in

zelve v eno vrečo, bo mogel redko govoriti o uspehu. Stopi pred čitatelja s krožniki, potem mu ponudi še čaše in skodelice in žlice in vilice in nože, in marsikdo, ki se je namenil nakupiti krožnikov, se bo dal napeljati k temu, da bo kupil še druge predmete in morda še jedila povrhu, če jih imaš naprodaj. Tako izvabljaš kupca od enega predmeta do drugega.

Če je taka vsebina inserata, se tudi oblika ne sme pozabiti. Ne naredi vsega sama velikost. Inserat mora učinkovati. Učinkovati pa more le stvar, če estetično vpliva na človeka, to se pravi, da je prijetna za oči. Tu se morajo opustiti predvsem neokusni okraski in okvirji. Nekaj ravnih, gladkih črt vpliva navedno bolj kakor široka, gosta ornamentika. Okvir in pisava morata po značaju soglašati. Tudi debela pisava se mora vporabljati le varčno. Med okvirjem in besedilom naj ostane nekaj praznega prostora. Ta prostor, ki tvori nekako ozadje inseratov, dviguje vso stvar plastično iz strani in tako naglašã inserat pred njegovo okolico, dasi ne učinkuje vsiljivo ali preobijestno.

Podam ti takoj primer za nasprotni slučaj. Ogled si enkrat stran s takozvanimi mešanimi naznanili, kjer se vrsti vrstica na vrstico, predalček na predalček. Kakor pest peska v oči, tako učinkuje taka stran lista in kupec se mora šele truditi, da dobi, kar išče. In kako lahko zopet izgubi, kar je iskal, če za trenutek obrne pogled drugam. In posledica te izgube inserata je pogosto izguba veselja, da bi inserat še enkrat poiskal, da, pogosto celo izguba veselja do kupovanja.

In sedaj primerjaj inserat, kakor sem ga zgoraj postavil za vzor. Inserata moje vrste ni treba nič iskati. Nevsiljivo se ti sam ponudi.

Ne izgubi se nikdar, kajti ves način sestave ga varuje, da se ne izgubi. In kar se ne izgubi, ne more biti nikdar izguba. Praksa je to več nego enkrat potrdila in tako moje svete nepobitno dokazala kot dobre. Več ti danes ne morem povedati. Iz vsega boš razvidel, dragi prijatelj, da bo najbolje, če boš izpolnjeval sledečih »deset zapovedi uspešnega oglašivanja«, ki bi se glasile nekako tako-le:

1. Menjaj vedno vsebino in obliko svojega inserata!

2. Vzbudi v čitatelju radovednost, še predno prideš stvari do jedra!

3. Bodi kolikor mogoče originalen pri sestavljanju inserata!

4. Poizkusi učinkovati humoristično, če gre, kajti: kdor ima na svoji strani smeh, ima vse!

5. Če ponujaš različne stvari, jih razvrsti tako, da mora kupiti št. 2, kdor kupi št. 1 itd.!

6. Pazi na to, da priplava tvoj inserat vsakomur, ki vzame v roke časnik, sam pred oči!

7. Ne varčuj pri inseriranju! Nikjer ni denar tako dobro naložen, kakor tukaj!

8. Ne stavi vseh nãd takoj na prvi inserat! Tudi tukaj velja potrpljenje!

9. Inserat je najboljša slika izkušenega trgovca!

10. Inserat ne sme samo hvaliti, ampak tudi vabiti!

To bi bilo, kar sem ti imel odgovoriti. Marsikaj sem še pridedal, kar mi je bilo na srcu. Zato je postalo pismo daljše, kakor sem prvotno nameraval. Če bi ti mogli ti moji dobromisleči sveti kaj koristiti, bi srčno veselilo tvojega tisočkrat te pozdravljajočega in najboljši uspeh želečega prijatelja

N. N.

ne jih zadene ljudska nevoľja, ki jih pomete s pozorišča.

Mera je polna. Od nikoder ni pomoči, ako tu poslanci ne posežejo vmes, ki so imuni.

Advokati se preveč boje sodnikov. Pozivljamo vse svoje somišljenike, naj nam vsak pojav sodniške pristranosti z dokazili in s prepisom razsodbe dološijo. Če ne moremo preprečiti Judeževih dejanj, bomo gledali vsaj da se ne bodo dobivala več Judeževa plačila!

Vprašamo:

»Ali hoče Njega Eksclenca, gospod pravosodni minister varovati svobodo kritike v javnem časopisu in dati tozadevna navodila podrelenim c. kr. državnim pravdnistvom?»

Dunaj, dne 16. oktobra 1907.

Gostinčar, Povše, dr. Hočevár, Pogačnik, Záruba, V. Myslivec, dr. Jos. Myslivec, Šachl, Prokop, Jaklič, Fr. Demšar, Pišek, Roškar Šusteršič, A. Benkovič, dr. Krek, dr. Horský.

Shod „Kmečke zveze“ na Brezovici.

V nedeljo, 20. t. m. popoldne ob 3. uri se je vršil shod „Kmečke zveze“ v šolskem poslopju za občini Brezovica in Log ob udeležbi 225 posestnikov, kmetov.

Shod je otvoril g. župnik Ant. Žgur ter pozdravil navzoče može in predlagal Andreja Remškarja predsednikom shoda. Soglasno izvoljeni predsednik je predstavil komerc. svetnika, državnega poslanca g. Franca Povšeta, ki je prišel na ta shod naravnost z Dunaja, da poroča o namenu „Kmečke zveze“ in o delovanju državnega zbora.

G. Fr. Povše, burno pozdravljen, je v več ko poldrugo uro trajajočem govoru jako poljudno pojasnil namen „Kmečke zveze“, potrebo združenja in posvetovanja kmetijskega stanu v obrambo njegovih pravic. O svojem poročilu je povdarjal, da je bil dozdaj kmečki stan še najmanj združen, zato se njegov glas ni dosti vpošteval v parlamentu, a sedaj je vsled volivne reforme ravno agrarna, kmečka stranka v državnem zboru najmočnejše zastopana po svojih poslancih. Naštevati je podrobno rane, na kojih trpi kmečki stan, ki jih hoče Slovenska ljudska stranka po svojih poslancih zaceliti, opozarjal je zborovalce na ogromne dolgove kmečkega prebivalstva, ki so vknjiženi na kmečkih zemljiščih, na krvni davek, triletno vojaško službo, v današnji dobi, ko kmet niti posla proti visoki plači ne more dobiti, na razne uime, ki zadenejo kmeta vse huje kot razna industrijska podjetja, na visoke pristojbine ob premembni posestvu, na razne kužne bolezni pri živini itd.

Poročal je o novi nagodbi z Ogrsko in nje pomen, s številkami pojasnil, kaj in koliko se iz Ogrske uvozi v Avstrijo in obratno; o novi železnici, ki je zasluga poslancev Slovenske ljudske stranke, to je zveza Ljubljana-Karlovce, kar bo za prebivalce, zlasti za kmete ljubljanske okolice velike važnosti in koristi, dalje o potrebi razdolženja na kmečkih zemljiščih vknjiženega dolga, o dosegu znižanja pristojbin, o projektovanem osuševanju ljubljanskega Barja in njega bodoči koristi. Priporočal je tudi domačo mirovno sodišča po zgledu Švice. — Zbrani kmetje so zanimivemu poljudnemu govoru pazno sledili, pritrdjevali in odobravali vsestransko natančno poročilo in se potem, ko se je izrekla po predsedniku še zahvala gospodu poslancu in zaupnica poslancem Slovenske ljudske stranke, razšli z vidno zadovoljnostjo na svoj dom. Shoda so se udeležili le kmetje, ki so večino-

ma že vpisani v »Kmečko zvezo«, a se je isti dan še več novih udov zgabilo.

Po končanem shodu si je g. svetnik Fr. Povše v spremstvu odbora še ogledal našo parno mlekarno ter se je jako pohvalno izrazil o njej in odbor zagotavljal, da hoče svoj vpliv zastaviti na merodajnem mestu za potrebno podporo.

Tedenski pregled.

Na trgovskem shodu v Ljubljani je bilo navzočih do 300 trgovcev in netrgovcev. Sklenile so se lepe resolucije, ki so se na shodih S. L. S. že dostikrat obravnavale. Kdo bo te resolucije izvršil, o tem ni bilo govora. Trgovsko šolstvo bo delo S. L. S., zato pa je bilo neumestno, da so našo stranko na trgovskem shodu napadali. Dr. Majaron, ki je tudi prisoten, je branil liberalno obstrukcijo v deželnem zboru kranjskem. Če zahteva S. L. S. upravičeno večje zastopstvo in razširjenje volivne pravice, ali to kaj škoduje trgovskemu stanu? Dr. Majaron ni nikogar prepričal, da bi bilo v interesu trgovstva, če brani stare in krivične privilegije. Značilno je, da se je na shodu čisto molčalo o konsumnih društvih.

Belokranjska železnica. Inženjerji, ki bodo uslužbeni pri gradnji nameravane nove železnice, so došli v Novomesto. Veliko razburjenje pa je nastalo med poslanci v »Slovenskem klubu« in po Kranjskem sploh, ko je zadnjič ministrski predsednik dr. Beck potožil, da je belokranjska železnica vsled netaktnosti Hribarjeve in tovarišev, ki so bili šli v Pešto, — v nevarnosti. Slovenski klub stoji kot en mož za belokranjsko železnico, ki je neizmerne važnosti za Ljubljano in za našo deželo sploh. »Jugoslovanski klub« pa je vsled nesrečne politike resolucijske postal največja nevarnost zanj. Tudi ljubljanski župan Hribar je v tej družbi. Čelo dr. Tavčar je izpoznal, koliko je pokvaril Hribar s svojo nerodnostjo, ter priznava, da narodno-napredna stranka za to stvar niti prsta ni ganila ter da je vse delo na ramah poslancev S. L. S., dalje, da nam je Beckova nagodba prinesla več, nego smo pričakovali (!). Svoj članek je zabelil dr. Tavčar s tem-le udarcem na Hribarja: »Vemo, da ga nima Slovenija poslanca, ki bi vedoma tako velevažno železnico s kako prazno demonstracijo ali brezglavo obstrukcijo v nevarnost stavljal.«

Državni zbor. O nagodbi polnijo listi svoja predala. Politiki kažejo na dobičke, ki jih dobi Avstrija po kvoti, po železniških tarifih, konverziji ogrskega dolga, po dalmatinski železnici itd. Dvomimo, če je ta utež dosti močna za protikoncesije. Važna tri vprašanja so ostala nerešena, namreč: Carina, armada in zalaganje armade. Čisti carinski dohodki se po nagodbenem zakonu uporabljajo za pokritje skupnih državnih izdatkov. L. 1905 je Avstrija v skupno vrečo vrgla 118 milijonov carinskih dohodkov, Ogrska pa le 22 milijonov. Ali je to dobiček za Avstrijo? Kakšne obljube je dobila Ogrska glede na armado, je še prikrito. Vendar je gotovo, da bi boljše nagodbo, kakor je v sedanjem načrtu, mogli Ogrom narekovati le z orožjem v roki. To vedo tudi poslanci na Dunaju in vse stranke se nekoliko ogibljejo, da bi prišle s sodbo na dan. Pri prvem branju, ki se je že začelo, bo govorilo 34 poslancev. Obsojali bodo marksizma, a gotovo je, da avstrijski parlament odobri nagodbo, ker nobena resna stranka neče prevzeti odgovornosti za nepregledno krizo, ki bi nastala, ako bi se nagodba zavrgla. Za nas Jugoslovane je največjega gospodarskega pomena železniška zveza Ljubljane z Dalmacijo preko Novega mesta, zato imajo dosti razloga, da glasujejo za nadrobno razpravo.

Zbornica je tratlala čas z nujnimi predlogi,

ker hočejo nekatere stranke zavleči razpravo o nagodbi; zato je dr. Lueger predlagal, da hočejo krščanski socialci glasovati zoper vse take nujne predloge, da se čimprej reši nagodba.

Med češkimi poslanci je bilo zadnji čas mnogo razpora; agrarci in katol. poslanci se po pravici pritožujejo, da imajo razmerno najslabše zastopani mladočelji v rokah ministrska in druga vplivna mesta. Ministra Pacak in Foit sta se odločila demisionirati in sta svojo demisijo že naznanila ministrskemu predsedniku. Odstop je bil odobren tudi v češkem klubu, zlasti zato, ker je Beck izjavil, da češkimi zahtevam sedaj ne more ugoditi. Čehi stopijo vsled tega tudi v opozicijo. — Pri razpravi o nagodbi je dr. Lueger ostro govoril proti Ogrm ter protestiral, da bi se jim dovoljevale kakve nove volaške koncesije.

Katoliško tiskovno društvo v Trstu je ustanovljeno. Primerno poročilo g. Ukmarja na ustanovnem shodu so zborovalci sprejeli z odobravanjem na znanje. Pristopilo je takoj okrog 50 članov, večina vsi kot ustanovniki, med njimi tudi tržaški škof, ki se za društvo živahno zanima. Odbor, na čelu g. Ukmar, se je takoj konstituiral. Dobro se je povdarjalo, da brez tiskovnega društva, brez lista in brez tiska pade vse prizadevanje na jugu. To, kar se je povsod dobro obneslo, mora tudi v Trstu prospevati.

Avstrijski cesar je izven nevarnosti in se mu zdravje od dne do dne boljša. Zdravniški izvidi se ne bodo več izdajali.

Raznoterosti. Občinske volitve v Belgiji so se vršile v znamenju kompromisa med liberalci in soc. demokrati proti katoličanom, zato so združeni protikatoličani zmagali ondi, kjer ima delavstvo večino. — »Slov. krščansko socialna zveza« za Koroško se je ustanovila v Celovcu; pristopilo je že 11 društev. — Železničarsko gibanje v Italiji se je docela ponesrečilo; proti delavski zvezi in proti socialistični organizaciji vlada med železničarji velika nevoľja. — Proti dvoboju je izdelala španska vlada poseben zakon, ki bo v parlamentu tudi sprejet. — Petindvajsetletnico gledališkega delovanja je praznovala v Belgradu Ljubljanka Vela Nigrinova dné 23. oktobra. — V Opatiji je skočil v morje nadkomisar Klein iz Litije, a ga je čolnar potegnil za lase iz vode in ga je rešil gotove smrti. — Iz raznih krajev južne Italije so došla poročila o velikih potresih; več hiš se je podrlo. Govori se, da je 300 ljudi mrtvih pod razvalinami. — Državno sodišče je dovolilo slovenske napise v Mariboru, ki jih je bil občinski svet nepostavno prepovedal. — Grdo podivjanost so pokazali nemškonalionalni dijaki 24. t. m., ko se je pripeljal na graško vseučilišče privatni docent dr. Uhde, ki je napravil tretji doktorat. Ker je sloveči mladi modroslovec član katol. društva »Carolina«, so ga spremljali Karolinci in bogoslovci, pri tem pa so jih surovo in s silo napadli nemški hajlovci, ki so s tem dokazali, kako umevajo »svobodomiselnost«. Divjali in vpili so, da je bilo groza. Dr. Uhde je protestiral in glasno zaoril: »Jaz sem Karolinec in grem le s Karolinci k promociji. Protestiram, da se tako grdo krši akademiška svoboda.«

Kreditna zadruža obrtnikov se je ustanovila v Ljubljani. Knjige bo vodila »Zadružna zveza«, posojila bodo dobivali samo zadružni člani. Nova zadruža ima pravico, da lahko osnuje tudi svojo prodajalnico, ki bi v nji razpečevala svoje izdelke.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja 27. oktobra: Sabina, Frumencij; ponedeljek 28.: Simon in Juda, Fidelij; torek 29.: Narcis, Hija-cint; sredo 30.: Marcel, Klavdij; četrtek 31.: Volbenk, Lucida; petek 1. novembra: God vseh svetnikov; sobota 2. novembra: Vseh vernih duš dan, Just.

Shod krščanskega delavstva.

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Berolin, 21. okt.

V Berolinu zboruje shod krščanskega delavstva nemškega. O splošnem socialnopolitičnem položaju poroča generalni tajnik krščanskih strokovnih zvez Stegenwald (Kolin).

Socialnopolitični položaj delavstva. — Za volivne reforme!

Ko je govornik načrtal zgodovino socialnega razvoja v Nemčiji, je izvajal: Misel, da se mora ustaviti socialnopolitična zakonodaja, ker delavcev itak ni mogoče zadovoljiti, je napačna. Delavci zahtevajo več svobode, več družabnih pravic. (Odobranje.) Izjemni zakoni proti socialni demokraciji so ji samo pomagali. Posebno pa koristi socialnodemokratski propagandi krivični plutokratski volivni red. Tudi krščanski delavci občutijo sedanjí volivni red po posameznih deželah, zlasti pa v Prusiji, kot kričečo krivico. (Živio, odobranje.) Krščanski delavci so proti razrednemu boju, ki se vodi od spodaj, pa tudi proti razrednemu boju, ki se vodi od zgoraj, in zahtevajo, da se naredi konec zastarelim razrednim volivnim pravicam. Vlada prezira delavske zahteve, in zato je ustavila socialno reformo. Krščanski delavci smatrajo kot preziranje, da je državni kancelar pozdravil shod »rumenih« strokovnih društev, ki so brez moči in pomena in samo koristijo socialni demokraciji. Protestirajo tudi proti težavam, ki jih delajo vladni organi krščanski organizaciji; s tem, da je vlada izgnala italijanskega tajnika splošne zveze pruskih krščanskih strokovnih društev, je ravno pospešila razširjenje socialne demokracije med italijanskim delavstvom. Glede javnopravnega stališča delavcev je Nemčija že zaostala za drugimi kulturnimi državami. Zadnje zasedanje državnega zbora je bilo v tem oziru zelo revno; vse se draži, za delavca se ne zgodi nič, in zato raste nezadovoljnost med tovarniškim delavstvom. Način, kako je pruski deželni zbor obravnaval rudniški zakon, je rudarje ogorčil. Govornik zahteva zakon o pravnem stališču strokovnih društev, delavske zbornice, razširjenja društvenega prava. Zveze državnih uslužbencev ne zahtevajo pravice stavljanja, pač pa neomejeno pravo organizacije. Zavarovanje delavstva je preveč birokratično urejeno in se naj preuredi. Deseturni maksimalni delavnik, ki je omejen samo na ženske, se naj razširi. Državnim in zasebnim uslužbencem se naj izboljšajo plače, ustvari naj se splošni državni rudarski zakon in novim razmeram primeren poselski red. Zahteva se uvedenie trgovskih nadzornikov in proporcionalni volivni red za vsa socialna zastopstva.

Delavstvo ne sme v socialno demokracijo, pa tudi ne v takozvane »narodne« organizacije, ampak podpirati mora tiste politične stranke, v katerih se kaže živ, delavskim stanovom prijazen socialni duh. (Burno odobranje.) Sedem članov krščanskega delavstva je že v nemškem državnem zboru, šest v pruskem, bavarskem in württembergem dežel-nem zboru, 150 v občinskih svetih — to kaže, da si delavec tudi izven socialne demokracije more pridobiti veljavo. (Živahno odobravanje.) Tako si polagoma pridobiva delavec enakopravnost v meščanski družbi.

Proti »rumenim zvezam«.

Shod se je najodločnejše izjavil proti takozvanim »rumenim zvezam«, ki stoje samo na »narodni« in »patriotični« podlagi, in ki jih vlada podpira proti socialni demokraciji. Te zveze hočejo delavstvu namestu pravic doseči samo dobrote. Vzgoja delavstva do samostojnosti in samopomoči se ne goji v »rumenih«

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Douh cajta se že nisima iz gespu-dam ubčin-skm svet-nikam Bolč-čuvem Pepetam nč vidla; jest sm že mislu, de ga je ro-tužspetkam na rajža pi-slou, de b pu družeh mesteh mal puštederu, kuku drge šmeti pube-rajja in kuku

se mestn štajkoln voz, de ga pu na cest ub-leži. No pa unkat sm ga le narajmu, ke je tam pr flečakajarskm most glih za pečen kostajn glihu. Ke me je zagledu, je biu tku vseu, de m je prec dva kustajna šenku, pol me je priju pa za pud pajzdha in sma ja pučas mahlna ke preke lemenat.

»Pepe, a že veš neki nouga?« me je ta peru prašu, ke je kostajn dol pužeru in je začu družga u usta mašit. »Jest sm zatu zdey muzikredehtar ud ta iblanske bande, Am na uš nč gratulerat? No, pa kar pust; sej je use glih, če m ti gratuleraš al pa ne, sej tku vem, de m nč slabga na prvošeš: Sej sm se douh cajta branu za časti, pa nazadne m ni družga čez ustal, kokr, de sm preuzeu derehtarija, ke nisa mel družga, de b se na muska zastopu.«

»Ja, Pepe, a s ti muzikalíš?« sm se jest začudu, ke ga še neko nism slišu muska špilat; še tekat v deželnm dvorc ga ni blu pr tist band zravn.

»Sleva naumna, kaj še tega na veš? A me res še nis neko slišu ufrehta delat? Jest t znam špilat na rene, na škaif, iz ena beseda: na use štremente. Še na lajarkostn t znam špilat, in še brez tisteh čačk, ke jm prauja druh meskonti note. Kua b s člouk iz tistm čačkam uč frdrbvou, ke ni treba. Tist Pohar se pa na družga na zastop, ket na tiste čačke, pa če mt pr usak reč ta velka beseda. Take ldi, ke pousod antrige delaja, je ta nar bulš vn pumetat, pol je pa gmah, preh pa ne.«

»Pepe, ti guvariš, ket kašn udrašen in jest b te rad še poslušu, če b mou ti še kei kustajna, kokr pa vidm, je že toj škrcniel prazn, jest morm pa tud gledat, de pridem u prau-mo cajt na trgousk shod u ta »Mestn dom«. Pa zdrou ustan, Pepe, pa kej piš!»

Tku sma se lučila; Bolču Pepe je sou prke tistmo most, k je biu že stu let preh pustaulen, predn je biu gespud Ivan Hribar iblansk žepan, jest sm ja mahu pa u ta »Mestn dom« na tist trgousk shod, ke sa ga leberalci skp sklical. Ke sm pršou na shod, je glih dohtar Marajon ud eneh Kinezariu prpoudvou, ke pa jest kinezarije že tku puznam, kašn kavelni sa, sm pa tist cajt raj mal zadremu in sm tulk cajta pumagu drugm dremat, de je biu shod u kraj in de sa guvornki use dol prebral, kar jm je na srce ležal.

Pu dohtarskm, holt, pu trgouskm shode sm stopu mal u kufehaus pugledat, kua kej cajtnge pišeja; pusebn na Drejčetuva »Soča« sm biu ferbčn, če je kej ud ta nove žajnfabrke not in če mu gre kej dobr kšeft iz žajfa. Pa Drejče ma tulk zdey iz žajfa za uprant, de nima cajta na soje cajtnge mislt, zatu pa uzame raj u ena roka »Gurica«, u ta druga pa škarje in hitr za »Soča« nastrže štofa, zravn s pa mislt: sej je use glih, če mi kej

spišema, veja prec ldje, kašn aduti de sma, al pa če iz »Gurice« vn nadrukama, pa ldje tud veja, de sma aduti. Če b Boltatuga Pepeta iz Kudeluga na blu na svet, b se še dal mal ldi za nus vodet in se dekat, tku je pa usa naša muja zastoyn, ke ta mrha use prec ukul užnedra.

Kumi tku en cajt pu cajtnгах pratlam, pa pride u kufehaus iz soja gespa redehter ud »Sluvenije« in prsede k moj miz, in začne tud pu cajtnгах pratlat. Kar naenkrt me pa pugleda čez špegle in me praša: »No, Boltatu Pepe, kua pa ti prauš k našm cajtnгам; a nisa fajn? A nisa desetkat bl fajm, ket sa Mulavrhuve?«

»Ja, tist maja pa prou, gespud redehter! Nhne cajtnge sa pa že tku fajm, de b ih sami anglici bral, če b jm ih kašn priftrogar gor u nebesa prnesu. Sam tu m ni ušeč, de sa šli Hribari puštabe ukrast in pa puper, ke ih je nucu za »Ubčinska uprava«. Če uja za usaka numara puštabe kradl, u mogu Hribar hmal soja drukarija zaprt.«

»Pena, prsmoda! Kdu nek puštabe krade in pa puper! Kdu te je pa spet tku naštrihu?«

»U, »Sluvenec« sm brau, pa je aus!»

»Sleva! A misleš, de je use res, kar te al pa une cajtnge pišeja? Na bod na sitn! Sej mi uma tud lagat, kulkr se u dal in bl ke ene cajtnge aufšnajdaja, bl sa fajm in raj jm ldje bereja. Tu enkat uleče, pa rec kar čš. Zdey uma pa naredl še ena nova prloga za moda, al bl kratk rečen: modecajtnge za iblan-ske frakarje, de se uja vedl prou nost in de na uja hudil nahter ukul ket kašn šmirjoklni. Re-dehter ud te prloge u pa oberfrakar dohtar Bretl. Tu je nucn, prijatu, ti še na veš kuku je tu nucn! Še ti uš murde iz te prloge kašn ne mou, uš vidu!»

»Uma vidl, no; nej ja le vn daja tista prloga, jest s um pustu prec frak iz ne ure-zat, de ga um mou za ta bl fajm veselice, kokr je neoj u ta »Narudnmu dom«. Holt, zdela

sm se pa spounu, de morm jt ke. Nej pa zdrou ustaneja, gespud redehter.«

Ke sm pršou u ta »Narodn dom«, sa bli že usi leberalci židane vole, ke sa mislel, de sa tku lepu use sluvenske trgouce spravl u soj žakl, Kar naenkrt pa ustane gespud dohtar Tuma iz Gurice in jm pufrderba ta vesele, zatu ke je reku, de se morja usi trgouci or-ganezerat ket trgouci, ne pa ket pulitičn kumedjonti in de na smeja na nubena pulitična plat ulečt. Kar je blu trgoucu na veselice, so dohtar Tumate na use kripile pokal in upil žiuja; dohtar Marajone in dohtar Windischari sa se pa tku ksihti putegnil, kokr de b bli iz gumalastike. Putegnil sa se pa ksihti tud iblanskim kumijem, ke sa se spounel, kam sa ja zafural. Ta nar preh sa s ustanovl soj dru-štu, ta društu sa jm komfescerat trgouci in zdey ga čja pa trgoucm kumfescerat leberaln dohtar, kar se jm pa saj za zdey še ni pusrečl, al pr usm tem sa pa kumiji le na cedil ustal, k s na celem shode mubedn najne še spou-nu ni.

Tku maja leberalci pousod smola. Kokr sa iz sojm trgouskm shodam, ke sa ga bli u soja ne izrabt, pugurel, tku je puguru tud leberaln ženen Drenik. Tai je tou tud iz sojm arcnijam, ke ih je dau mojmo pu pol brate Boltatuvu Tonček zavle »Ragle«, gespude dohtar Stojce konkurert, pa je pr tem, ke ni prou ta reč u roka uzeu, skoču za eneh stu-pedeset kronc not. Ja, prijatu Drenik, za arc-nije talat more bt holt dohtar, drgač je žajfa, ke ni drlauban, de b ih usak šušmar fabre-ceru. Viš, moj pu pol brat Boltatu Tončk se t pa zdey lepu u pest smeja, ke s ta kratka uleku. Tu je zamerkni in prid enkat drukrat prašat za svet raj

Boltatuga Pepeta iz Kudeluga.

zvezah», ki so samo pomožne čete delavstva za kapitalistične podjetnike. Te dvoživke le škodujejo gmotnemu prospehu delavcev. Samo dobro, samostojno vzgajeno delavstvo bo ohranilo državo pred rdečo revolucijo. Zato se naj delavstvo povsod upre prodiranju rumenih »narodno-demokratskih« organizacij.

Za proporcionalne volitve v socialna zastopstva.

Resolucija se glasi: »Kongres izjavlja, da se je proporcionalni volivni zistem, kolikor je doslej vpeljan pri bolniških blaginjah in obrtnih sodiščih, vsekoli dobro obnesel in kot pravičnega izkaza ter da je spravljivo vplival na udeležene stranke in poklice. Kongres pričakuje od vlade, da se proporcionalni zistem obligatorično uvede za vse socialne volitve na polju delavskega zavarovanja in organizacijskega prava.«

Za slovanske delavce.

Shod se izreče z obžalovanjem, da je v državni družbeni zakon sprejeta določba, po kateri je na javnih zborovanjih prepovedano govoriti v drugem kakor v nemškem jeziku. Proti taki določbi shod krščanskega delavstva odločno protestira, ker se s tem duševni in gospodarski razvoj pol milijona nemških delavcev, ki delajo v Nemčiji, jako oškoduje ali celo onemogoči. Nevarnost te določbe je tem večja, ker je tudi vsak gospodarski napredek nemškega delavstva brez solidarnosti z nemškim delavstvom v nevarnosti. Zato mora shod zahtevati, da se s postavnimi določili ne ovira raba materinskega jezika posameznih delavskih skupin v javnih zborovanjih.

Državni zbor.

Dunaj, 25. okt.

Kriza v češkem taboru.

Razmere v češkem taboru so take, da je popolnoma omajano stališče obeh čeških ministrov. Dr. Fořt in dr. Pacak sta obenem mladočeška poslanca, a se niti na večino svojih ožjih somišljenikov ne moreta naslanjati. Šef vsake vlade, in to je ministrski predsednik, mora zahtevati, da vsi člani njegovega kabineta podpirajo in pospešujejo njegov program. Prva točka v programu sedanje vlade pa je v trenutku parlamentarna rešitev avstro-ogrskih pogodb. Kako pa naj dr. Fořt in dr. Pacak kot češka parlamentarna ministra podpirata vladni program, ako še vedno ne vesta, ali bode vsaj večina čeških poslancev glasovala za pogodbo. Zato sta oba češka ministra v dogovoru z ministrskim predsednikom zahtevala od svojih poslanskih tovarišev, naj se odločijo — pro ali contra. Barvo pa zopet nočejo na dan posamezne stranke, ki so v »češki zvezi«. Bližajo se na češkem nove volitve v deželni zbor, in vladni pristaši med češkim narodom niso a najboljšem glasu. To je bistvo prepira in zrok krize v češkem taboru. Posledice so asne. Ministra dr. Fořt in dr. Pacak sta že čeraj baronu Becku in svojim rojakom izjavila brez ovinkov, da odstopita, ako se v 24 urah ne razjasni razmere. V sled tega se je lanes dopoldne ob 10. uri zbrala parlamentarna komisija mladočeškega kluba, ki je po mornem posvetovanju sklenila, naj ministra Ir. Fořt in dr. Pacak ministrskemu predsedniku podasta demisijsko. Ta sklep je najprvo Ir. Pacak sam naznanil baronu Becku, po- meje so mu isto sporočili dr. Kramar, dr. Šrb in dr. Žaček. Sicer mladočeški klub v em trenutku ni še govoril zadnje besede,endar je gotovo, da sta oba češka ministra zvajala posledice in podala ostavko. Drugo prajsanje seveda je, ali cesar takoj sprejme lemisijo. Mogoče je, da oba češka ministra je ostaneta v kabinetu do temeljite rekonstrukcije. Druga možnost je, da bodeta imejovana dva nova češka ministra. Kandidatov e več; sedaj se imenujeta agrarec Prašek n staročeški poslanec dr. Žaček. Nam pa se zdi, da noben resen češki politik ne more stopiti v kabinet z vezanimi rokami, s po- gojem namreč, da mora vlada še pred re- šitvijo nagodbe ustreči znanim češkim za- tevam. Ker pa brezpogojno nobena češka stranka iz taktičnih razlogov ali strankar- skega egoizma ne more svojega zastopnika poslati v kabinet, zato je tudi mogoče, da baron Beck sam začasno prevzame vod- stvo trgovskega ministrstva, in mesto dr. Pacakovo ostane nekaj časa prazno ali pa ga zasede češki uradnik.

Nagodbena razprava.

Danes je zbornica nadaljevala prvo branje avstro-ogrskih pogodb. Morda kot po- ročevalec storim najbolje, da navedem v kratkih potezah vsebino posameznih važnej- ših govorov, čitatelji pa naj si sami ustvarijo sodbo.

Dr. Chiari.

Miren, trezen, simpatičen politik, kot go- vornik srednje vrste. Njegov govor pa za- služi večjo pozornost, ker je dr. Chiari na- čelnik nemške ljudske stranke in je skoraj gotovo govoril v imenu nemško - narodne zveze sploh. On je rekel: Avstrijska vlada je sedaj dosegla to, kar je bilo sploh do- segljivo. To pogodbo so podpisali parlamen- tarni ministri dr. Korytovski, dr. Fořt in dr. Derschatta, grof Auerspeg pa kot zaupnik agrarnih krogov. Vendar pa avstrijski parla- mentarec ne more zatajiti svoje nezaupnosti. Še z vsako novo pogodbo so dobili Madjari nove koncesije. Ako pa misliva vlada tudi v avstrijski zbornici dobiti večino za nagodbo z narodnimi koncesijami, bodo nemški po-

slanci onemogočili nagodbo. V državnoprav- nm pogledu pa je nagodba nadaljni korak do popolne ogrske samostojnosti, kar se že leta 1917 utegne zgoditi. In tedaj bodo poga- janja z Madjari mnogo težavnejša, nego so bila sedaj. Kaj torej, ali naj pogodbo odobri- mo ali odklonimo? Nova pogodba res ni ugodna, a vsak politik pa tudi več, da v dveh mesecih ne moremo izvršiti popolne gospo- darske ločitve od Ogrske. V gospodarskem oziru pa more govoriti kot veleindustrijec vladi izreči popolno priznanje. Dr. Chiari je zadovoljen z vsemi točkami, ki se tičejo ve- terinarstva, železniških tarifov, konverzije ogrske rente itd. Minister dr. pl. Derschatta bi ne mogel bolje zagovarjati nove pogodbe z Ogri.

Dr. Lueger.

Javnost je bila že davno radovedna, kaj poreče dr. Lueger kot voditelj najmočnejše stranke v zbornici. O Luegerju je znano, da je bil vedno odločen protivnik madjarski oli- garhiji. Tudi se je govorilo zadnji čas, da mu je vsled bolezni zdrsnilo krmilo iz rok. Dr. Lueger pa ni mož, da bi si dal vodstvo iz- viti iz pesti. Zato je sedaj drugič nastopil v tem zasedanju z vso avtoriteto krščansko- socialne zveze ter izjavil: Proučevali smo dobro novo nagodbo ter našli več dobrih, pa še več slabih točk. Danes pa se ne moremo še odločiti za nagodbo, ne proti nji. Vlada nam mora dati v zbornici in v odseku na- tančna pojasnila o raznih sumljivih točkah. Najbolj sumljivo je to, da sta ogrska mini- stra Košut in Wekerle vse drugače opisala nagodbo, kakor pa naš ministrski predse- dnik. Mi smo torej radovedni, kdo je govoril resnico, ali Košut ali baron Beck. (Veselo.) Mi nismo nikdar dovolj previdni vzpričo zna- ne židovsko-madjarske oderuške taktike. Nam Avstrijcem ni vse eno, da apostolski kralj po božji milosti postane kralj po Košu- tovi milosti. (Živahna pohvala.) Predno gla- sujemo, moramo tudi vedeti, ali so Madjari dobili nove koncesije v zadevi armade. Mi potrebujemo avstro-ogrsko armado, nočemo pa Košutove. (Živahno odobravanje.) Mi ho- čemo dalje, da ne bodo najvažnejša velepo- slaniška mesta imeli v posesti Madjari. Se- danji veleposlanik v Carigradu, grof Pallavi- cini, je odločen madjaron, ki pozna le mad- jarske koristi. Mi pa zahtevamo, da naš ve- leposlanik varuje koristi balkanskih narodov, osobito pa slovanskih in jih tako pridobi za Avstrijo. (Živahno odobravanje.) Mi hočemo vedeti, kaj bode z Bosno in Hercegovino. Mi ne smemo teh dveh dežel prepustiti Mad- jarom. Pokazati moramo Madjarom, da se jih ne bojimo in, če treba, sprejmemo boj z njimi. Imeti hočemo svojo banko. Dobro, toda vsak Avstrijec bi zaslužil kazni, ki bi potem kup- pil ogrsko rento, in ko bi bil tudi hranilnični ravnatelj. (Živahna veselost.) Ako pa pre- te Madjari, da je to zadnja pogodba, jim more- mo odgovoriti, da tudi te ne dobe. Jaz sicer nikdar nisem klical »Proč od Ogrske!«, am- pak »Proč od židovsko-madjarske klike!«, in pri tem ostanem. (Burno odobravanje.) Od Ogrske se nočemo ločiti, ker si ne pustimo pred nosom zapreti vrat proti vzhodu. Če pa Madjari le hočejo boj, potem se ga ne ustra- šimo. To je stališče naše stranke. Vlada in drugi višji krogi nam morajo pojasniti razne sumljive točke v pogodbi, potem se bodemo odločili. (Živahna pohvala.)

Dr. Ellenbogen.

V imenu socialnih demokratov je danes prvi govoril dr. Ellenbogen. Socialni demo- kratje zastopajo večinoma industrijske delav- ce. Ker pa so avstrijski industrijski še precej zadovoljni z novo pogodbo, je tudi socialnim demokratom dano stališče. Seveda je težko zagovarjati to stališče, ako hočejo socialni demokratje ostati načeloma opozicijska stran- ka. Zato tudi dr. Ellenbogen ni preveč napel strune, marveč previdno navajal razne po- misleke, ki naj jih vlada razprši s povoljnimi pojasnili.

Perić.

Zanimivo za nas je, da je v imenu »Ju- goslovanske zveze« danes govoril poslanec Perić, ki je odločen nasprotnik zloglasne re- ške resolucije, katero je podpirala večina nje- govih dalmatinskih tovarišev. To dejstvo ka- že, da gospodje še niso na jasnem in da si protivijo mnenja pri naših sosedih Morda so se gospodje vendar le prepričali, da Košu- tovi prijatelji ne morejo biti pravi zagovorniki jugoslovanskih koristi. Sicer pa je Perić v bistvu ponovil že znane dalmatinske težnje. Mi bi le želeli, da pridejo gospodje s pravo barvo na dan. Mi smo zadnji, ki bi zagovar- jali avstrijski sistem z jugoslovanskega sta- lišča. Avstrijske vlade so mnogo grešile proti Jugolovanom in posredno proti držav- nim koristim. Tudi sedaj bi bila avstrijska vlada lahko branila pravo hrvatske banovine kot tretjega kompascenta. Toda, ljudje božji, kako morete nekaj očitati avstrijski vladi, česar poklicani, zakoniti hrvatski fak- torji ne store! Ako se Supilo in tovariši vpre- gajo v Košutov voz ter do tal klanjajo pred boginjo Hungarijo, potem so pač ti najmanj opravičeni polena metati na avstrijske kro- ge. Graechide seditione quarentes! Te naše besede seveda ne veljajo gospodu Periću, ampak onim, v imenu katerih je danes go- voril.

Ostali govorniki.

Mladočeh dr. Fiedler naglašja potrebo, da se konsolidirajo avstrijski narodi po načelu popolne narodne enakopravnosti. Kaže na dr- žavnopravne in trgovinske političke nevarno- sti, ki nam groze po uresničenju državne ogr- ske samostojnosti.

Češki agrarec Zahradnik izjavi, da če pri- trdi njegova stranka nagodbi, si pridrži pravo- dico, da ta slučaj ne stvori prejudica.

Nemški radikalec Sommer svari pred koncesijami Čehom.

Katoliški Moravan Šramek odločno ob- soja zatiranje Slovkov na Ogrskem in pro- testira odločno proti izsiljevalni politiki na gospodarskem in državnopravnem polju.

Divjak Kuranda divja proti dalmatinski železnici, češ, da se pospeši hrvaška veleagita- cija. — Po Kurandi se zaključi razprava o pogodbi z Ogrsko. Sejo so zaključili ob tri četrti na 6.

Grof Sternberg toži socialne demokratje.

Grof Sternberg je vložil proti socialnim demokratom Elderschu, Pernerstorferju in Seligerju zaradi znanih dogodkov dne 23. ok- tobra na zborničnem mostovžu tožbo zaradi razžaljenja časti. Proti Schuhmeierju je pa vložil tožbo zaradi nevarne grožnje, ker je Schuhmeier zaklical: »Ubiti se mora, kakor kak pes.« Sternbergu ni toliko, da bi bili to- ženi socialni demokrati kaznovani. Gre se mu marveč za to, da obrazloži svoje nazira- nje ob priliki, ko sklepa zbornica o izročitvi toženih poslancev. Strnberg toži tudi »Ar- beiterzeitung«, ker mu očita, da je bil kasi- ran kot častnik, ker ni plačal pri igri naprav- ljenih dolgov.

Svobodna industrijska zveza.

Glede na pogodbo z Ogrsko je izjavila svobodna industrijska zveza, da je nujno, da reši zbornica pravočasno, to je do konca de- cembra, pogodbo z Ogrsko.

Rekurz liberalnega notarja.

Z Vrhniko.

Po dolgem času je vendarle deželna vlada rešila vložene ugovore proti našim občinskim volitvam. Posebno zanimivo pri tem je, da je razveljavila glas našega »velejurista« dič- nega gosp. notarja, ki se je vkljub svoji veliki juridični znanosti tako daleč spozabil, da je volil kot namestnik opravitelja konkurzne mase Fröhlich, dasiravno tega storiti ni bil opravičen, ker opravitelj ni bil zadržan in celo sam nalašč ni hotel priti k volitvi. Ali naj to pripisujemo pozabljivosti ali nevednosti g. notarja? Kako si pa tolmači § 81 konkurznega reda in kako naj si nasprotno tudi mi tolma- čimo dejstvo, da se je g. predsednik trgovske zbornice Lenarčič osebno potrudil od upravi- telja konkurzne mase in ga pregovoril, da se ne udeleži volitev — pa je notar vseno volil in je Lenarčič celo kot član komisije za to glasoval, naj notar voli! Toda »Politika ne sme biti pravičnca«, se je g. Lenarčič celo že sam pri neki priliki izrazil. Naj bode g. Le- narčič prepričan, da dela po takem načelu zelo slabo reklamo za prihodnje deželnozbor- ske volitve in naj nikar ne kandidira namesto ate Žuzamaže. — Zares veliko juridično zmō- nost je pokazal naš bistroumni g. notar v zad- njem volivnem boju. Ni bilo zadosti, da je uporabljal g. predsednika trgovske zbornice za svoje orodje, ampak mašil je tudi skupaj zelo imenitne rekurse, imel je le smolo, in pokazal je le svojo gorostasno nevednost. Niti navadne izjave ni znal pravilno sestaviti, kajti poklicala sta z županom neko žensko v občins- ko pisarno in iz te ženske je hotel izviti iz- javo, da mu bi bilo mogoče na podlagi te ovreči pooblastila, katero je izročila naši stranki. To izjavo je poslal na deželno vlado in čuile, deželna vlada je to izjavo v razlogih razsodbe na kratko zavrnila namreč: »izjava je netočna in nejasna«. Za notarja in za nje- govo pisarno pač slabo priporočilo, če že oblasti ne pripoznavajo njegovih netočnih in nejasnih izjav. Res poper! Če niti za svojo stranko, za katero gori, ni zmōžen delati pravi- lnihih izjav, s kakšnim zaupanjem se pa naj politični nasprotniki obračajo do njega in do njegove pisarne? — Tudi okoli duhovnikov se je hotel zasmukati. Kar tebi nič meni nič je hotel ovreči glasove treh gospodov duhov- nikov, dasiravno so bili že pred več kakor dvema leti popolnoma pravilno sprejeti v volivni imenik, ne da bi se kdaj proti njim vložilo reklamacijsko postopanje. Tudi o tem je dobil naš »velejurist« v razsodbi dolg nos, namreč, da »tacega ugovora ni bilo za vpo- števatl«. G. notar še najbrže takega slučaja ni imel v svoji veliki praksi — je že smola. Kako pa vendar g. notar tolmačite § 1. in 17. obč. volivnega reda? Tudi se veleučeni gosp. notar izpodtika v svojih ugovorih nad poobla- stilom bivšega želez. min. Witteka, ter ga skuša izpodbiti, češ, da je v volivnem ime- niku vpisan kot »Eksclenca baron Wittek«, dočim se je na pooblastilo podpisal »Dr. Hein- rich von Wittek«. Veleučeni gosp. notar menda misli, da bi se moral Wittek podpisati na pooblastilo: »Moja eksclenca Heinrich baron von Wittek«. Potemtakem bi se tudi g. notar moral podpisati na svoje akte: »Moja Veleučenosť Gospod Notar Anton Komotar«. Po naše bi pa bilo najbolj pravo, če bi se pod- pisal vselej kar »komátar«. — Konečno bodi tudi povedano, da je g. notar nasvetoval žu- pana Jelovšeka, da naj on ne voli sam za sodno (občinsko) hišo, ampak, da naj v to svrhu pooblasti kakega družega. Župan je res šel na lim in čuile, kako se sedaj glasi raz- sodba deželne vlade. »Po § 53. obč. volivnega reda ima v resnici župan sam pravico občino na zunaj zastopati, nikakor pa ni on opravi- čen v to postaviti pooblastenca, k temu je opravičen le občinski odbor.« Svetujemo g. notarju, da naj v bodoče kot voditelj in sveto- valec tukajšnje liberalne stranke nekoliko bolj s svojimi velikimi očali pogleda v odredbe obč. zakona, če hoče, da ne bode več streljal takih kozlov.

No in vkljub notarjevi »veleučenosťi« so volitve izpadle tako, da je naših pravomočnih izvoljenih odbornikov 24 in Komotar-Jelov-

škovich le 7. In te številke naše nasprotnike zelo bodejo. Kako jih bodo pa bodle še tedaj, ko bode ta truma naših mož pogledala enkrat v njih dosedanje gospodarstvo in račune in ko bode zahtevala končni obračun Tönniesa in Wagenführerja. Sicer, kakor čujemo jim bo- deta zelo na strani stala »nedolžni fant« in »neodvisni agrarec«, pa ta dva upamo, da bo- demo kmalu ugnali.

Dunajska mlekarna.

Po poročilih izvedencev je najlepša in najboljše urejena mlekarna na svetu Wiener- molkereri — dunajska mlekarna. V naših kra- jih ne bomo mogli nikdar kaj takega napraviti, vendar je dobro, če si jo ogledamo natančneje, da bodo tudi naši bojazljivci videli, kaj more mleko v dobri organizaciji donasati.

Osnovana je bila leta 1881. po prizadeva- nju Josipa Wanick-a, ki je ustanovil tudi mle- karno v Brnu, ki se je med tem razdružila.

Zvezali so se največji veleposestniki in osnovali mlekarino, ki je imela prva leta 2 do 4 milijone litrov mleka. Lepo poslopje so si postavili v sredi mesta v Pragerstrasse. Pos- lopje je bilo kmalu pretesno. Tudi ni bil ve- likomestni zrak in prah ugoden za razvoj mle- karne. Od leta 1898 do 1901 so postavili vse novo v Praterju. Poslopje je dolgo 162 metrov in široko 61-36 m. Zazidanih je 10.000 m². Sprednji in zadnji del je dvonadstropen, vse drugo enonadstropno. Ravnatelj Kaiser je že precej prileten, pa prav prijazen mož, ki je eden najboljših večakov v tehničnem oziru mlekarstva, je krasno razdelil vse poslopje. Notri imajo veliko dvorano (85 m dolgo, 11 m široko, visoko skozi oba nadstropja, kjer mle- ko sprejemajo. Mleko iz vsake posode se mo- ra pokusiti. Mleko, katero prodajo, ne paste- rizujejo, kakor navadno v drugih mlekarnah, temveč očistijo s pomočjo centrifug v debelem pesku. Imajo tudi sirarno, posebne oddelke za otroče mleko in čajno maslo. Vsa naprava je morala stati nad 2 milijona kron. Neoženje- ni delavci imajo v mlekarini stanovanje, kjer imajo za vsakega 23 m² prostora (v vojašnicah le po 16 m²). Delavcev je 550, ki so vsi prav dobro plačani in prav pogosto od zdravnika preiskani. Vso obleko, katero imajo pri delu, jim preskrbi mlekarna. Za delavce imajo v hiši kopališča, kuhinje, lastno gostilno, posebno sobo, kjer se podučujejo v petju. Ta dvorana ima 200 m². — Razen teh delavcev ima mle- karna še nad 500 delavnih moči, ki mleko iz- vvažajo v 135 prodajaln in tam prodajajo. Za vožnjo ima 160 konj, 95 velikih voz in 150 ročnih vozičkov. Vodstvo imata dva ravnal- telja, Kaiser za tehnični in Kampman za trgo- ski del. Oba stanujeta v hiši in imata zelo visoko plačo (menda okoli 24.000 kron). Če vzamemo v poštev, da pobijejo delavci vsako leto samih steklenic za 100.000 kron in pri- štejejo k temu razne druge nezgode, ki so na- vadne pri takih podjetjih, se moramo vprašati, kako jim je mogoče izhajati? Odgovor je pri- prost: mleko donasa dobiček.

Letos imajo na dan 65.000 litrov mleka, katerega plačujejo povprečno 1 liter po 18 545 vin., kolodvor Dunaj. Mleko plačujejo po tol- šči. Navadno mleko ima v mlekarini 3-798 % tolšče, torej je slabše, kakor navadno mleko po naših mlekarnah. Dve tretjini mleka pro- dajo v steklenicah. Prodajajo ga v filijalkah po 26 vin., na dom postavljeno po 30 vin. 1 liter. Mleko za otroke se prodaja po 48 vin. Za to mleko morajo biti krave posebno natančno od zdravnika preiskane in ne smejo imeti nikdar zelene krme.

Čajno maslo prodajajo po 3 K 20 vin. do 4 K. Navadna cena za en kilogram je 3 K 60 vin.

Udje so le največji veleposestniki. Vsak mora dati najmanj 100 litrov mleka na dan. Za vsakih 100 litrov mleka, ki ga daje ud mora plačati 2000 K deleža. Predno je vspre- jet, mora dokazati, da more in hoče izpolniti vse zahteve mlekarne glede snage pri živini, hladilnih naprav in prostorov, pregledovanja živine po živinozdravniku in drugo. — Ker ima mlekarina vkljub tolikim upravnim stroš- kom veliko lastnega premoženja, mora novo- vsprejeti ud plačati še 1000 K v rezervni za- klad. Navadno dajejo udje po 1000 litrov mle- ka na dan. Udje so raztreseni po Nižji Avstriji, Moravski, Šleziji, Češkem in drugod. Neka- teri pošiljajo mleko nad 50 ur daleč po želez- nici. Med njimi nahajamo: Posestva cesarske hiše, kneze Lichtenstein, Collalto, plemeni- taše: Gudenus, Bellegarde, Harrach, Kfinski, Sternberg, velike industrije in veleposestni- ke. Vsem nese mleko, le mi se vedno bojimo za vsak vinar pri naši organizaciji.

Jeseniške novice.

I Pritožbo in protest zoper volitve v I. razredu so vložili liberalci, kakor smo že na- prej povedali, zadnji dan, da bi se le volitev župana kolikor mogoče dolgo zavlekla in bi Humer vsaj nekaj časa še paševal. Podlage pritožba nima nobene, namen, zakaj se je vlo- žila, je tako jasan, da si deželni vladi pač ne bo treba beliti glave, kako naj reši pritožbo.

I Ne vedo, kaj delajo. Tako moramo reči o mnogih, ki drže z napredno stranko na Je- senicah. Zakaj, ko bi vedeli, kaj je program napredne stranke, bi se gotovo ustrašili. Saj še ni izginilo vse krščanstvo iz njih src in še hočejo veljati za katoličane. Napredna stran- ka pa je v »Slovenskem Narodu« 19. t. m. zopet objavila celotno svoje vodilo, po kate- rem deluje, in četrta točka se glasi: »Stranka zahteva strogo ločitev cerkve od države. Zlasti stranka ne pripoznava cerkvi nikake

pravice do šole ter zahteva od cerkve popolnoma svobodno šolo. Po domače se to pravi: Napredna stranka se bo prekoslej bojevala zoper katoliško cerkev. Kdor drži z napredno stranko, je tudi deležen njenega početja!

j Zmerjajo in psujejo sedaj liberalci, ker so bili poraženi pri občinskih volitvah. Pred javnostjo se delajo kot največje narodnjake in očitajo »slovenskim klerikalcem«, da so »kakor brezvestni rablji skozi tri leta izvrševali hudodelstvo oskrumbe nad slovensko narodnostjo, ker so s svojim pobratimstvom z Nemci ubijali narodni čut slovenskega prebivalstva«. Kdor pa pozna naše liberalce in njihov narodni čut in delovanje za Slovenstvo in gleda od blizu njih početje, temu se gabi tako spletenje javnosti.

j Skupno postopanje Slovencev pri volitvi se je razbilo, ker je napredna stranka zadela na najzagrizenejši klerikalizem, ki ni poznal drugega nego strankarstvo. Narodnostno vprašanje ni prišlo niti v poštev; tako pravijo liberalci. Mi pa pravimo: Pogajanja krščanskih slovenskih mož s slovensko napredno stranko so se razbila, ker je krščanska stranka zadela na najzagrizenejši liberalizem, ki ni poznal drugega nego strankarstvo. Narodnost mu je bila le vada, s katero je hotel vjeti krščansko stranko, da bi napredne stranke ne motila pri njenem delu za razširjanje brezbožnega svobodomiseltva. — Znani Cham iz Ljubljane je bil za mešetarja, to vse pove.

j Pobratimstvo z Nemci je slovenska napredna stranka na Jesenicah sama sklenila in sicer že takrat, ko je barona Schwelga in Hugona pl. Noota imenovala za častna občana. Ko pa je spomladi leta 1905 imenovala 14 slovenskih častnih občanov, ni imela namena, ohraniti občine jeseniške v slovenskih, ampak v liberalnih rokah. S tem svojim činom je slovensko krščansko stranko popolnoma odbila od sebe in ji napovedala boj na življenje in smrt. Takrat je bila prilika pokazati nesebično ljubezen do slovenske narodnosti. Ko bi bila napredna stranka imenovala polovico častnih občanov krščanske stranke, polovico napredne, ne bi bilo nikdar prišlo do takega boja na Jesenicah. Toda napredna stranka si je z imenovanjem častnih občanov hotela zagotoviti celi prvi volivni razred in tako večino v občinskem odboru. Zoper tako postopanje je krščanska stranka odločno nastopila. In šele tedaj je sklenila s tovarniško stranko kompromis, da ob volitvah skupno nastopita in napredno stranko vržeta. Pri tem kompromisu ni krščanska stranka izdala narodnosti, kakor ji očitajo liberalci, ampak je za narodnost slovensko dosegla več, kakor pri prejšnjih volitvah obe združeni slovenski stranki. V odbor sta bila vsled kompromisa izvoljena samo dva Nemci, ki sta oba zmerna in ne zagrizena nacionalca, in sicer v drugem razredu, kjer so Nemci sami imeli večino, in bi bili lahko izvolili same Nemce, če bi bili hoteli. Tovarniška stranka je vsled kompromisa dobila toliko odbornikov, da lahko zastopa svoje gospodarske koristi, a ne more slovenski narodnosti nič škodljivega ukreniti, ker ima za to premalo odbornikov, in to je zasluga slovenske krščanske stranke na Jesenicah. Med tovarniško in krščansko stranko se ni sklenila nobena zveza. Kompromis je bil sklenjen samo za volitve. Krščanska stranka bo v gospodarskih vprašanjih nastopala vselej za blagor občine, naj pride predlog od te ali od one strani, v narodnostnih vprašanjih pa bo odločno stala na slovenskem stališču.

j Slovenstvo na Jesenicah so slovenski naprednjaki. Tako seveda pravijo sami. Če je to res, potem je na Jesenicah zelo malo Slovenstva. Državnozbornske volitve so pokazale, da izmed 878 volivcev jih je volilo slovensko napredno samo 100, torej še ne 12 odstotkov. Kaj ne, Jesenice so izgubljene za Slovenstvo? Ko bi bilo Slovenstvo isto, kot slovenski naprednjaki, — gotovo. Hvala Bogu, da je Slovenstvo v krščanskem taboru boljše zastopano!

j Govorite resnico! Liberalci slovenski svet farbarjo, da so po razbitju pogajanj med slovenskima strankama na Jesenicah »klerikalci« in Nemci vedno kot enotna stranka nastopali proti slovenskim naprednjakom. Spominimo le na nekatere slučaje, ki pokažejo liberalno resnicoljubje v bengalični luči. Že pri volitvi župana lanske leto so liberalci skupno z Nemci nastopili, dr. Kogoj je bil kompromisni župan liberalcev in Nemcev, naši odborniki pa so ostali osamljeni s svojim kandidatom! Pri prvi občinski seji so zopet liberalci z Nemci skupno kot en mož liberalnim odbornikom odpustili blizu 1500 kron kazni, ki bi jo bili morali sicer plačati v občinsko blagajno, naši možje pa so ostali v manjšini z zahtevo, da naj liberalni odborniki plačajo kazni, ker so jo zaslužili. In pri predlogu glede socialnega odseka je prišlo celo do burnih prizorov med tovarniško in našo stranko!

j Slepijo javnosti je, kar pišejo liberalci v svojem časopisju, da imajo po nadomestnih volitvah v prvem razredu Nemci 16 odbornikov, torej večino celega odbora, ki šteje 31 odbornikov. Farbarjo javnost zato, da bi vzbudili ogorčenje zoper »izdajalske klerikalce«, češ, da so »klerikalci« izdali slovensko občino Jesenice Nemcem v oblast. Obenem pa bi radi vzbudili sočutje do sebe in občudovanje kot do narodnih bojevnikov. Stranke so sedaj v odboru v takem razmerju: liberalci 8, tovarna 10, Slovenska Ljudska Stranka 13. »Narod« pravi, da ima Slovenska Ljudska Stranka samo šest samostojnih in neodvisnih odbornikov, vsi drugi pa da so Nemci, ker so tovarniški uslužbenci in od tovarne popolnoma odvisni. Zopet farba! Devet mož odbornikov Slovenske Ljudske Stranke in v tovarniški službi, kako pa so ostali 4 samostojni, čeravno imajo v tovarni zaslužek, pokazali so lanske

leto pri volitvi župana. Javno so volili našega kandidata, četudi je tovarna volila z liberalci dr. Kogoj.

j Lepo sodijo liberalci o tovarniških delavcih: Odrekaajo jim vsako samostojnost in značajnost. Kdor je tovarniški delavec, menijo, da ne more pokazati svojega prepričanja, da je kakor stroj brez misli in zato nesposoben za občinskega odbornika. Seveda, za občinskega odbornika so sposobni samo tisti, ki imajo največ premoženja v občini in pa kak učitelj! Zato liberalci niso kandidirali nobenega tovarniškega delavca v odbor! »Nižji sloji« ne spadajo v odbor, to je kajpada geslo liberalno. Mi imamo pa drugačne misli o delavcih in smo jih spravili nekaj v občinski odbor, da lahko zastopajo koristi delavcev v jeseniški občini, ki je eminentno delavska občina. Tovarniški delavci, ki so izvoljeni v občinski odbor, so zadosti že pokazali, da niso metle, kakoršne najdemo včasih med liberalnimi »veljaki, ampak možje, na katere se je lahko zanesti!

j Sola zaprta do 1. novembra. Med otroci so zelo razširjene ošpice. Več kot tretjina šolarjev ni že 14 dni obiskovalo šole. Sedaj, ko so kontumacirani tudi trije učitelji, zaprla se je šola do 1. novembra. Za ošpicami sta dosedaj umrla dva otroka.

j Predavanje v »Katoliškem delavskem društvu« v nedeljo je bilo mnogoštevilno obiskano. Bila je skoraj polna dvorana »Delavskega doma«. Predaval je župnik Zabukovec. Opisal je vzroke francoske revolucije in grozodejstva, ki so se godila ob francoski revoluciji. Ter kazal na enaka dejstva, ki se gode v sedanjem času in so nekaka priprava za splošno revolucijo. Iz tega je izvajal potrebo katoliških društev. V nedeljo 27. t. m. bo zopet predavanje v »Katoliškem delavskem društvu« ob pol 9. uri zvečer.

j Poštna direkcija v Trstu je dala pri Sv. Križu nad Jesenicami nabiti samonemški razglas. To je že skrajna netaktičnost, da ne rečemo hujšega. V čisto slovenskem kraju, kjer ni niti enega Nemca, — so samonemški razglasji zasmehovanje ljudstva!

j Pretep na kolodvoru je bil v nedeljo, 20. t. m., ob pol 10 zvečer. Nekaj »Sokolov« in nemških hajlovcev iz Beljaka in Celovca se je bilo spoprijelo. Tekla je kri. Hajlanje na Jesenicah je izzivanje. Merodajne oblasti naj nastopijo odločno zoper tako izzivanje.

j Knjige družbe sv. Mohorja so prišle. Vsak naj ob sprejemu daruje nekaj za »Narodno šolo« v St. Jakobu na Koroškem.

Idrijske novice.

j Podržavljenje realke je gotovo naša najnujnejša zadeva, sicer občina izkrvavi. Naša stranka se je v tem oziru obrnila do naših poslancev, ki so obljubili, da bodo posredovali o prvi priliki za podržavljenje. To so tudi izvršili. Ko so zvedeli naši liberalci, da je stvar v najboljšem tiru, jih je speкло. Kaj storiti? Hitro skličejo občinsko sejo — seveda tajno. In v seji se vzdigne znani liberalni prerok, ki tovarišem slovesno dokazuje, kako potrebno je, da se zopet na občinske stroške poda deputacija na Dunaj, ki naj prosi podržavljenja realke. Kdo naj gre? Čemu še vpraševati, ko je stvar jasna! Prebivalstvo, pridigal je prerok, je socialnodemokraško, torej naj gre na Dunaj Kristan, mi smo tukaj v večini naprednjaki, zato pa naj gre napredna glava Šepetavec. Pravijo, da se je govornik popolnoma resno držal, ko je stavil ta predlog, in tudi naprednih poslušalcev obrazi so bili resni; seveda so potrdili Kristana in Šepetavca, ki se tudi nista nič branila težkega in požrtvovalnega bremena. Pripovedujejo tudi, da se je jako milo storilo tretjemu, ki je bil lani v deputaciji, ker nista tovariša sotrpina od lani podala izjave, da si brez njega ne upata na Dunaju nič opraviti. Odposlanca sta odšla v soboto zjutraj ter sta na Dunaju poiskala Hribarja iz Ljubljane, da ju spremlija. Zvedela sta prav kmalu, da sta naučni minister in ministrski predsednik že poučena v vsej zadevi, kar je storil že dr. Šusteršič v imenu slovenskega ljudstva sploh in posebej Slovenske Ljudske Stranke, ki ima tudi v Idriji lepo število volivcev, najsitudi še tako hudo bodejo notarja Pegana. Kakor čujemo, sta nato odposlanca posetila tudi naše zastopnike, kar je pravilno, četudi morda notarju ne bo všeč. Sicer pa naj se naši poslanci ne ozirajo na preziranja večine naših naprednjakov, ki se še sedaj nikakor ne morejo vdati prepričanja, da je število 10 večje nego 1. Morda je še hujše. Ker nekateri naprednjaki pri nas tako prezirajo poslance Slovenske Ljudske Stranke in njih volivce, nam ne morejo prav nič, ako rečemo, da podržavljenja realke taki naprednjaki v resnici nočejo. Mislijo si: S Hribarjem samim tako vemo, da ne bomo ničesar dosegli, deset poslancev S. L. S. pa žalimo, da se ne bodo menili za idrijske potrebe. Poznamo pa naše poslance in vemo, da jih liberalci ne morejo užaliti. Zato bodo še naprej delovali v prid ljudstva in v jezo liberalcev.

j Pravda Gostinčar-Julij Novak je torej končana. Dasi je Julij Novak oproščen, smo z izidom zadovoljni. Korajžno je nastopil Julče 28. aprila na volivnem shodu, da bi dokazal, da je Gostinčar nesposoben za poslanca: katoliško delavsko ljudstvo, konsum, delavske hiše — vse je prišlo na vrsto, in za sklep nazadnje naj bi bilo še poneverjenje! Saj je kot uvod povdaril Julče: Poslanec mora biti čist in neomadeževan, nato pa povedal, da je izginilo iz blagajne 3000 gld., ko sta imela ključ Gostinčar in dr. Krek. Kdo bi ob tej zvezi ne sodil, da je Julče govoril o nekem, zborovalcemše neznanem poneverjenju? Tako so tudi umeli prijatelji in nasprotniki Gostinčarjevi, pristaši S. L. S., socialni demokrati in naprednjaki. Nekaj zadnje imenovanih se je takoj po shodu izrazilo: »Danes je pa Julče

grozno blamiral vso našo stranko, če ne bo mogel dokazati, da je Gostinčar defraudiral 3000 gld.« Neki volivec, ki je bil namenjen voliti Gostinčarja, je po shodu rekel: »Gostinčarja ne bom volil, ker si ne morem misliti, da bi si upal pred toliko ljudmi kdo očitati komu tatvino, če bi ne bilo res.« Zato je bil Gostinčar dolžan pred sodiščem dokazati, da ima čiste roke. Julče pa ni nastopil dokaza resnice, da je Gostinčar kaj poneveril, ampak da se je v Ljubljani govorilo. Tako se je izmuznil, a Gostinčar je dobil vendarle častno zadoščenje, ker je obravnava pokazala, da ni res, kar se je govorilo, ampak da je čist in neomadeževan, kakoršnega si Julče želi poslanca.

j »Kritikoval« je Julče Gostinčarja radi napake, zavoljo katere ni nihče trpel niti vinarja škode, ker je bilo samo pomota na papirju, pa še ta že davno pojasnjena in popravljen. Radovedni smo, kdaj vzame pod svoj kritični nož tiste, ki so zakrivil v naših občinskih računih prejšnjih let več pomot, o katerih pa še sedaj ne vemo, jeli so popravljeni! Da bi bile vsaj pojasnjene, pa še zato Julče ne poskrbi, dasi bi bila to njegova dolžnost, ker so sedajni računi sestavljeni na podlagi računov prejšnjih let, pa tudi, ker je obljubljeno. In pomote! Kako bi občinski tajnik idrijski »kritikoval« šele Gostinčarja, ako bi se bil pripetil v njegovi pisarni dogodek, ki se je zgodil v idrijski občinski pred državnozbornskimi volitvami! Saj še veste, da ste osebno zaslišali rudarja in posestnika J. L., hišna številka 377, napravili ž njim zapisnik, ki ga je imenovan sam podpisal, ter zapisnik odposlali na c. kr. okrajno glavarstvo. Takoj drugi dan pa je iz iste občinske pisarne na isto oblast odšel dopis, da je rudar in posestnik J. L. na hišni številki 377 nepoznana oseba. Dela za kritikovanje imajo liberalci v svojem krogu dovolj, puste naj torej poštene ljudi v miru!

j Idrijski »Slovenčev« dopisnik ni vseh našemu »Napreju«. Pravi, da je otročji, ko resnico poroča. On na dolgo in široko pripoveduje, če kakšen katoličan le en korak zastopni stori. Pa povejte od svoje stranke vi, koliko korakov za občini blagor vi stericite. Neževati se je pač lahko, a to nobenemu ne koristi.

j Katehet na realki poučuje stenografijo zato, da si krajša dolgčas, odgovarja »Napreju«. Profesor, ki ima na teden 17 ur pouka, ki ima predmet, o katerem je treba redno studirati in brati najnovejša dela, da dijakom prepodi napade na vero in razprši razne predsodke, ima pač že toliko dela, da mu ni dolgčas. Kristan menda sam po sebi celo profesorje sodi. Meni, če ima on pri ciljih svojih studijah in malenkostnem delu že tako plačo od sodrugov, kaj šele drugi, ki so na malo višji stopinji.

j Idrijski poslanci res še nikoli niso storili svoje dolžnosti, toži Kristan. Zakaj ne? Naš potok Nikova ni tako reguliran, kakor bi on hotel, in zato so poslanci krivi. Ako bi država ali dežela za vsak potok skrbela in ga uravnavala, bi imela toliko dela in stroškov, da bi za druge bolj potrebne stvari ne bilo ne denarja ne časa. Vemo pa, da take stvari spadajo v področje občinske uprave. Sedaj se pri nas navrh liberalci in socialni demokrati v občini, naj se torej kaj ganejo. Samo vpiti na druge, sam pa nič ne storiti, to je res otročje. Otroci zamore le vekati, nima pa še moči za tako delo, tako tudi Kristan s takim pisanjem kaže, kako malo se gane sam in njegovi ožji prijatelji.

j 800 kron so menda že zbrali za štrajk, tako se hvalijo socialni demokrati. Jim privoščimo, samo bojimo se za denar, če ga bodo zopet »Uniji« izročili. Pred šestimi leti je bil že napovedan štrajk in kaj se zgodi? Zadnji trenutek povedo voditelji socialnodemokratske stranke, da ni nič denarja v blagajni. In vendar so tudi takrat organizirani rudarji mesečno plačevali v tak fond. Najbrž teh kron ne bodo več videli, ako jih zopet tja vložijo. Vemo, da bodo zopet »Napreju« pisal, »Slovenčev« dopisnik je neumen, ker ne pojasni, kar trdi. No, izkušnja zadnjih let je dovolj pojasnila. Imenitno izjavo beremo v zadnjem »Napreju«. Glasi se: Vse stranke v državnem zboru so se zvezale proti socialnim demokratom, ki imajo edini dobro voljo storiti kaj poštenega za delavsko ljudstvo. — Če tako različni elementi kakor so sedaj v dunajski zbornici ne marajo imeti nobene zveze s socialnimi demokrati, bodo gotovo imeli za to tehtne vzroke. Da bi bili socialni demokrati edini poštenu zastopniki delavskega ljudstva, pa zgodovina vse drugače govori. Na Dunaju niso bili nič kaj veseli, ko je Lueger predlagal 100 milijonov za podporo delavcev in revežev. Na Nemškem so bili ravno socialni demokrati proti vsakemu predlogu v blagor delavstva, to je že »Naša Moč« dokazala, naštevajoč razne predloge. In na Francoskem, kjer vladajo demokrati? Obljubili so pač delavstvu milijone, katere bodo cerkvam in samostanom ukradli, a dali jih pa le niso. Nad sedem let že čaka delavstvo, kaj bo dobilo za to, da je oropati pomagalo klerikalce. A novi dolg v proračunu za 1907 je bil odgovor. Milijone pa ki so jih skupili od samostanov in cerkva, so si prisvojili različni komisarji za svoj trud. To je tista poštenost, ki se na papirju lepo bere, a v resnici vse drugače kaže. Radi tega zavedno delavstvo socialni demokrati hrbet obrača ter se družijo v strokovnih društvih, tako na Angleškem in Nemškem. Morda tudi v Avstriji počasi pridemo za njimi in najbrž tudi v Idriji, naj tudi »Napreju« vedno vpije: Rudarji, edina organizacija za vas je »Unija avstrijskih rudarjev«.

Novice iz Zagorja ob Savi.

j Povišanje plače je dosegel zagorski župan. Prva seja, ki jo je sklical v ta namen, je bila nesklepčna. Tudi pri drugi ni šlo vse gladko. Bilo je precej vrišča. Najbolj se je še upiral Čobal. Naposled je večina sklenila, da se županu zviša plača za 200 K.

j Bree in Žrjav sta prišla skup zbirat razvaline zagorskega liberalizma. Sedaj za enkrat pod varstvom sv. Cirila in Metoda. — Če ne bosta dva svetnika dovolj, bo treba še tretjega poklicati na pomoč.

Znanost in umetnost.

*** Cerkevna umetnost.** V atiljeju akademičnega slikarja Ljud. Grilca stoji ogromna slika — upravljen dovršena — za glavni altar župne cerkve v Žužemberku. Tako velikih slik pač malo izgotovijo čopiči slovenskih slikarjev — ni čuda, da je atelije prenizek zanjo. Slika obsega 3'60 × 2'08 m. Ni lahko delo, porabi staro sliko, katero je nespretna roka neznanega slikarja popravljajoč — prav nekrščanski pokvarila. Slika je namreč delo slovitega Layerja iz leta 1776. Kar ni razdejal zob časa, je povečini zamazano s poznejšim preslikanjem. G. Grilc se je z vso vestnostjo ravnal, da bi ustvaril dobro kopijo. Posrečila sta se mu brez dvoma najbolj figuri Mohorja in Fortunata, ki kažeta v obrazu veliko izrazitost in sta delana s posebno plastiko. Glo-rijo in angele nad svetnikoma je L. Grilc zamislil nanovo in vsvaril svojo kompozicijo. Ker je slika delana za pogled iz dalje, se bo še le cerkvi pokazala pravilna perspektiva kar par korakov pred sliko v malem ateljeju človeka na prvi pogled frapira. Omenjamo samo to, da je vseeno škoda, da se ni g. Grilc odločil in porabil ohranjene geste in glave angela z Layerjeve slike, ko priplove iz nebes in s čudo lepo razpeto desnico dviga mučeniški venec proti glavi Mohorjevi. — Žužemberška cerkev bo gotovo s sliko dobila nov kras in g. Grilcu le častitamo ob tako veliken delu. — Stara slika se izroči diecezanskemu muzeju.

*** Zora.** Glasilo katoliškonarodnega dijaštva. Letnik XIV. Št. 1. Priloga Srednješolcev. Urednik M. Božič. »Zora« izhaja vsak mesec 20-tega ter stane celoletna naročnina K 4, za dijače K 2. Vsebinsa 1. zvezka: Prvi pozdrav. — I. slovenskohrvatski vsedijaški katoliški shod v Zagrebu. Spisal —ar. — Iz spominov. Novela. Spisal Mohorov. — »Radikalizem«. — Glasnik: Iz Gradca. Starešina »Danice«. — Stališče napram Ciril-Metodovi družbi. — Visokošolsko dijaštvo: Slovensko: Celjski shod narodno-radikalnega dijaštva. — Radikalci in Ciril-Metodova družba. — Izza kulis. — Nemško: Socialni krožki med nemškimi katoliškimi akademiškim dijaštvom. — Elementarne kurze za delavce. — Italijansko: Italijansko katoliško dijaštvo. — Katoliška vseučilišna tridentinska zveza. — Listek: Poduk o socialnem delu v Ameriki. — Izseljevanje preko Trsta. — Ali je škodljivo kajenje? — Šolske hranilnice. — Dijaški dom. — Število slušateljev na dunajski univerzi v letnem tečaju 1907. — Priloga »Srednješolcev«: Ženski mladini. Zložil K—a. — Prijatelju. Zložil Boleslav. — Moderno pesništvo in Anton Medved. Literarna študija. Spisal M—an. — Srednješolsko dijaštvo: Slovensko: Iz Celja. — Iz Pazina. — Iz Kopra. — Razno: O reformi srednje šole. — Ali so dijaške Marijanske kongregacije postavno dovoljene? — O oproščenju šolnine. — »Moderno svetovno naziranje.« — Gospod J. I.

Štajerske novice.

j Alera dr. Benkovič - dr. Sernec pred častnim sodom lige zoper dvoboje. V četrtek, dne 24. t. m., se je vršila razprava o tej znani aferi pred častnim sodom splošne avstrijske lige zoper dvoboje na državnem sodišču na Dunaju. Predsedoval je častnemu sodu Nj. ekscelencja Stanislav vitez pl. Madejski, tajni svetnik minister v pokoj; predsednika sta bila dvorni svetnik in vseučiliški profesor Emil Schrutka pl. Rechtenstamm ter dedni grof in c. in kr. komornik Ferdinand Trauttmannsdorff. Častni sod je na razsojo častne afere pozval državnega poslanca dr. Benkoviča; dr. Janko Sernec se mu ni hotel podvreči, vkljub naredbi vojaškega častnemu sodu v Mariboru. Razsodnikov ni izvolil dr. Benkovič sam, ampak načelstvo lige zoper dvoboje pod predsedstvom grofa Jaroslava Thun; v načelništvu sede najodličnejši možje avstrijske aristokracije, parlamentarcev in učenega sveta; vsak najmanjši sum pristranosti je tedaj izključen. Razprava pred častnim sodom se je vršila minuciozno natančno; saj je trajala tri ure. Zaslišan je bil dr. Benkovič sam, dalje kot priča državni poslanec Pišek, ki je tudi bil na shodu v St. Juriju na Južni železnici; prečitale se je zapisnike, sestavljene od zastopnikov obeh strank, dalje časninarska poročila. Pojasnilo se je zlasti, zakaj je dr. Benkovič smatral kot žaljiv dr. Serneca medklic: »Saj se je tudi on (dr. Benkovič) trikrat gori peljal!«, na katerega je dr. Benkovič reagiral: »Vi ste lažnjivec, ako tega ne dokažete!« Dr. Sernec je hotel namreč dr. Benkoviča dolžiti zveze z Nemci v Hrastniku ter socialnimi demokrati v istem trenutku, ko je on v svojem govoru ožigosal nemško-nemčurško-narodno-liberalno zvezo pri ožjih volitvah. Dr. Benkovič je ponudil častno zadoščenje za besedo »lažnjivec«, toda dr. Sernec je zahteval od njega ponižanje, češ, da naj izjavi, da je brez najmanjšega povoda žalil dr. Serneca; a ta kot

rezervni častnik ni stavil kavalirske pogoje, ampak naravnost otroče, na primer, da se ima ta izjava pred cerkvijo dati preklicati in tako dalje. Take pogoje je dr. Benkovič odklonil. Častni sod dne 24. oktobra je razsodil: »Dr. Benkovič je v častni zadevi z dr. Sernecom ravnal pošteno in častno, on se ni pregrešil zoper zakone o časti in dostojnosti; častni sod mu ta svoj izrek ponudi v popočno zadoščenje.« — S tem je ta afera končana in vsakdo si lahko napravi svojo sodbo o svoječasnih častnikarskih napadih na dr. Benkoviča, nad katerimi je častni sod izrekel uničujočo sodbo. Kazensko postopanje proti dr. Sernecu radi poziva na dvoboju, izpeljano od državnega pravdnštva, in obtožba radi razžaljenja časti proti dr. Sernecu vsled dejanskega napada še niso končane.

Š »Pasji bič v Celju« igra čudno vlogo. Neki gospod je imel v Celju na ulici pasji bič. Tujec vpraša, ali je to oni dr. Serne, ki je znan po pasjem biču. Slučajno pa ta ni bil dr. Serne, in bi se menda zahvalil za to izredno »čast«. Sploh pa dr. Serneca zdaj ni več toliko videti s pasjim bičem, menda zato ne, da se bi ga ljudje ne ustrašili. V »Južni hranilnici« je še imel pasji bič. Morda je tam mislil natepsti odbornike, da ne zabranijo, da ljudje jemljejo denar iz nje ter nosijo v novo »Ljudsko hranilnico in posojilnico« »Kmečke zveze«. Odborniki pa nam ničesar ne poročajo o tem, da bi se mislil koga lotiti. Menda mu je sapo zaprlo, ker jih je bilo več in bolj velikih ko dr. Benkovič. Saljivci svetujejo, da bi si dr. Serne na svojo zdravniško tablo obesil pasji bič, ker bi to bila najboljša reklama. Upamo, da dr. Serne tega nasveta ne bo ubogal, daš bi s tem junaškim činom postal jako slaven. Nekateri tudi pravijo, da takemu zdravniku ni dosti ležeče na življenju svojega bližnjega, ki napada v dvoboju življenje bližnjega. Kako vest ima tak zdravnik? Oj pasji bič, oj pasji bič!

Š Roblek in Ježovnik — protikatoliška poslanca. Ta dva moža povdarjata na vseh šoh, dih, da sta dobra katoličana. Njihovi agenti hvalijo njih pobožnost in naštevajo, koliko izmolita itd. Mi se veselimo, da hočeta biti dobra katoličana, in morda v zasebnem življenju v resnici sta. Toda tu nam ni za njih zasebno življenje, daš bi znali o tem marsikaj neprijetnega povedati. Nam je le za to, kako delujeta v javnosti. In to njuno delovanje je naravnost protikatoliško. Okoli njih se zbirajo liberalci, ki jim je vera trn v peti, ki ne morejo izpregovoriti besede, da ne bi zmerjali katoliškega prepričanja. Roblek in Ježovnik pa hvalite te od Boga neodvisne ljudi, se dasta od njih voditi ter delata v njih smislu. Še več. Roblek in Ježovnik pozdravljata celo shode, na katerih se zahteva, da se mora vreči vera iz šole. Iz celo zanesljivega vira vemo, da sta ta dva moža pozdravila shod liberalnih dijakov v Celju, ki so zahtevali »svobodno solo«, to je brez vere. In to je katoliško delovanje?

Š »Domovina« je srečno postala oficijelno glasilo liberalne »Narodne stranke, ker na čelu lista oficijelno priobčuje oklic »Narodne stranke« za glavni zbor te liberalne organizacije in sicer s podpisom: dr. Kukovec in — Spindler. Sedaj vsak ve, pri čem je z »Domovino«!

Š Obsojeni trgovec z lesom. Te dni je stal pred celjskimi porotniki Anton Srebotnjak, doma iz Hrenovic pri Postojni, bivši trgovec z lesom v Mariboru, zaradi goljufije, ker je posestnika Ant. Korošca iz Dramelj o priliki lesne kupčije za več kot 600 kron ogoljufal s tem, da mu je predložil v podpis neki listek, na katerem so bili drugi dogovori kakor ustni, in ker mu je pozneje v neki celjski gostilni predložil v podpis menico čez 6000 kron, češ, da podpisuje samo pobotnico čez nek znesek. Korošec sam je kratkoviden in se je preveč zanesel na poštenost Srebotnjakovo. Ta je obsojen na 3 leta težke ječe in povrnitev škode v znesku nad 6000 kron.

Š Gornjesavinska železnica. Pri okr. glavarstvu v Celju je v pogled izgotovljen načrt železnice Polzela-Kamnik in lokalne železnice Rečiška vas-Nazarje. Glede te proge je železniško ministrstvo že odredilo ogledovalno komisijo.

Š Nesreča na Zidanem mostu. V tovarni za olje na Zidanem mostu je stroj prijel Ivana Derstvenška za obe roki in mu jih hudo razmesaril.

Tržne vesti.

(Dne 26. oktobra 1907.)

Že koncem zadnjega tedna so postajale vožbe o suhem vremenu na Ogrskem močnejše in ta teden niso ponehale, ampak so se še ojačile. Naša tržišča, ki nastopajo popolnoma samostojno, brez ozira na inozemsko, so se utrdila, cene so se začele pomikati navzgor. Današnje stalnosti je največ krivo suho vreme, ki onemogočuje sejanje zimine, ker je zemlja pretrda.

Predvčerajšnjim je vremenska prognoza napovedovala dež in Budimpešta je šla za več ko 10 vinarjev nazaj.

Svetovni trg je nekoliko razburkan od dogodkov v New-Yorku. Kakor znano, je postal denarni trg New-Yorka pozorišče velikih nemirov in rumov na depositne banke, ki so z majhnim delničnim kapitalom delale velike špekulacije, ter tako zagazile na nezdavno podlago.

Ponudbe so jako skromne, promet neznan, ker se kupci po možnosti rezervirajo glede na visoke cene in na skromne ponudbe, ki bi živahnejši zahtevi ne zadostovale.

Povdarjati še moramo, da je koncem tedna tendenca postala nekoliko medlejša, ker Amerika je spravila mnogo blaga na pot v Evropo.

Pšenica. Ponudbe majhne. Nihče ne sili z blagom. Zadnjo soboto je notirala pšenica, tiška, 77/80, 12/50 — 13 — in kakor je razvidno iz sledečih cen, si je pridobila s tem tednom okoli 15 vinarjev. Mlini si ne upajo prav na dan kot kupci, ker moka jim še vedno dela sitnosti.

Dunaj je notiral 24. t. m.: Pšenico, tiško, 77/80, K 12/65 — 13/15, slovaško, 77/81, K 11/90 — 12/40, z Južne železnice, 77/79, K 11/90 — 12/15, avstrijsko, 77/81, K 11/75 — 15/05. Budimpešta: oktober 11/96, april 12/59.

Rž. Prvo vlogo danes igra rž, ki svoje cene neprenehoma dviga, vendar se ponudbe vkljub visoki ceni nočejo pomnožiti. Iz tega sklepa, da mora biti malo blaga v rokah lastnikov, ker neverojetno je, da bi bila vzrok neznatnim ponudbam rezervacija lastnikov blaga. Rž si je pridobila tekom tedna za približno 20 vinarjev. Dunaj: slovaška, 72/75, 11/60 — 11/80, ogrska, 72/74, 11/50 — 11/75, avstrijska, 72/75, 11/55 — 11/80. Budimpešta K 11/35, april 11/85.

Oves se ponaša z voljnimi odjemalci in se vsled tega drži. Dunaj: 6/85 — 7/90 glede na kvaliteto. Budimpešta: oktober 7/92, april K 8/56.

Turščica. Kakor je oviralo suho vreme sejanje ozimne, tako je pospeševalo spravljane turščice. Letošnja letina ni le jako obilna, ampak tudi zdrava, zrno je lepo in suho, tako da bo v kratkem pripravno za transport. Kljub temu se tudi to blago draži. Dunaj: ogrska, stara, 7/75/7/90, nova 6/85/7/20, činkvanti 8/30/55. Budimpešta: maj 1908 7/21.

Moka. Kupčija s tem blagom je jako mirna, ker hos žitnega trga je zopet potlačil živahnejši promet, ker konzum vendar nima pravega zaupanja v današnji položaj, saj se danes zahteva, posebno za rženo moko, višje cene, ko pa leta 1897., ko je bila letina jako slaba. Letos imamo pač srednjo letino. Na sklep neki nočejo kupovati, ker že danes ne zasluži nič, konzument pa je tudi nezadovoljen z današnjimi velikimi (!) žemljami. Večje zanimanje vživajo temnejše vrste pšenične moke, ki so primeroma s finimi vrstami visoke v ceni in tako nekoliko oškodujejo mlinarje za izgube pri finih mokah.

Otrobi in klajna moka so jako visoki in stalni. Dunajska produktna borza je nastopila odločno proti vsaki prepovedi izvoza krmil.

Visoke cene, ki se dosegaajo v inozemstvu, posebno v Nemčiji, oškodujejo mline za izgube pri moki, in ako bi se prepovedal izvoz, izgubijo naši mlini najboljšega odjemalca rajhovske Nemce, ki že sedaj očitajo našim mlinom, da se hočejo tako na zaželen način otrešiti svojih obveznosti.

Vse te zahteve po prepovedi izvoza pa baje niso povsem opravičene, ampak se hoče še bolj vznemiriti interese in žitna tržišča. Bodočnost bo pokazala, ali današnji položaj trga odgovarja resnici ali ne. Budimpešta je notirala 24. t. m. povprečno: 0 K 18/60, 1 K 18/30, 2 K 18 —, 3 K 17/40, 4 K 17/30, 5 K 16/90, 6 K 16/40, 7 K 15/60, 7½ K 14/60, 8 K 10/40, fini otrobi K 6/50, debeli K 6/60, rženi K 7 — (vse za 50 kg).

Spirit je ostal neizpremenjen za sklep od decembra naprej krožilo nižje ponudbe.

Sladkor neizpremenjen, vendar nedostaje blaga. Vsled pomanjkanja vagonov ne dobe cukrarne sirovin. Pasivna rezistenca je povzročila, da je naš trg skoro brez sladkorja.

Kava (Trst). Na trgu vlada precejšen mir, tendenca stalna, za pozneje se zahtevajo navadno promptne cene.

Hmelj. Cena je zopet za dobrih 5 K šla ta teden navzgor, posebno srednje in nižje vrste gredo dobro (Zalec K 130 — 145) tendenca jako krepka.

Konečno še poročamo danes o dveh predmetih, ki sicer ne notirata na borzi in tudi nista predmeta kupčije, ker sta brez vsake vrednosti. Donesel je le slučaj, da jima danes odmerimo na tem mestu prostor. Ta predmeta sta napadi in kritika v »Slov. Narodu«. Zadnjo soboto nam je očital nek M. v »Sl. N.« zlobnost in nevednost. Ali ti ljudje imajo pač to smolo, da z očitanjem zlobnosti in nevednosti pokažejo le svoje slabosti. Zlobnež vidi vedno le zlobneža, kakor pravi prislovica. Kdor zasleduje naša poročila, vpoštevata beležene cene, mora priznati, da smo beležili vedno le resnične cene in orisali vsakokratni položaj tržišč. Ako smo kedaj poročali o omahljivi tendenci ali nižjih cenah, smo vedno povdarjali za koliko se gre, navadno vedno le za nekaj vinarjev. O nizkih cenah ni bilo govora in kdor nam očita pristranost, ta je zloben, ne mi. Tudi s statistiko smo se mi že zdavnaj pečali, poročali o kvaliteti provenijenci in zategadelj nam »Narodov« M. prepozno prodaja svojo učenost. Sitno je seveda, ako sladkor noče postati ceneji tudi v rafinerijah in M-ova pšenica ne more delati potrebnih fluktuacij.

Izreči pa moramo svoje začudenje prikazni, da se brzojavne cene v »Slov. Narodu« ne strinjajo vselej z onimi na borzi, ampak se najbrže med potjo po potrebi izpremenijo. Ker so take izpremembe sumljive, priporočamo M., naj obrača svojo pozornost na to, ne pa na »Slovenčeva« poročila. Ako kritizira svoje viržinke, se mu bo bolje posrečilo.

Sicer ni potrebno, vendar še povdarjamo, da se držimo strogo borznih tržišč in nam ni potreba prikrivati poročil po potrebi. Vedno beležimo vsakokratni položaj, kakor ga beležijo tudi drugi listi. Torej fluktuacij in tendence »po potrebi« ne poznamo.

AVSTRIJA.

Dr. Fořtov in dr. Pacakov odstop.

Dunaj, 25. oktobra. Ministra dr. Pacak in dr. Fořt sta dala ministrskemu predsedniku Becku ob 3. popoldne v zbornici svoji pismeni vlogi za odstop. Glede na cesarjevo rekonvalescenco sodijo, da bo kriza trajala več časa. Sodijo, da krona začasno ne sprejme demisije ali pa da počaka toliko časa, da se rekonstruira celotno ministrstvo, kar se zgodi po rešitvi pogodbe z Ogrsko. Sodijo, da bi se položaj na ta način jako olajšal. Proti pogodbi bi glede na svoja ministra mladočehi ne nastopali, tudi češki agrarci, ki imajo zagotovljeno ministrstvo, bi iz političnih razlogov glasovali za nagodbo.

Dunaj, 25. oktobra. Pacak in Fořt sta izpraznila že v današnji seji svoje predale na ministrski klopi in sta zasedla svoja poslanska sedeža v zbornici.

Praga, 25. oktobra. »Den« objavlja izjavo odstopivših čeških ministrov. Ministra nista, silila na to, da obdržita svoji mesti. Pozabila nista, da ju mora podpirati večina češke delegacije. Položaj je zdaj jasen. Trditi ne more nobena češka stranka, da je češko ljudstvo bodisi na kakršenkoli način vezano.

Praga, 25. oktobra. »Češko Slovo« piše, da je kriza na vseh straneh, osobito v mladočeškem klubu. Moravski mladočehi zastopajo drugo stališče, kakor dr. Kramář. Staročehi so bližje moravskim mladočehom kakor Kramářu. Češki poslanci so izgubili na Dunaju ves svoj nekdanji ugled.

Srednješolska enketa.

Dunaj, 25. oktobra. Srednješolska enketa se vrši po 15. decembru. Predsedoval ji bo naučni mini-ter. Začasno ga namešča sekčni načelnik dr. pl. Kanera. Enketa razpravlja o osemih točkah.

OGRSKA.

Budimpešta, 25. oktobra. Hollo in Kossuth in člani kabineta, ki zastopajo stališče iz l. 1867 so se sporazumeli glede na nagodbo in na bančno vprašane.

Budimpešta, 25. oktobra. Ogrski državni zbor razpravlja o odsekovem poročilu glede na proračunski provizorij in glede na ustavne garancije.

NASI.

Rim, 25. oktobra. Usodna preiskava proti bivšemu učnemu ministru Nasiju zaradi goljufije je končana. Zapisnik prič bo odsek zbornice jutri izročil najvišjemu sodišču.

IZMIŠLJENA VEST.

Rim, 25. oktobra. Vest, da misli Vatikan prepustiti poslopje Datarije Quirinalu, je popolnoma izmišljena.

SOCIALISTIČNO IZDAJSTVO.

Rim, 25. oktobra. Železničarska organizacija dolži v listih socialnodemokratsko vodstvo izdajstva, ker jih je stranka v njihovi stavki pustila na cedilu. Socialni poslanec Turati objavlja spis, v katerem hoče nasprotja poravnati.

NEMŠKI »CENTRUM«.

V Trevisu je zboroval strankarski shod nemškega Centra. Glavno poročilo je bilo o stališču mladeniške organizacije »Windhorstbund« v stranki, katere namen je, širiti izobrazbo in misel Centra med najširše ljudske sloje, zlasti združevati mladeniče in jih vzgajati v ljudske govornike in organizatorje. »Windhorstbund« torej izvršuje to, kar pri nas »Slov. kršč. soc. zveza« s svojimi društvi. Centrum je sprejel »Windhorstbund« v svojo organizacijo ter ga podpira povsod. Na tem shodu je nastopil tudi zastopnik Lotaringije, ki je poročal o napredku Centra v tej deželi, ki dolgo ni hotela nič slišati o skupnosti z Nemci tudi na polju politične organizacije katoliške, a je pri zadnjih volitvah vendar že poslala v državni zbor enega poslanca, ki je pristopil k Centru. Leta 1903 je dobil Centrum v Lotaringiji 15.000, l. 1907 pa 43.000 glasov.

Dnevne novice.

+ Vesela vest za Dolenjsko in Ljubljano. Iz najverodostojnejšega vira smo poizvedeli, da se belokranjska železnica prične vsekakor drugo leto graditi. Poroča se nam, da je v Novem mestu štirideset inženjerjev.

+ V zagati je vse liberalno časopisje z narodnonaprednimi prvaki in svojim famoznim izvrševalnim odborom vred, ker se je izkazalo, da je vse, kar je »Slovenec« pisal o belokranjski železnici in intrigah proti njej, čista in dokazana resnica. Hribarju, kateremu se je časih za malenkostnejše stvari tako mudilo sklicevati »izredne seje občinskega sveta« na katerih je delal večjo vodo, kot vsi stroji mestnega vodovoda, se sedaj kar noče ganiti, da bi v tej velevažni zadevi na »Slovenčev« poziv sklical izredno sejo občinskega sveta, da bi Ljubljana, ki bo imela največ koristi od belokranjske železnice, izpregovorila odločno besedo za belokranjsko železnico in bi morebiti na dr. Tavčarjev predlog Ljubljana izvolila ministrskega predsednika za — častnega občana, kakor smo čitali v »Narodu«. Hribar je nakrat postal eden najbolj zaspanih županov! Ali se še ni prespal od budimpeštanske pojedine? Še v svoji uradni »Sloveniji« si Hribar sam ne upa tajiti »Slovenčevih« poročil. Ker svojemu magistratnemu slugi ni za »Slovenijo« o tej velevažni stvari nič poslal, je magistratni častnikar kar iz »Naroda« izrezal prvotna »Narodova« demencia, ki so kar vse vprek tajila, na kar pa, kakor kaže predvčerajšnji »Narod«, niti dr. Tavčar več ne verjame. Kaj bodo sedaj dejali hrvaški poslanci, ko bodo brali v »Sloveniji« — »Naro-

dove« laži? Priznali bodo, da sta »Narod« in »Slovenija« enako lažnjiva. Hrvaški poslanci in njih listi so veliko bolj odkritosrčni kot pa naši liberalni prvakarji in njihovi listi. »Hrvaška Kruna« je kar naravnost priznala, da Hribarjeva pot v Budimpešto ni bila po sklepu kluba, ista priznanja imamo v rokah glede strogega Beckovega ukora, pred katerim se je državni uradnik Ploj kar sesedel, in Mandičev »Balkan« odkrito pravi o tem: »To može biti istina.« »Jugoslovanska korespondenca«, katero imata v rokah dva Hribarjeva pristaša, se trudi za Hribarja, a tako nerodno, da sama priznava, da je »Jugoslovanska zveza« le po dolgotrajni debati in »temeljitem posvetovanju« mogla sploh še skupaj ostati. Z ozirom na to je jako naiven kamniški »Naš List«, ki se čudi, zakaj Ploj ne odgovori. Zato, ker ve, da je »Slovenec« resnico poročal in da bi dobil, ako bi tajil, take pod nos, da bi tudi ministrski predsednik Beck bil z njim temeljito na — čistem. Včerajšnji »Narod« se v zadregi zopet laže, da v »Jugoslovanskem klubu« ni nobenega nesoglasja, v istem trenutku pa piše glasilo Iv. Hribarjevega pobratima Biankinija »Narodni List« o položaju v »Jugoslovanskem klubu«. Po dosadašnjim izjavama raznih zastupnika, daje se zaključiti, da če večina kluba bi proti nagodbi. Kada klub dovrši (!) svoje viječanje, pozvati će na dogovor hrvatske delegate u Budimpešti, da s njima konačno uglati modus procedendi. V istem listu ošteva Biankini Ivčevića, češ, da bi moral počakati sklepa »kluba južnih Slave-na« in da je vsled tega Ivčevićeva brzojavka Becku bila neumestna. Ali je bil Tavčar po glavi na svoj predvčerajšnji članek? Zakaj torej ne prepove izvestnemu krogu objavljati laži v »Narodu«, ki je včeraj tak položaj proglasil za »razveseljivo« dejstvo? Oficijelne narodnonapredne neresnice, naj vendar priobčuje »Slovenija«. Radovedni smo sedaj na možatost zastopnika belokranjskih mest v kranjskem deželnem zboru dr. Tavčarju. V »Narodu« je predvčerajšnjim s strašno brihtnostjo pisal, kakor bi razkril Bog ve kako skrivnost, da se nam gre za to, da tudi v belokranjskih mestih napravimo razpoloženje proti narodnonapredni stranki. Mislimo, da takega razpoloženja sešaj pač ni treba več umetno napravljati, saj mora vsak pameten človek vedeti, pri čem je s Hribarjevo stranko. Tudi belokranjskim mestom mora biti jasno, da so imela doslej našiljšega zastopnika v liberalni stranki, saj je celo dr. Tavčar priznal, da ni za belokranjsko železnico nič storil in da ga je bližnja rešitev te glavne želje Belokranjcev uprav presenetila. Da mi o tem ljudi prepričujemo, to je naša častnikarska dolžnost in nadaljevali bomo to delo, v zaveš, da služimo pošteno stvari proti političnim mlinom na veter.

+ Belokranjska železnica. »Hrvatsko Pravo« dne 24. t. m. izraža svoj dvom, je li res dogovor za železniško zvezo z Dalmacijo s Kranjskega preko Like popolnoma gotov. Pravi, da o tem ni v pogodbeni predlogi ničesar, da je le Wekerle v svojem govoru to omenjal. Tudi v dalmatinskih listih beremo podobne stvari, češ, da se naši vladi ne sme verjeti. Hribar je dovolj razborit, da bi to tudi ponavljal. Da se ljudje, ki so že zmešani, še bolj ne zmešajo, evo našega pojasnila: 1. Dogovor ne spada v pogodbeni zakon; zato ga ni notri. 2. Železnica Novo mesto-Karlovce-Knin je najožje zvezana z madjarsko zahtevno glede na Kašavo-Oderberško progo. Ene-ga ni brez drugega. Mi gremo še dalje: Brez zagotovljene železniške proge tudi ni pogodbe. 2. Naša vlada se ne norčuje. Celo veliko četo inženjerjev je že poslala v Novo mesto, da izdelajo čim naihitreje načrte; bodoče leto se že prične graditi. Prav kmalu predloži vlada zakonski načrt v tem smislu v zbornici. 4. Čisto gotovo je, da se naši poslanci ne smejo dati vjeti; gotovost mora biti popolnoma neomana za železnico, preden sme katerikoli jugoslovanski poslanec oddati svoj glas za pogodbo. V tem oziru bo dosti prilike zahtevati točnih pojasnil od vlade. Gotovo je pa tudi, da železnice ne bo, če ne bo pogodbe, ki je pa skoro zagotovljena.

+ Belokranjska železnica in deželni odbor. Deželni odbor kranjski je poslal vsled soglasnega sklepa v današnji seji ministrskemu predsedniku baronu Becku sledeče zahvalno pismo: »Vaša ekscelencija! Povodom obravnave v avstrijsko-ogrski nagodbi je bilo po vplivanju Vaše ekscelencije zagotovljeno tudi podaljšanje Dolenjskih železnic iz Novega mesta na Hrvaško. Dežela Kranjska, ki že dolgo vrsto let stremi po uresničenju tega načrta, je vzela vest v izpolnitvi te v njenih najvitalnejših interesih utemeljene želje za najodkritosrčnejšo radostjo in globoko zahvalo na znanje. Podpisani deželni odbor kot tolmač teh čustev si jemlje čast, izreči Vaši ekscelenciji za uspešno posredovanje v prilog napominjane železnične zveze najiskrenejšo zahvalo.«

+ Zeleni kljun. Pravijo, da je zelen kljun znamenje mladosti. In zelenih kljunov iščejo Hribarjev oči v »Slovenskem klubu«. Kar po vrsti so začeli. Brez vsakega povoda, kar na slepo srečo imenujejo osebe, ki baje niso zadovoljne v klubu. V sredo so pisali to o dr. Hočevarju, a v četrtek so že lahko brali v »Slovencu« našega vrliga poslanca za krški — kostanjujeviški — mokronoški — trebanjski okraj odgovor, ki naj ga spravilo za rom. V četrtek so nahrulili Fona, češ, da se vsa zbornica razgovarja o Gostinčarjevi pravdi, in se čudi Fonu, ki sedi v »Slovenskem klubu«. Ko bodo čitali Jakličovo interpelacijo v tem oziru, naj tudi tisto blagohotno spravilo na policio, in naj se dogovore s Polcem o daljnih diplomatskih korakih. Zelenega kljuna pa ne bodo zasledili v naših vrstah. Toda, zagotovo! Hribar v »Sloveniji« govori o modusu

vivendi in o potrebi nekakega skupnega postopanja S. L. S. in narodno-napredne stranke. Ko bi bil to resno mišljen predlog, bi se razgovarjali tudi mi o njem. Toda tako bedasti pa nismo, da bi podpisali osebne reklamne namene kogarkoli in magari tudi Ivana Hribarja. Enega naj ne preze, kdor hoče v naši politiki sploh kaj govoriti: Mi ne delamo ničesar tja v en dan, marveč po strogo premišljenem načrtu hodimo svoja pota. Zato se pa moremo razgovarjati edino z inteligentnimi ljudmi, ki vedo, kaj govore in kaj hočejo. Nas oslepariti je prazna nada; kdor si tega ne more izbiti iz glave, naj dela politiko s Trilerjem in Chamom. Čuli smo tudi od dr. Tavčarja že besede o modusu vivendi. Z njim ali z osebo, ki bi po inteligenci bila njemu ravna, je mogoč razgovor. S Hribarjem se pa ne moremo spuščati prav nikamor, ne zato, ker je naš nasprotnik, ker zastopa napadna načela, ali češ, da je hudoben, marveč edino za to ne, ker sam ne ve, kaj govori, in kaj hoče. Objektivna sodba vsakega pametnega človeka slove: Naša nasprotna stranka, ki se zove stranka slovenske inteligence, se pogreza v močvirje, ker tistim, kateri jo vodijo, manjka najprostejših pojmov splošne politične izobrazbe. Mi vemo dobro, da je za nas taktično škodljivo, če to javno povemo; toda tako dobro poznamo Hribarja, da tudi vemo, da je on neozdravljiv. Cesar mu manjka, nikoli dobiti ne more. In zato v interesu slovenskega imena pozivljemo vse, ki jim zdrava pamet ni prazna fraza, naj si ogledajo Hribarja, kakšen je, in če so liberalci, naj se vprašajo, ali je ta človek kos voditeljem S. L. S., ter naj se primejo za nos, pa bodo vedeli, kje se nahajajo zeleni kljuni.

+ **Lepa trojica!** Časniki pišejo, da so Hribar, Roblek in Brdlik darovali del svojih dijet v dobrodelne namene. Kolika nesebičnost! Z veliko sramežljivostjo moramo priznati, da nismo vedeli, da potrebuje »on« tolike in take osebne reklame. Pa kakor v drugih stvareh samo caplja za drugimi, tako tudi zdaj ni bil izvirjen in je pricapljal z mešetarjem s Korošci, za — Plojem, ki je sicer silno skup in je dal kaj od sebe le, ker muino potrebuje reklame za politiko. Vredna sta drug drugega. Slaba se mora goditi njima, da se hočeta politično s takimi sredstvi ohraniti. Koliko je dobil pa Penišek, ki je poslal to senzacijsko novico v časnike? Gospod Hribar, vaši volivci od vas itak nič nimajo, dajte jim vsaj svoje dijete! Robleka poznamo, ogledimo si še Brdlika! Tudi on je človek, ki mora zaupanje volivcev plačati. Gospod Brdlik, daje namreč sukno za vojake in dela lepe dobičke seveda. Proti vladji ne more glasovati, ko bi moral glasovati lani proti, je bežal iz zbornice. Tovariši ga ne marajo; zaupanje volivcev vzdržuje z denarjem. Nekateri poslanci s svojo nerodnostjo naredijo toliko škode, da bi je ne poplačali, ako bi vse svoje premoženje darovali volivcem. Pa ne, da bi se Ploi, Hribar in Roblek približevali takim poslancem. No, za ta denar, katerega so darovali, se res ne izplača imeti slabega poslanca! Sicer pa naši poslanci od svojih dijet mnogo več dajo v dobrodelne in druge namene kot Hribar in vendar nikdar tega ne obešajo na velikih zvon. Bobnanje s temi darovi kaže zopet isto nerodno in sumljivo osebno reklamo, katero pri Ploju in Hribarju brez pravega stvarnega dela vedno opažamo. »Slovenski Narod« je bil včeraj tako zloben, da je zapisal, da je Hribar daroval 200 kron v »vzgojevalne namene«. Hm! Ali ni sumljivo, da »Narod« tako zlobno molči, v kake vzgojevalne namene je dal velikiodušni Hribar to svoto? Kakor mi vemo, daje Hribar, ki je sicer jako trd za denar, tudi sicer v »vzgojevalne namene«, ne da bi se to obešalo na velikih zvon.

+ **Idrijska realka in skromni slovenski liberalci.** »Slovenski Narod« po svoji stari navadi taji, da bi naučni minister označil dr. Šusteršiča kot tistega, ki mu gredo zasluge za poddržavljenje idrijske realke. »Narod« pravi, »da je bil v stanu stvar temeljito pojasniti« — a da tega noče storiti. Res skromni so ti slovenski liberalci! Bomo pa mi to storili: Idrijska deputacija je šla k naučnemu ministru Marchetu. Vodil jo je Hribar. In Marchet je v navzočnosti Hribarjevi dejal, da je poddržavljenje idrijske realke že dogovorjeno v »Slovenskem klubu« po dr. Šusteršiču. Idrijska deputacija se je nato zahvalila dr. Šusteršiču. — Res skromni so naši liberalci, ki so s takimi blamažami zadovoljni.

+ **Zmešane glave.** Dr. Tavčar v »Narodu« piše za nagodbo, v »Notranju« pa neki mladiči čivkajo, naj tudi slovenski poslanci stopijo v opozicijo proti nagodbi. Liberalna stranka je stranka zmešanih glav! Taka stranka ni sposobna komurkoli dajati kakih navodil, najmanj pa našim poslancem.

+ **Udeležencem na VI. avstrijskem katoliškem shodu na Dunaju.** Pisec teh vrstic je govoril te dni s predsednikom pripravljalnega komiteja za VI. avstrijski katoliški shod (predsednik je sedaj Slovencev izza III. katol. shoda v Ljubljani dobroznani g. dr. Albin baron Spinette, ki ima pisarno za katoliški shod v svojem stanovanju, Dunaj I., Fleischmarkt 15). Pri tem katol. shodu se bo po izjavi barona Spinette izvajal princip, da je katoliški shod splošno avstrijski in na njem vsi avstrijski udeleženci enakopravni. Zato je sklenil komite, da so po poslovniku pri debatah po referatih dovoljeni govori v vseh jezikih, ki se govore v Avstriji. Pri nemških govorih mora govornik samo predloge, ki jih stavi s kratko utemeljitvijo podati v nemškem jeziku spisanemu predsedstvu. Vsi oni, ki se bodo vozili s slovenskim posebnim vlakom iz Ljubljane na Dunaj, naj se nemudoma naznanijo uredništvu »Slovenca«, da si pravočasno preskrbe stanovanja. Kdor si

namerava kdaj ogledati Dunaj, naj to ob tej priliki stori, ker bo v tem oziru najboljša preskrbljeno. Vožnja za tja in nazaj bo samo 16 kron!

+ **Zmaga S. L. S. v Borovnici.** Iz Borovnice nam poročajo: Občinska volitev na dan 24. t. m. se je vršila mirno. Volivci so izvolili odbornike iz srede S. L. S. Nasprotni stranki se volitve nista udeležili.

+ **Odlikovanje.** Veleč. g. Simon Zupan, župnik na Ježici je imenovan kn. šk. duhovnim svetnikom.

+ **Bivši dekan v Ospu** in deželni poslanec č. g. Josip Kompare se je odpovedal svoji župniji in odplul z istrskimi izseljenci v Ameriko. Župnijo Osp bo oskrboval kot župni upravitelj č. g. Ivan Zalokar, kaplan v Plavju. Za poddekana je imenovan veleč. g. msgr. J. Zupan v dolini.

+ **Zakaj da ustanovljajo liberalci razne zveze brez zadrug,** nam je povedal »Notranjec«. Je to sicer čisto neškodljiv listič, ki po svoji naivnosti pospešuje prebavljanje, če se ga čita ravno po kosilu. Toda včasih igra vendarle vlogo enfant terrible-a, ki marsikaj izpove, kar liberalcem ni všeč. Lenarčič pravi, da ustanavlja zadrug iz gospodarske potrebe. Zato je seveda tudi »iz potrebe« ustanovil Zvezo mlekarških zadrug, ki sploh ne more dobiti mleka, da bi ga v Ljubljani prodajala. Imenitno pa je priznanje »Notranjca« glede te mlekarške zveze. Le poslušate: »Dve zvezi mlekarških zadrug imamo zdaj na Kranjskem. Notranjske zadrug so večinoma pri prvime-novani zvezi, ki je v rokah naprednjakov. Vsakega moža, ki ga strankarstvo še ni oslepilo, želja je, da se zvezi združita. Seve mora biti popolnoma izključeno, da bi se zanesla politika v zvezo! Urediti se morajo že pravila tako, da bo enkrat za vselej nemogoče, da si klerikalci prisvoje zvezo v umazane svoje namene.« Pa naj kdo reče, da Lenarčič ničesar ne zna! Najprej izve pri popravkarju Pircu, da je poljedelsko ministrstvo vposlalo dopis, s katerim pozivlja državnega mlekarškega nadzornika g. Legvarta in Zadrugno zvezo v Ljubljani, da izvedeta ustanovitev mlekarške zveze za Kranjsko; zatem hiti takoj ustanoviti Zvezo mlekarških zadrug, o kateri sam Notranjec priznava, da je liberalnega duha. Takoj potem vloži pri poljedelskem ministrstvu prošnjo za podporo, češ, da je on z njegovo zvezo ustregel vsem zahtevam, ki jih je ministrstvo stavilo do mlekarškega nadzornika in do Zadrugne zveze, s katerimi pa — žal — iz raznih vzrokov ni mogel priti v dotiko. Ker pa vidi, da mora njegova mlekarška zveza brez zadrug, ki je po lastni izjavi naprednjakov osnovana edinole iz političnih nagibov, poginiti kot riba na suhem, bi jo pa rad združil z »Mlekarško zvezo«. Ker ni g. Legvart kot državni mlekarški nadzornik mogel potegniti z nepotrebnostjo in politično mlekarško zvezo Lenarčičevo, marveč se držal naloge, poverjene mu od poljedelskega ministrstva, mu sedaj liberalci groze, da »posežejo po jako vabljivem gradivu«. Le naprej Lenarčič, Pirc in sodruzi? Ali se niste še dovolj osmešili? Ali želite, da pridemo mi na dan s še bolj zanimivim gradivom? Smejni so ti gospodje v svoji onemogli jezi, v kateri bi radi onemogočili vsako veliko in resno gospodarsko akcijo. Seveda jih to boli, da nimajo oni vse komande.

+ **N. D. O. v Trstu.** Socialistična organizacija izjavlja, da vsled ustanovitve »Narodne Demokratične Organizacije« N. Mandičeve ni prav nič trpela. Tačas je izstopilo iz raznih socialnodemokratičnih strokovnih organizacij celih 23 udov. od teh slovenskih delavcev 17. Pristopilo je pa 341 novih, in sicer 124 Slovencev. Navedeni odpadek je pripisati splošni običajni fluktuaciji pri društvih, ki bi se bila brez N. D. O. ravno tako vršila. Uboga N. D. O. si je pa z jako nerodnim nastopom že izpočetka pokvarila vsako bodočnost. V železničarski boji je namreč posegla tako nesrečno, da je za vedno pred delavstvom kompromitirana. Pri razpravah, ki so se vršile na Dunaju med organizacijo železničarjev in med Južno železnico, je bil kot zastopnik tržaških železničarjev sodrug Končnik. Razpravljalo se je tudi o akordnem delu. To je posebno za množične tržaške delavce prava mora. Bilo je upanje, da se doseže odprava akorda ali pa vsaj da bodo delavci po dveh namesto po šestih letih izvršeni med stalno nastavljen. Ko se je razpravljalo o tem, je pa naenkrat vstal ravnatelj Böhm in je izjavil, da so mu provizorični delavci poslali spomenico, ki zahteva, naj se ohrani akordno delo. Pozneje se je izvedelo, da te spomenice niso poslali provizorični delavci, ampak — narodna organizacija. Seveda se je to zgodilo brez znanja železničarskih delavcev, katerih ta psevdorganizacija sploh nima. Gospodje, ki vodijo to stavkokazno organizacijo seveda nimajo pojma, kaj pomeni, akordno delo za železničarske delavce, kaj za vdove in sirote onih, ki umirajo, ne da bi bili dosegli stalno nameščenje. Oni dvojezični gospodje sploh nimajo pojma o delavskem življenju, zato je pa tembolj predržno, da se mešajo v take reči zgolj iz sovraštva do socialne demokracije in iz osebnega častihlepija. Razume se, da so bili delavci zelo razburjeni nad gospodo v gosposkem »Narodnem Domu«. Priredili so v »Delavskem Domu« shod, katerega so se udeležili malone vsi prizadeti delavci, pa so se izjavili, da nihče ni pooblastil »Narodne organizacije« na kakoršnokoli spomenico. Prišlo je, kakor smo napovedali: Takoj, ko stopijo na plan strokovna delavska vprašanja s strankarskim bojem, bo liberalna buržoazija v N. D. O. pokazala svojo nezmožnost. S tem se dela samo indirektna propaganda za socialno demokracijo, ki iz nesposobnosti N. D. O. kuje kapital zase.

+ **Nad Gustinčičem,** ki je v »Kmetovalcu« obsodil v smrt vse raiffeisenske posojilnice, smo bili obupali in smo se že tolažili, da mu je dovolj, da je odlični popravkar, gospod, ravnatelj Gustav Pirc za njega poslal popravek »Slovenca«, ki pa ni ničesar popravil. Nasprotno, postavil je Pirca v še bolj čudno luč. Toda nad Gustinčičem smo se varali. Dolgo časa je premišljeval tam daleč v notranjskih gozdovih, kaj bi odgovoril na strokovni članek v Narodnem Gospodarju. Nazadnje je vendarle nekaj izkuhal in serviral v umazanem krožniku — »Slov. Narodu«. Napisal je nov list v »album g. Sv. Premrovu«. Sment, mora biti ta album zanimiv. Kolikor vemo že leta sem prispevajo za ta album s članki in noticami razni liberalni listi, »Soča«, »Primorec«, »Edinost«, »Slovenski Narod«, sedaj tudi »Domovina«. Radi bi ga enkrat prelistali in se smejali nad modrostjo liberalcev, ki dvakrat enako ne pišejo. Prepričajte se! Gustinčič piše 23. oktobra v »Narodu«, da je gosp. Premrou »preplankal« članek iz tujega jezika. Istega dne pa piše Lapajne v »Domovini«, da je »mož, ki z uspehom proučava zadrugništvo in ki marljivo na tem polju literarno deluje.« Pa pustimo Gustinčiču veselje, saj vemo, da g. Premrou rad plava v črnem morju — liberalne tinte. Ni ga strah, da bi se vtopil. Toda, kdor bi mislil, da bi Gustinčič pisal v salon-skem bon-tonu, ta se vara. Čemu pa je »tam daleč v notranjskih gozdovih«? Pa da bi stvarno, strokovno odgovoril? Čemu? Par vrst, ki močno diše po Pirčevih in podobnih spisih, pa je. O raiffeisenstvu je že napisana velika literatura. Ali hočemo zahtevati, da bi jo Gustinčič poznal? Za komasacijske spise je dovolj, da ima Schiffa. Iz njega je znal tudi povzeti g. Premrou, ko je že lansko leto pisal o istem predmetu, v kolikor se moremo spominjati. Gustinčič pa je ravno tako nestalen element, kakor vsi liberalci. Dvakrat ti enako ne pove. V »Kmetovalcu« je napisal, »da je odločen nasprotnik vseh malih denarnih zavodov (raiffeisenk)«, v »Narodu« pa trdi, da je samo proti onim, ki so pri nas v klerikalnih rokah. Vsaj vemo, da o liberalnih še vedno misli, da so »brez večjega narodnogospodarskega pomena in poglavitni faktor izseljevanja.« Navadno mislimo, da je kmetu priti treba konsolidirati dolgove in pomagati mu k razbremenjevanju dolgov z vsemogočimi sredstvi, tedaj tudi in v važnem obsegu z raiffeisenkami. Gustinčič pa nas je, hvala Bogu, poučil, da je prej treba »zvišati produkcijo«. Pa ne, da misli pod zemljo nastaviti velik lonec, iz katerega se bo izkuhala vsa ta nadprodukcija? Najbrže dela v to svrhu podzem-ske rove tam doli v notranjskih gozdovih. K večjemu, če ne lovi tam doli divje peteline in je ta petelinja narava s svojo slepoto prešla tako v njega, da je videl g. Premrou-a v črni halji »duhovnika in konservatorista, ki se vzgaja za škofove zavode.« Dobro mu teknilo tam v onih gozdovih, ko se vrne iz njih, naj pa svojo »gozdarsko« maniro pusti tam doli. Zabeležili smo kot kronisti velevažno spiso-vanje novega »albumskega« lista. Če se pa zdi g. Premrou-u potrebno, da mu tudi v strokovnem oziru kaj odgovori, je to njegova stvar.

+ **Ricmanje.** »Rdeči Prapor« piše: »Tržaški in istrski nadstrankarji so sicer »podpirali« zahteve Ricmanjev, toda niso ničesar storili, da bi ljudem, ki jim manjka vsaka izobrazba, v času, ko nimajo ne pridige ne maš, (to je že pet let) poskrbeli v nadomestitev kaj intelektualnega, kulturnega, izobraževalnega. Ni čudo torej, če danes nekoliko Ricmanjev zopet toži po cerkvi, po božjih službah; nosi skrivoma otroke drugim h krstu. Drugi del pa še vedno terorizira vernike, češ: huda vam bo, če se podate, vstrajajmo itd. Taka vstrajnost bi bila vredna boljše stvari in svet bi res imel pravico, občudovati moža-test slovske svobodne misli, ne pa, da tukaj zmaguje fanatična zahteva brez vsebine. Pametni ljudje bi bili že razumeli stvar, toda nadstrankarjem, ki jo vodijo, in ki so jim Ricmanji le orodje za brezvestno politiko, stavijo ta pojav v dokaz njih liberalizma in navdušenosti do slovanstva. Toda resno povedano: Ricmanjska afera v sedanji obliki ni nič drugega, nego komedija, katero podpirajo nadstrankarski politiki v lastne namene s sicer vstrajnim, toda žalibog nevednim prebivalstvom... To je liberalizem nadstrankarjev.«

— **Glavni junak Svobodne Misli pred sodiščem.** Iz Železnikov se nam poroča: Naš dični prvobornik Svobodne Misli Lenart Lotrič, ki silno rad toži radi razžaljenja časti, je bil vsled tožbe dr. Schweitzerja dne 18. t. mes. pri okrajnem sodišču v Škofji Loki obsojen prav radi razžaljenja časti na 20 kron globe ali 24 ur zapora. Značilno je to-le: Pri »nesrečni veselici«, ki jo je loška čitalnica meseca julija s svojim pevovodjem gospodom adjunktom Devom priredila v Železnikih, se je neizogibni Lotrič nepoklican vtaknil v pogovor in grdo žalil odsotnega dr. Schweitzerja. Navzoči župan Klopčič je izjavil, da vsiljivca primerno zavrnil, a zato je bil tožen in obsojen na 100 kron globe. Takrat je zastopnik Lotričev dr. Tavčar veliko govoril o »odlični osebi« razžaljenega, sedaj pa dr. Tavčarja, ki je imel braniti Lotriča, ni bilo pri obravnavi, dasi je bil ta dan v Škofji Loki; popihal jo je preje domov. Obraket je sodil gos-pod adjunkt Dev! Komentarja ni treba!

— **Če da kdo rad za pljačo.** Dne 21. t. m. je dvignil v mestni hranilnici v Novem mestu nek pekovski pomočnik 70 K. Ker je bil preje mojster v Novem mestu, je dobil nekaj znan-cev ter jih celo noč napajal. Spal je potem v nekem kozolcu v Zabji vasi. Ko se je prebudi-l, je opazil, da mu je ostanek denarja, okolu 40 K, vkraden. Ker sumi svoje pivske bratce tatvine, je naznanil orožnikom celostvar.

— **Pozor pri nastopu pasje stekline.** 19. t. m. so pripeljali vpokojenega žandarmerijskega stražmojstra Kaplja iz Hudega pri Kamniku radi besnosti v deželno bolnico. Tu je umrl 22. t. m. ponoči med vsemi znaki človeške besnosti. Malo pred svojo smrtjo je vgriznil nekega strežnika, katerega so morali takoj poslati na Dunaj v Pasteurjev zavod. Zgodovina Kapljeve obolevnosti je zelo poučna, ker nam kaže, kako strašne posledice so pri lah-komišljenem ravnanju, zlasti od psov, ki so na sumu, da so stekli. S pravim ravnanjem si pa dotični sam kakor tudi njegovi domači in cel kraj prihrani mnogo neprijetnih posledic. Pri tem je paziti, da je pri pasji steklini v ka-kem kraju vgriz vsake živali nevaren, kajti besnost je bolezen, ki se zamore razširiti na vse živali. V prvi vrsti pridejo v poštev psi, ki med to boleznijo posebno radi grizejo in ker imajo največ priložnosti druge živali in ljudi napadati. — Kaplja si je kupil meseca ju-lija psa-jazbečarja. V tem času je bil v krajih Radomlje. Vir in drugih pasji kontumac, ker se je klatil v domažski okolici stekel pes. Za-četkom meseca avgusta je Kaplja njegov pes vgriznil brez vsakega povoda. Ker se je bal, da je pes mogoče stekel, ga je Kaplja ustrelil in zakopal; povedal pa ni nikomur nič o tem. To svojo lahkomišljenost je Kaplja plačal s smrtjo. Ko bi bil Kaplja vso stvar naznanil okrajnemu glavarstvu, bi se bilo lahko takoj doglano, ako je imel pes steklino. Kaplja bi bil pa v Pasteurjev zavod poslali, kjer bi bil ozdravel. Tako pa je imelo njegovo nepre-mišljeno ravnanje strašne posledice.

— **Narodni škandal v Tržaški posojilnici in hranilnici.** Slovenci odslovljeni, italijanski podaniki, kalabreži dobili delo. Iz Trsta se nam piše: Naša slavna Posojilnica in hranil-nica je imela odati neka mizarska dela. Slo-venskih mizarjev imamo po statistiki naše »Edinosti« v Trstu 12, in sicer med temi ne-katere jako narodne in podjetne, kojih eden je delal za posojilnico, kar naekrat pa je bil od-slovljen in na njegovo mesto postavljen Ita-lijan. Ta Italijan je poslal na delo po celi hiši italijanske kalabreže. Tudi pri dr. Mandiču, predsedniku Narodne delavske organizacije so delali, ki so se prav po svoji italijanski kul-turi obnašali in ponašali posebno s svojo »Lego Nazionale« (žveplenke), kar sem videl s svojimi očmi v dvorani; tudi po straniščih so jim ti junaki povporali po svoji kulturi, in ti še danes, ko to pišem, delajo za našo slavno posojilnico in hranilnico. V Trstu se je usta-novila Narodna delavska organizacija. Kakor je razvidno iz govorov, ki sem jih čul na raz-nih shodih, se je ustanovila le radi konku-renci italijanskih delavcev. V odboru Na-rodne delavske organizacije so osebe, ki so tudi v odboru naše posojilnice, in ti gospodje, ki se bojujejo proti italijanskemu navalu, tr-pijo, da dobi delo Kalabreži! To moramo nai-odločneje obsoditi.

— **Iz davčne službe.** Gimnazijec Rajko Kamenšek je imenovan za davčnega prakti-kanta pri davkarji za ljubljansko okolico. Davčni oficija lg. Franc Kobau je prestavljen iz Radovljice v Škofjo Loko. Prestavljeni so davčni praktikanti gg.: Rudolf Pehaček iz Cerknice v Radovljico, Franc Schweiger iz Radovljice v Cerknico. Upokojena sta višja geometra gg. Franc Peršl v Ljubljani in dav-kar Franc Knez v Mokronogu.

— **Shod perutinarjev.** Ne zabite, da jutri ob 10. uri zjutraj pohitite vsi v »Mestni dom« v Ljubljano ter se udeležite I. vseslovskega shoda perotinarjev in rejcev vseh malih do-mačih živali, da tako tudi v tem oziru povzdig-nete naše narodno gospodarstvo. Torej na svidenje jutri vsem, kateri se zanimete za na-predek te velevažne panoge slovenskega go-spodarja.

— **Civilni (privatni ali zasebni) zemlje-merec za Gorenjsko nujno potreben.** Kdor po-za naše gorenjske razmere, se temu ne bo čudil. Koliko je nas posestnikov, kateri bi radi pri svojem zemljišču, posebno pri gozdnih par-celah tako imenovanih partihi imeli meje dolo-čene. Ali če greš k c. kr. evidenčnemu zemlje-mercu, ti oni pravi, da ne sme privatnih del opravljati in tudi časa za to nima, zato si prisiljen iti v Ljubljano iskat zasebnega zem-ljemerca, ali ta ti pa zahteva včasii večjo svoto za merjenje, kot je svet vreden. Zato pa pusti rajše vse pri starem in tako nastajajo prepri. Zato so pa opravljene zahteve po kakem za-sebnem zemljemeru, kateri bi za ne pre-visoko ceno prevzel taka dela. Najpripravnejši kraj bi bil Bled, Jesenice ali Radovljica. Kakor se čuje, bi imel pri sodnih komisijah tudi pre-cej zasluzka. Kdor je sam skušil, ta ve, da so tudi upravičene pritožbe zaradi škandalozno visokih plačil, katere zahtevajo privatni ali tudi neprivatni zemljemerji iz Ljubljane, ka-teri se kličejo k sodnim komisijam. V tem oziru bi bila potrebna tarifa za zasebne zem-ljemerce pri sodnih komisijah, na kar se gg. poslanci opozarjajo.

— **Svež grob.** Dne 21. t. m. je ugonobila neizprosna smrt življenje sedmošolca Gabri-ela Cerka v Žužemberku. Umrli, ki je bil jako dober dijak, je že dolgo bolehal. Pogreb dne 23. t. m. je pokazal, kako so rajnega lju-bili rojaki in sošolci, ker so v tako velikem številu prihiteli v Žužemberk spremiti ga na zadnji pot. Pred hišo umrlega so zapeli dijaki žalostinko: »Blagor mu« in nato se je počel pomikati spreved proti pokopališču. Baš gi-njen prizor, kako so sicer dobrovoljni dijaki osolzeni spremljali k večnemu počitku prerano umrlega tovariša in prijatelja. Pri odprtem grobu je govoril rajnega tovariša-dijak Lokar. Dijaki so zapeli še krasno žalostinko: »Nad zvezdami«, na kar ga je novomeški prošt dr. Seb. Elbert pokopal. Dasiravno se je bilo na-znanilo, da se venci hvaležno odklanjajo, so kupili dijaki in rojaki umrlega Gabriela Cerka štiri vence.

— **Konkurenca govejega mesa v Novem mestu.** Kakor smo že svoječasno poročali, je začel konkurirati g. Javornik, mesar v Kandiji z novomeškimi mesarji. In pomagalo je! Cena mesa je sedaj pri vseh novomeških mesarjih 1 K 4 v, torej za 20 do 30 v ceneje, nego prej. G. Javornik prodaja sedaj že po 96 v in ni čuda, da mu vsak dan meso takoj poide.

— **Utonil v tujini.** V Jolietu je utonil Josip Papež, doma iz Lipja pri Žužemberku.

— **Krava smrtnonevarno ranila žensko.** V Retjah pri Loškem Potoku je krava napadla Jožefa Lavrič in ji z rogom trebuch predrla.

— **Nesreča na Vrhniki.** V tovarni usnja na Vrhniki je danes stroj prijel za levo roko Jožefa Krlina in mu roko odtrgal pri kolcu.

— **Samoumor.** Dne 20. t. m. potegnili so pri Renkah iz Save moško truplo, ki je moralo že delj časa v vodi ležati. V mrtvecu so spoznali Janeza Pirca iz Zlatega polja, kateri je dne 26. julija t. l. precej pijan zapustil domovanje s pripombo, da bo v Savo skočil, kar e tudi storil.

— **Krava padla v prepad.** Iz Velikega Repna: Dne 15. t. m. je 8-leten fantič, sin Frana Skabaja iz Velikega Repna hiša št. 42 na senožeti, na kateri je velik prepad, pasel živino. Prepada je zaraščen s travo in je 15 metrov globok. Krava se je pa preveč približala prepadu in je zdrsnila v prepad. Ko je fantič prignal drugo živino domov, je povedal, da se mu je krava izgubila, kajti ni vedel, kaj se je zgodilo z njo. Sli so jo iskat, ali zastoni. Slučaj pa je hotel, da se je neko dekle približalo prepadu in je čulo, »kako krava stoče v prepadu. Vse prestrašeno je dekle prihitelo v vas naznanit dogodek. Na to so vaščani hiteli na lice mesta in so vzlic slabemu vremenu — tla so bila vsa razmočena — z veliko težavo izvlekli kravo iz jame. V splošno začudenje je krava, ko so jo izvlekli iz jame, skušala celo hoditi. Živa je sicer še, ali bati se je, da pogine. Pozor torej, ljudje, na kraške prepade. Ravno v naših krajih skoro ne mine leta, da ne bi si kaka žival zlomila noge ali se drugače poškodovala.

— **Neznan človek** je pred nekaj dnevi prišel v goriško bolnišnico. Imel je na roki grdo rano, ki se je že tako razbolela in bila tako zanemarljiva, da je bila vsa črvena. Predno so ga vzeli na zapisnik, je umrl. Poznal ga ni nihče. Sedaj pa se je izvedelo, da na Slapu manjka neki 50-letni Ivan Rejec, ki je šel v Gorico se zdraviti. Najbrže bo ta tisti neznanec. Doma ga čaka velika družina, on pa je že več dni pokopan.

— **Umrli.** Iz Gorice se poroča, da je ondi umrl FZM. baron pl. Catinelli po daljši bolezni.

— **Stavka trgovskih pomočnikov v Trstu.** Kakor smo že včeraj poročali, se trgovski pomočniki v Trstu pripravljajo na stavko. Jutri imajo shod v gledališču »Fenice«. Ako se do tedaj ne ugotovi njihovim zahtevam, prično v ponedeljek s stavko.

— **O lokalni železnici Kamnik-Polzela** se bo vršila komisija od trasiranju proge dne 18. novembra.

— **Smrtna kosa.** Na Sedmograškem je umrl bivši dolgoletni ravnatelj tovarne papirja v Medvodah, g. Gustav Dietrich, star 69 let.

— V Povljah pri Trsteniku je umrla 73 let stara g. Uršula Perne, mati c. kr. profesorja g. dr. Fr. Perneta v Kranju.

— **Gospodarsko društvo na Proseku** javlja zunanjim kupcem proseškega mošta, naj ne zamude ugodne prilike za nakup mošta, kateri je glede dobrote na prvi stopinji. Cena mu je 23 do 24 gl. hl.

— **Delniško društvo »Dalmatia«** za ribarenje in trgovino se je osnovalo na Dunaju po prizadevanju grofa Harracha. V upravni svet so izvoljeni: Trgovinski svetnik Emil pl. Dalmata-Hideghit, c. kr. stotnik; Maks Dornberger, veletržec; Aleksander Hickl, umirovljeni bančni podnačelnik; Fr. grof Ledóchowski, posestnik. Namen društva bo preskrbovati Dunaj z ribami iz Dalmacije.

— **Dozdevna milijonska zapuščina v Ameriki.** »Politische Korrespondenz« piše: Svoječas smo prinesli poročilo o zapuščini čevlarskega trgovca in realitnega posestnika Johna Kastnerja, ki je bil doma iz Rokitnice na Češkem in je umrl meseca februarja t. l. v Rock Springsu v Zedinjenih državah. Kakor je dognalo preiskavanje c. kr. generalnega konzulata v Chicagu je bil imenovan identičen z Ivanom Julijem Kastner, ki je bil rojen l. 1854. Potemtakem pripada njegova dedščina njegovi na Dunaju živeči vdovi in njeni hčeri, ki živi v Horsholmu pri Kodanju. Dedščina bi znašala 815.000 dolarjev in ta mastna svotica je privabila več »dedičev«, ki so nastopili zanj o kako problematičnimi dokazi. V resnici pa znaša skupna vrednost zapuščine le okoli 15.000 dolarjev. Generozni reporterji so pa to svoto tako izpopolnili, da so čitalci govorili o novi senzaciji milijonski zapuščini.

— **Hranilna knjižica za »Cebelic«** je izšla v novem natisu. Izdala in založila jo je »Katališka Bukvarna« v Ljubljani. Knjižica ima jako lepo obliko in velja pri posameznih izvodih po 10 h, če se pa naroči najmanj 100 izvodov pa po 8 h.

— **O inseriranju** priobčujemo danes zanimiv listek. Naj bi občinstvo uvaževalo ondi izražene nasvete in v svojo lastno korist prično inserirati. Kako cenijo v Ameriki vrednost reklame, kaže vest, ki je te dni poročala, da je kralj bakra, Tomaž W. Lawson, zadnja tri leta izdal za inserate 38 milijonov kron!

— **Poštarne kazenske v okupacijske dežele.** Od 1. oktobra nadalje znaša pristojbina za denarne kazenske v okupacijske dežele do 50 K (dozdaj 40 h) 20 h.

Koroške novice.

— **k Politično gibanje med koroškimi Slovenci.** V Celovcu se vrši v četrtek, dne 7. nov. izredni občni zbor »Katališkega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem«. Isti dan se vrši v Celovcu shod zaupnikov državnoborskega volivnega okraja Pliberk, Kapla, Dobrlavas, Borovlje.

— **k Pogreb.** Guštanj, dne 24. oktobra. Ob nenavadno veliki udeležbi se je vršil dne 24. oktobra pogreb tako naglo umrlega župnika gospoda Vavla Valeša. Ne da bi bil prej tožil o kaki bolečini zadela ga je kap, baš ko se je pripravljaj, da gre na izpoved. Živel je še tri ure in sosednji župnik mu je še mogel podeliti poslednje sveto olje. Mrtvaški izpoved je vodil mil. gospod prošt Fl. Izop iz Spodnjega Dravograda ob azistenci gospodov župnikov Kindlmana in Sedlačka, slovesno sveto mašo je daroval pokojnikov sošolec gospod A. Pelnaf. Nagrobni govor je govoril knezoškofijski konzistorialni svetnik A. Kesar iz Prevalji. V ganljivih besedah je najprej slikal življenje in vzorno duhovsko delovanje pokojnika. Le-ta se je porodil dne 18. septembra 1865 v Zahaji na Češkem, bil v mašnika posvečen dne 2. maja leta 1891. Pastirval je kot kaplan in provizor v Guštanju, St. Stefanu ob Zili, Šmarjeti ob Velikovicu, Vovbrah in enajst let kot župnik v Guštanju. Pripravljaj se je ravnokar za preselitev v Bilčovec, katera fara mu je bila podeljena in kjer bi bil biti instaliran dne 10. novembra. Propovednik je dalje v krepkih besedah govoril o nagli smrti. — Izpreveda se je udeležilo 38 duhovnikov, med njimi poleg že imenovanih gospodov prošt Einspieler iz Tinji, kanonik Pirkar iz Celovca, dekana Čmer iz Velikovca in Marinič iz Pliberka. Iz Štajerskega sta prihitela župnik Lom iz St. Petra in kaplan Ocvirk iz Šmartina. Pogreba se je udeležila korporativno požarna bramba z zastavo, občinska odbora občin Guštajn in Tolsti vrh, kjer je pokojnik bil častni član, šolska mladina itd. K pogrebu je s Češkega prihitel pokojnikov oče, star že blizu 90 let. Truplo so prepeljali v rojstni kraj na Češko, R. I. P.!

— **Tovarno so ustavili.** Dalje časa že se je govorilo, da bo obstala celuloze-tovarna v Gumpertu. Ta slutnja se je sedaj uresničila; v soboto, dne 12. oktobra so obstali stroji in so se delavci odslovili. Tovarno je imela v najemu tvrdka »Leykam Josefsta!«, ki delavce deloma prevzame v druge svoje delavnice. Kaj neki bo rekel lastnik tovarne, tvrdka »Hutter-Schranz«? Ta je dala tvrdki Leykam podjetje v najem do 1. 1909, in če zdaj vsa stvar stoji, koliko bo potem še vredna?

— **k Prodani grad.** Grad Leonstein pri Porečah je kupila občina v Porečah.

— **k Električna železnica v Celovcu.** Za novo električno železnico se je že trasiralo. Ena proga šla bo od Uršulink v Krivo Vrbo in Poreče po državni cesti, druga pojde od gledališkega trga na pokopališče, tretja od kolodvora v St. Vidso predmestje, četrta od Uršulink h kolodvoru. Peta proga se namerava k Majniku na južni breg jezera. Upati je, da se ti načrti kmalu izvedejo.

— **k Pokopališče** so povečali v St. Jurju. Blagoslovil ga je v nedeljo dekan Angerer.

— **k Vlak je iz tira skočil** dne 23. t. m. na postaji Kriva vrba. Druge nesreče se ni prigodilo, kakor da je imel brzovlak pol ure zamude.

— **k Imenovan** je komisar obrtnega nadzorstva, Oton Grion, za učitelja teoretično-praktičnih kurzov na celovski državni rokodelski šoli.

— **k Ušel** je iz zaporov v St. Vidu ob Glini nevarni tat, 46-letni Janez Kreutzer iz Brnce. Orožništvo ga pridno išče.

— **k Orjaškega bika** so občudovali gledalci v Celovcu, ki je bil na seimu 21. t. m. razstavljen. Bik je bil dva in pol leta star ter je tehtal 1200 kilogramov. Vzredili so ga v Marienhof pri Vrbi. Proti vstopnini se bo ta bik tudi lahko videl v nedeljo, 27. t. m. pri Trabesingerju na Velikovski cesti.

— **k Živnozdravnikov primanjkuje** na Koroškem. Posebno se to občuti v Zgornji ziliški dolini, kjer ni od Šmohorja do Luggau nobenega živnozdravnika, vsled česar marsikatera lepa žival pogine, ker ni o pravem času nobene pomoči. Živinorejci bi bili zelo hvaležni, ako bi se kak živnozdravnik kje naselil.

— **k Pozne lastovke,** redka prikazen za Celovcem v tem času, so se zbirale za odhod 22. t. m. ob jezerskem kanalu. Ponavadi se tu oktobra meseca nobena lastovka ne vidi več, letos so se pa le zakasnele. Morda bomo imeli milo zimo?

Ljubljanske novice.

— **lj Javno predavanje.** Opozarjamo na javno predavanje, ki bo prihodnji tork točno ob pol 8. uri zvečer v dvorani »Slovenske krščansko-socialne zveze«. Predaval bo g. dr. Gruden. Vstop vsakemu prost.

— **lj Predavanje v tobačni tovarni.** Včeraj je v tobačni tovarni pred številno zbranim delavstvom predaval c. kr. zdravnik tobačne tobačne tovarne gospod dr. Ivan Zajc o škodljivem vplivu alkoholnih pijač na človeka in organizem.

— **lj Z razširjenjem ljubljanskega vodovoda** prično prihodno pomlad. Poleg sedanje glavne cevi, polože še eno glavno cev iz Kleč do rezervoirja pod Tivoli. Stroški za to bodo znašali 200.000 kron.

— **lj Trgovski uslužbenci in »Naša Moč«.** Včeraj izšla »Naša Moč« prinaša o stališču trgovskih pomočnikov zanimiv članek pod naslovom »Liberalni aimoht«.

— **lj Pevska izkušnja »Ljubljane«** je danes, v soboto, ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«. Gg. pevci pridite polnoštevilno!

— **lj Poštni uslužbenci v Ljubljani** so si ustanovili »Pogrebno in podporno društvo«.

— **lj Prestavljen** je domobranski nadporočnik g. Karol Petsche iz Ljubljane v Lvov.

— **lj Opozarjamo še enkrat na Ondřičkov koncert,** ki se vrši jutri ob pol 8. uri zvečer v hotelu »Union«.

— **lj Dramatično društvo in Taborsky.** Danes se je vršila pred tukajšnjim okrajnim civilnim sodiščem razprava o tožbi »Dramatičnega društva« proti bivšemu g. nadrežišerju »Dramatičnega društva« Taborskemu in gospej Taborskijevi. »Dramatično društvo« zahteva od Taborskih povračilo na gaži 700 K in konvencionalne kazni 2000 K. Toženca zastopa g. dr. Pegan, »Dramatično društvo« dr. Tekavčič. Po daljšem prerekanju sta se pričela nasprotnika pogajati, vsled česar sodnik gosp. sodni tajnik dr. Zebre preloži razpravo.

— **lj Žrtev goljufa.** Neka 33-letna vzgojiteljica na Dunaju, rodem iz Idrije se je bila seznanila na Dunaju v ljudskem parku z nekim moškim, kateri se ji je predstavil za stavbnega tehnik Franca Bröchta. Kmalu sta postala intimna in je Bröcht obljubil svoji žrtvi zakon. Goljuf je znal guvernantu tako zapečljati, da mu je izročila svoj prihranek v znesku 1400 K in pa 180 K raznih vrednosti, nakar je goljuf odpotoval v Ameriko. Dunajska policija je dognala, da je Bröcht identičen s Francom Raddo, rojen 1873 l. v Brnu in tja pristojen, ter je izdala za njim tirnico.

— **lj Ljubljanski sekstet na lok** koncertuje v ponedeljek, dne 28. t. m. ob 7. uri zvečer v restavracijskem salonu hotela »pri južnem kolodvoru« (Seidl). Proizvajal se bode izbran vsposred, kateri bode nudil prijateljem glasbe najboljši užitek.

— **lj Brivčev junaštvo.** Neki brivski pomočnik je našel v noči od četrta na petek svoje dopadajenje nad tem, da je v gostilni v Wolfvovih ulicah natakario, ki je zahtevala od njega račun, opsoval in ji pretil. Nekega postreščka, ki se je zavzel za natakario, je postavil na cesto. Od tam je šel pijani brivec v hotel k Maliču in je zahteval šunke in mesene ostanke, dasi mu je vratar zatrejal, da je kuhinja zaprta. Razljučen nad tem, je opraskal vratarju obraz. Nato je prihitel stražnik in ga aretiraj.

Razne stvari.

— **O potresu,** ki je bil predvčerašnjem po Južni Italiji, prihajajo strašna poročila. V Ferruzzano je vse podrt ali pa uničeno po ognju. Mrtvih je ondi 300—400 oseb. Kje so bile, ni več mogoče spoznati — vse je zasuto. Od hiš je ostalo le par razpokanih zidov. Beda je grozna.

— **Pivo podražiti** nameravajo vsled podražanja surovin pivovarjari na Češkem.

— **Občinske volitve v Pragi.** Pri občinskih volitvah v Pragi so bili izvoljeni kompromisni kandidati mladočehov in staročehov.

— **Šolska vojska.** Iz Washingtona poroča rimska »Tribuna«, da so iz vseh šol države Mississippi spodili italijanski deco. »Tribuna« pozivlja italijansko poslaništvo v Washingtonu, da naj stori potrebne korake.

— **Burski general Bota na smrt bolan.** Slavnih burski general Bota je na smrt bolan. Star je 67 let.

— **Novosti ruske dramatike književnosti.** V. P. Burenin in M. A. Suvorin sta priredila za pozorično roman Dostojevskega »Bes«. Prva predstava bo v »Malem teatru«. Cenzura je predstavo zelo nerada dopustila. Glasbenik A. Vastolskij je napisal opero »Klara Miličeva« po istoimenski povesti Turgenjeva. Maksim Gorki je dovršil te dni svojo novo dramo »Špijoni«. Leonid Andrejev bo v kratkem dovršil svojo zgodovinsko dramo v modernem slogu »Car Nabukodnosor«, ki se bo predstavljala bržkone v »Umetniškem gledališču«. Fedor Sologub je dovršil novo dramo »Zmaga smrti«.

— **Povodnji v Španiji.** Kakor se poroča iz Barcelone, je povzročil neki ciklon v Kataloniji ogromno škodo. Več mest in vasi stoji popolnoma pod vodo. V mnogih pokrajinah stoji voda osem metrov visoko. Tvornice, hiše in mostovi so odplavljeni. Neki park je prekučnil ob velikem viharju majhen veslarski čoln. Kapitan parnika je bil tako obupan, da se je ustrelil. Mnogo oseb se pogreša. Najbrž jih je pogubil ciklon.

— **Mikadovo dvorsko gledališče.** Mikado je poslal glasovito japonsko igralko Sado Jako (ki je v Evropi z uspehom igrala) in njenega moža, da proučita uredbo evropskih, posebno ameriških gledališč, da bo potem po njihovih vzorih napravil gledališče v Tokiju.

— **Ali naj ženske pušijo?** Ne!!! Tako piše neka dama. Dejstvo, da je danes »ves svet« bolan ali k večjemu bolehen, je dalo povod nazoru, da se treba boleznih bolj izogibati kakor jo zdraviti. Posebno ženska kot poklicana varuhinja zdravja v obitelji se mora vzdrževati vseh škodljivih navad, ker samo tako more kot vzgojiteljica svojih otrok in ravno sinov blagoslovno delovati. Moški se skoro ne morejo odpovedati kadenju, kajti njihova tozadavna energija je vsled neprestanega draženja živcev, kateri sledi splošna oslabilost, tako zmanjšana, da se samo posebno močni in odločni volji posreči, kadenje opustiti. Žalostno dejstvo, da kadenje cigar, posebno pa cigaret provzroča razne srčne bolezni, bi moralo ženske spametovati, da se temu dvomljivemu »vživanju« popolnoma odpovedo in ga zabranijo tudi svojim moškim otrokom. Kdor kadi, ima tudi potrebo po alkoholnih pijačah. Priznati se mora, da v Rusiji, »kjer se čudijo, če kakšna ženska ne kadi«, tudi pijank ne manjka.

— **Kaznilnice na Angleškem.** Poleg najmodernejših naredb, prisilnih in drugih kazniških del v angleških kaznilnicah, se uporabljajo posebno za okorele zločince takomenovani »hard labour« (težko delo). V vsaki večji angleški kaznilnici je nameščeno veliko kolo, ki se vrti s pomočjo stroja. Kolo je tako prirejeno, da se nad njim nahaja več z deskami oddeljenih oddelkov. V vsak tak oddelek postavijo enega kaznenca. Stroj zavrti kolo in to se vrti z brzino, ki jo odreja po potrebi kazni ravnatelj kaznilnice. Kaznenci, obsojeni na tako kazen, ako nečejo pasti ali da jih ne zadene še večja kazen, morajo stopati z ene lopate kolesa na drugo in tako hodijo po več ur, kakor je kdo obsojen. Bili so že slučaj, ko je moral kaznenec tako hoditi po osem do deset ur na dan, kakor n. pr. znani angleški pisatelj Oskar Wilde, ki je tako tragično končal življenje.

— **Pridobivanje kovin magnetičnim potom.** Ze dalj časa se pečajo z mislijo, da bi se pridobivale različne kovine iz rudnin magnetičnim potom. To bi se zgodilo na ta način, da bi se vsaka rudnina zdrobila v kolikor mogoče droben prah in bi potem magnetična moč kovino nase potegnila, kamenje in drugi primeski bi pa ostali na dnu. Za tako pridobivanje je bilo že več aparatov iznajdenih, a najnovejši je oni, ki ga je iznašel Amerikanec Wait. Ločitev kovine naj se zgodi pod vodo ali kako drugo tekočino. Zdrobljeno rudnina drči po žlebu navzdol proti magnetičnemu cilindru, ki se vrti okoli svoje osi. Ta cilindri tiči s svojo drugo polovico v vodni shrambi, katere vsebina se vedno giblje, katero vedno meša kij s pomočjo stroja. Ta priprava ima namen, rudo še bolj magnetu približati, da ta vse kovinske dele nase privlači. Vsi preostanki kakor kamenje se odstranjujejo skozi različne odprtine. Magnetni deli pa dospejo v ločilo pripravo deloma po vrtenju cilindra na katerega površini obvisi, deloma po vodnem toku.

— **Vrtnitev profesorja Masaryka iz Amerike.** Iz Bremena se poroča, da je 8. t. m. zvečer prispel tja s parnikom »Cesar Viljem II.« poslanec profesor Masaryk. Imel je na svojem potovanju po severni Ameriki v 18 mestih predavanja o socialnih vprašanjih in je govoril tudi na shodu zveze svobodnih religij v Bostonu.

— **Brizganje proti ženskam.** Iz Paisleya na Škotskem se poroča o burnem ženskem boju. Dva tisoč stavkujočih žensk je navalilo na tovarno šukanca in napadlo tam delavke, ki niso bile solidarne z njimi ter tako grdo z njimi ravnalo, da jih je več obležalo brez zavesti. Končno so morali krepko nastopiti proti temu ženskemu boju. Najprej je začela delovati brizgalnica, da bi umirila razgrete duhove. Ali mrzli curki vode niso mogli pogasiti plamena ogorčenja. Z brizgalnico niso dosegli zaželjenega uspeha. Nato so poklicali mestno policijo, ki se je dolgo morala boriti, da jih je iztirala iz tvornice. Ko je bil konečno v tvornici zopet mir, so priredile ženske demonstrativen obhod pred grofovsko policijo in so začele poslopje bombardirati s kamenjem. Izgredi so imeli ta uspeh, da je tvrdka proglašila, da bo toliko časa zaprta tvornico, dokler ne bo za varstvo delajočih delavk zadosti poskrbljeno.

— **Največji roman na svetu.** Največji roman na svetu je izšel l. 1869 na Japonskem. Spisal ga je znani pisatelj Kiong-Fe-Batrin. Rabil je zanj 40 let. Roman sestoji iz 106 velikih zvezkov. Do sedaj še ni prestavljen na noben evropski jezik, a če bi tudi bil, mnogo čitateljev bi gotovo ne imel.

— **Zaprti turški veletržec.** Zaprti so na Dunaju zaradi golufije turškega veletržca Leo Harchyja. Harchy je ogoljufal z napačnimi bilancami tri prve dunajske banke.

— **Pogorelo** je v vasi Tarkany v tork 190 hiš, med njimi šola in občinski urad. Škoda znaša približno en milijon kron.

— **Ljubosumni kraljevič.** O norveškem prestolonasledniku Olafu se pripoveduje sledeči dogodek. Na kraljevski dvor je prišel k malemu Olafu v posete neki njegov prijatelj. Ko je sedel na stol, je vzkliknil mali kraljevič: »Tu ne smeš sedeti, to je mesto mojega očeta!« Njegov oče, kralj Haakon, je bil sam prisoten ter je malega gosta vzel v svoje naročje, hoteč ga na ta način oškodovati za nevljudnost. Toda tudi to ni bilo malemu Olafu prav. »Tudi ondi ne smeš sedeti,« je izjavil odločno, »to je mesto moje mame.«

— **Nova knjiga grofa Sternberga.** Pod naslovom »Maroški barbari« izide nova knjiga znanega češkega poslanca grofa Sternberga. Piše tudi še eno delo z naslovom »Avstrijski parlament pod Röntgenovimi žarkovi«.

— **Cesar in kuhar.** Premda naš cesar vsled svoje visoke starosti je zelo malo in skromno, vendar plača svojega kuharja Perskija z letnimi deset tisoči kron. Kuhar ima dolžnost samo pripravljati kosilo za cesarja in njegove goste. Ta Perski je bil nekdanj kuhar grofa Reingopa. Nekega dne je cesar kosil pri imenovanem grofu. Pri obedu mu je palo v oči, da je svinjska glava (in to ima cesar zelo rad) prav spretno pripravljena. Takoj je vprašal, čigavo delo je to in je laskavo pohvalil kuharja. Čez dva dni je prejel cesar od dotičnega grofa velik zaboj ... To je bil grofov poklon; ko so zavoj odprli, so našli v njem — Perskija. Cesar je bil prijetno iznenaden in od takrat mu je postal Perski glavni kuhar.

— **Žrtve divjih zveri v Indiji.** Evropejec si skoro ne more misliti, koliko ljudi pade v Indiji kot žrtve divjih zveri. Statistični podatki kažejo, da je l. 1906 padlo 2084 ljudi kot žrtva divjih zveri. L. 1905 je bilo 2051 žrtve. Sami volkovi so raztrgali 178 ljudi. V Distriktu Modens so tigr največji človeški sovražniki. V Sholapumu in Bronhoyu je besen volk raztrgal šestnaest ljudi. V Bengolski so usmrtili sloni osemnajst ljudi, a l. 1905 v isti provinciji 9. Največje žrtve pa zahtevalo

strupene kače. L. 1906 je umrlo 22.854 ljudi od pika strupenih kač, a l. 1905 »samo« 21.797. Razlog temu narastku je bila povodenj, ki je ta reptilija prinesla bližje človeškim bivališčem.

soc. Kongres za delavske bolezni je otvoril v Palermu.

Drama Edgara Allana Poea. V književnih krogih je vzbudilo veliko senzacijo, ker so našli dozdaj popolnoma nepoznani rokopis neke drame Edgara Allana Poea. Drama se imenuje »Poliziano«. Junak te drame je »Poliziano«, znani humanist in pesnik petnajstega stoletja.

Iz slovanskega sveta.

sl **Krajcarski tednik katoliških Čehov.** Katoliški Čehi so osnovali za razširjenje po deželi nov tednik »Venkovani«, številko po 1 kr. Urednik mu je Josef Adánek, kmet v Vojtěchovem. Socialni demokratje izdajejo že tak tednik »Zář«, brezverci »Volno Myšlenko«, agrarci »Cep«. Vsi ti tedniki store mnogo škode, zato je »Venkovani« jako potreben. Izdaje ga odbor »Zveze čeških katoliških kmetov za kraljestvo Češko.«

sl **Sedemdesetletnico** je praznovala v Pragi predsednica »Društva sv. Ljudmile«, gošpa Ant. Ponkova, ki je že trideset let članica društva in sedemnajst let predsednica.

sl **Šole na Balkanu.** Na Balkanu je stanje šol naslednje: na Rumunskem pride na 82 km² ena ljudska šola in to na 2800 prebivalcev; v Srbiji na 1230 prebivalcev in na 41 km²; Črna gora ima na vsakih 70 km² eno ljudsko šolo in to na 1900 prebivalcev na Bolgarskem 1102 prebivalcev in na 27 km², ljudske šole obiskuje 44 % otrok; na Grškem pride ena ljudska šola na vsakih 19 km² in na 690 prebivalcev, torej obiskuje ljudske šole 59 % grških otrok. V Bosni in Hercegovini pride ena ljudska šola na 145 km², potemtaka pride na 4289 prebivalcev ena ljudska šola. Od sto otrok jih torej hodi v šolo dvanajst ali vseh skupaj obiskuje šole 32.786 otrok.

* Beneš Trzebizskému, češkemu pisatelju, postavijo spomenik.

* **Noblova nagrada Vrchlickemu?** Pariška »Revue illustrée« prinaša jako laskav članek o Jaroslavu Vrchlickemu in mu obeta, da dobi Noblovo nagrado za pesništvo.

sl **Krakovski podžupan Machal Chyliński,** predsednik Zveze slovanskih častnikarjev in glavni urednik »Czasa«, je odstopil, ker se kot konservativec ne razume z demokratično večino mestnega zastopstva.

sl **Vseruska častniška revolucionarna zveza.** Nedavno so imeli delegati »narodne vojske«, tako se kakor znano imenuje ruska častniška revolucionarna zveza, kongres, na katerem so napravili program in pravila te zveze. Kongres je otvoril predsednik Mihajlov s sledečim govorom: »Prej kakor otvorim kongres, pozivljam gospodo, da ostane v znak spomina na boritelje velike ruske revolucije. Omenjam samo imena očakovskega poročnika Smidta, kohanskega in Emeljanova v Sveaborgu, mornarja Egorova itd. Umrlim junakom: »vječnaja pamjat!« Politični dogodki od začetka rusko-japonske vojske do zatvorenja ruske dume so izzvali mnogo vstaj v ime »zemlje in slobode«. Samodržstvo, ki je upotrebljavalo armado samo za protivstaško gibanje, je ogorčilo ruske častnike, ki so vsled tega organizirali rusko revolucionarno častniško zvezo. Ona ima nalogo, da zedini vse že obstoječe častniške organizacije in da vstvarja nove, kjer jih še ni ter da se pripravlja na oni hip, ko bo treba stopiti v borbo proti samodržstvu. Program zveze se glasi: osvobodjenje človeka od despotije, priznanje nacijskih pravic, ustroj države na principu demokratizma in narodne vlade ter na široki autonomiji oblasti in občin. Nato osvobodjenje človeka od ekonomskega pritiska, preustroj socialno-ekonomskih razmer. Ti dve ideji ste prodrli globoko v narodne mase in krepe moč revolucije in vtrjujejo v narodu prepričanje, da samo tedaj more dobiti »zemlje in slobode«, če stopi v borbo proti vlasti. Dolžnost ruske armade je, da služi narodnim ciljem, da se bori za narodno neodvisnost in vsled tega je dolžnost vseruske častniške zveze, da vodi armado v boj za svobodo ter jo pripelje v vrste naroda. Dalje se v programu govori o civilnem pravu vojaka, o njegovi volitveni pravici za parlament in končno o sami taktiki. Ker so v to častniško zvezo vpleteni tudi višji častniki, je ruskim oblastem težko priti na sled zarotam in voditeljem. Člane te zveze veže stroga disciplina ter se vsaka izdaja kaznuje s smrtjo.

sl **Obsojeni urednik.** Urednik v Turosz-Szent-Maitonu izhajajočega lista »Narodni Hlasnik«, Miloš Pretor, je bil obsojen radi žaljenja madjarske narodnosti, kakor tudi radi hujškanja v štirimesečno državno ječo.

Telefonska in brzojavna poročila.

RESNICA O POLOŽAJU V »JUGOSLOVANSKI ZVEZI«.

Dunaj, 26. oktobra. Vsa dementiranja »Slov. Naroda« glede »Jugoslovanske zveze« in Belokranjske želez. ne prikrivajo pravega položaja, katerega vestno slika »Slovenec«. »Slovenski Narod« s »Slovenijo« vred je postal pravcati politični pamfletist, ki na ljubo eni osebi hoče prikriti stvari, ki so na veliko škodo Ljubljani in Belokrajini. Neomajana resnica je, kar je »Slovenec« doslej trdil: Beck je v petek teden radi Hribarjevega potovanja v Budimpešto in v torek radi ravnotako velike nerodnosti, da je Hribar podpisal obstrukcijski predlog Rusinov se silno hudoval nad »Jugoslovanskim savezom«. Priče za to in da »Narod« laže, so: Ploj, Rybař, Ivčević. V »Jugoslovanski zvezi« je neednina in je neumnost to tajiti. A priori za opozicijo nagodbi sta Srba. Biankini se jima pridružuje s pristaši »Narodnega Lista«. Za delajo v »Jugoslovanski zvezi« Ivčević, Ploj, Vuković. V klubu so hudi boji. Hribar je spoznan za politika, ki dela reklamo samo za svojo osebo, ter je v klubu mnogo žalosti, da ga sploh imajo. Postopanje »Slovenskega Naroda« in »Slovenije« je v tem oziru nečuvno, neodpustljivo. Namesto, da bi se preko vsake osebe in njene blamaže odločno zavzela za koristi Kranjske in Ljubljane, pa hočeta Slovence premočiti z neresnicami in neumnim prikrivanjem pravega položaja.

ŽUPANSTVA NAŠIM POSLANCEM.

Suhor, 26. oktobra. Županstvo občine Suhor izjavlja poslancem S. L. S., osobito Šukljeju in dr. Šusteršiču svojo veliko hvaležnost in popolno priznanje za njihov neumorni trud in napor v zadevi zgradbe belokranjske železnice, hkrati odločno protestira proti krivičnemu postopanju poslanca Hribarja. Za županstvo: Župan Tomc, odbornika Pavlovčič in Ambrožič.

WECKERLE NA DUNAJU.

Dunaj, 26. oktobra. Ogrski ministrski predsednik Weckerle je došel na Dunaj, da se udeleži konferenc o skupnem proračunu. Določili se bodo tudi dnevi za zborovanje delegacije.

AVSTRIJSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK PRI CESARJU.

Dunaj, 26. oktobra. Jutri sprejme cesar ministrskega predsednika Becka, ki mu poroča o demisiji čeških ministrov.

VOJNI MINISTER ODSTOPI?

Dunaj, 26. oktobra. Vojni minister Schönau namerava odstopiti, ako ogrska vlada ne pritrdi njegovemu terminu za častniške šarže.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj, 26. oktobra. Tudi danes je cesarjevo zdravstveno stanje ugodno.

BIVŠI NAČELNIK MLADOČESKEGA KLUBA UMRL.

Karlovi vari, 26. oktobra. Tu je umrl bivši načelnik mladočeskega kluba dr. Engel.

DENARNA KRIZA V AMERIKI.

Washington, 26. oktobra. Danes ima celotni kabinet posvetovanje o finančnem položaju.

OGORČENI NEMŠKI CESAR.

Berolin, 26. oktobra. Nemški cesar je izrazil svoje ogorčenje nad nečednostmi, katere prihajajo na dan v procesu Harden-Moltke.

NABREŽJE ZDRKNILO V MORJE.

Vladivostok, 26. oktobra. Nedavno dogotovljeno nabrežje, ki je stalo 800.000 rubljev, je zdrknilo v morje.

POVODNJI NA ŠPANSKEM.

Madrid, 26. oktobra. Po Španski so še vedno velike povodnji. V mestu Leridi bo v dveh dneh popolnoma zmanjkalo hrane. Mnoge rodbine že dva dni nič ne jedo. Mnogo oseb je v Leridi utonilo. Prometne zveze so pretrgane. Pod vodo sta mesta Vastillon in Santa Barbara.

FRANC JOZEFOVA grenka voda.

Ustanovljeno 1862.

Telefon šte. 584

DUNAJ (WIEN), VII., KAISERSTRASSE 71 na vogalu Burggasse.

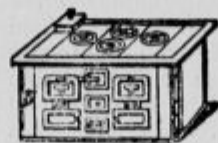
Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč za vsako porabo od navadne do najfinije in najelegančnejše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato emailirane.

Okrogle peči za regulirati od 15 K višje.

Sušilnice, plinove peči, kamini.

Železne peči s pečnicami za 2 ali 3 sobe.

Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem.

Patent-vložki za glinaste peči.

1881 18— 10

Novosti te sezije!

A. Lukić

Ljubljana, Pred škofljo 19

Priporoča svojo novo urejeno veliko zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dame, dečke in deklice po najnižjih cenah. 2397 4

Eno ali dve prijazni solčni (prazni)

sobi

se dasta takoj v najem. Poseben vhod. Zmerna najemščina. Pojasnila vsak popoldan v Florijanski ulici št. 23, I. nadst. 2367 (3-3)

Išče se stanovanje z dvema sobama

v bližini jubilejnega mostu in sicer do 15. decembra. Ponudbe na upravništvu »Slovenca«. 2414 3-2

Zahvala in priporočilo.

Slavnemu občinstvu se zahvaljujem na dosednji naklonjenosti in naznanjam, da sem svojo pekarijo s Harlovske ceste šte. 30 preželi v

Florijanske ulice šte. 21

nasproti novega šentjakobskega župnišča

ter se priporočam častitim svojim odjemalcem za nadaljno naklonjenost, zagotavljajoč jih vsestransko solidne in točne postrežbe.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Mole, pekovski mojster.

2441 1-1

Naznanilo in prošnja.

Občinski odbor občine Moste sklenil je v svoji seji dne 24. vinotoka 1907, staviti na Selu

ново petrazredno ljudsko šolo

z ozirom na neugodno lego sedanje ljudske šole ter množično se prebivalstvo.

Ker pa je občina revna in vže zelo obložena, sklenilo se je pri omenjeni seji, pobirati za to stavbo prostovoljne prispevke, ki jih bodo pobirali v domači občini za to določeni gg. občinski svetovalci in odborniki.

Vsak blagorodni, za slovenske šole vneti rojak pa se naprosi, za to podjetje po možnosti prispevati.

Prispevek naj se blagovoli vpošiljati na županstvo občine Moste pri Ljubljani.

Županstvo občine Moste.

2452 3-1

M. Marenčič, župan.

V najem se odda

na Viru št. 3. pri Domžalah

hiša,

ki je pripravna za gostilniško obrt in za trgovino. — Več se izve istotam ali pa pri FR. STUPICA, trgovcu v Ljubljani, Mar. Terezije cesta 1. 2454 1

Dobro izurjen, zanesljiv

PISAR

se sprejme. Stenograf ima prednost. — Ponudbe pod »Advokat« na upravništvu »Slovenca«. 2453 3-2

Abiturijent,

ki je dovršil gimnazijo, išče primerne službe.

2382 5 Ponudbe na upravništvu »Slov.« pod »služba«.

Lepo stanovanje

v 1. nadstropju s tremi sobami in pritliklami se odda za februar - termin mirni stranki. Kje, pove upravništvu »Slovenca« 2410 3-2

The American Bioscop

Resljeva cesta št. 3, na vogalu Sv. Petra ceste.

Zanimiv spored!

Moderni kinematograph.

Zanimiv spored!

Otvoritev jutri v nedeljo 27. okt. ob 10. uri dopoldne.

Otvoritveni dan dobi vsak obiskovalec krasno reklamno darilo.

Za dame! 2257 52-8 Za otroke! elegantne klobuke

ter vsakovrstne modele priporoča

A. Vivod - Mozetič
Ljubljana, Stari trg 21.

Modni salon trgovsko modnega blaga itd., itd.
Popravila klobukov ceno in fino. - Zunanja
naročila točno.

Zahtevajte zastonj

in franko moj veliki, bogato ilustrirani
glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst
nikelnastih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi
vseh vrst solidnih zlatin in srebrnin, god-
benega orodja, jeklenega in usnjatega blaga
po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel remont. ura K 3-
švic. izvir. „Roskopf“ pat. ura . . . 5-
registr. „Adler Roskopf“, nikel re-
mont s sidro 7-
Goldin rem. ura „Luna“, kolesje z
dvojnimi plaščem 8 50
srebr. rem. ura „Gloria“ 8 40
„oklep. verižica z rincečo na
pero in karab.“ 15 gr težka 2 80
ruska Tula nikel. ura cilind. z „Luna“ kolesjem . . . 10 50
ura s kukavico K 8-50, budilka K 2 90, kuhinjska ura K 3-
švarcvaldska ura K 2 80.

Za vsako uro 3letno pisмено jamstvo!

Nikak risko! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure **Hanns Konrad**,
c. in kr. dvorni založnik v Mostu (Brüx) 654,
Češko. 2315 1-5

V kuhinji in sobi

se čisti les in kamen, najfinejše in
najnavadnejše tkanine, kakor tudi vse,
kar se sploh pere ali umiva, najboljša s

Schicht-ovim milom

Njega čistota je zajamčena s 25.000 K.
I.

V najem se odda:

Dve stanovanji v Zatiških ulicah
št. 1, obstoječi iz
treh sob s pritkli-
nami, ležeči v parterju in I. nadstropju s prostim
razgledom v novi hiši; dalje

eno skladišče. Več se izve pri gosp.
dr. Maksimilijanu
pl. Wurzbachu v
Ljubljani, Breg šte. 10. 2197 3-3

Istrska :: vina

beli moškat, belo vino, ru-
deče, teran, ter vinsko žga-
nje se dobiva pri vinogradniku
Antoniju Ferlan di Giorgio,
v Rovinju, Istra.

12421 24-2

Ustanovljena 1. 1888. **Tovarna pečij.** Ustanovljena 1. 1888.
založnik zveze ces. avstrijskih državnih
kralj. uradnikov.
ALOJZIJ VEČAJ
LJUBLJANA. — Trnovo Opekarska cesta, Veliki stradan šte. 9
priporoča vsem stavbnim podjetnikom, častiti duhovščini in sl. občinstvu svojo ve-
liko zalogo najprejznih in sicer od najmodernejših prekanj in poljubno barvanih
do najprostejših
prstenih pečij 1181 26-10
različnih vzorcev kakor ranaissance, barok, gotike, secesion itd., kakor tudi šte-
ditelne in krušne peči lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter je v
svoji stroki popolnoma izveščen. Ceniki na zahtevo brezplačno in franko

Ivan Demšar

podkovski kovač in izdelo-
vatelj vozov v Ljubljani
: : Marije Terezije cesta št. 6 : :
priporoča svojo veliko zalogo
kritih in nekritih,
VOZOV lično in trpežno
izdelanih, po jako nizki ceni.
Sprejme se v pouk tudi več učencev.

Največja zaloga ur, verižic,
prstanov in uhanov z bri-
ljanti itd. Kdor hoče imeti
trpežno in dobro idočo
uro naj kupi samo znamko
„Union“.

2084 13

FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani, Prešernove ulice.
Ceniki zastonj in poštnine prosto.

Sodi.

Več vrst sodov ima napredaj **A. REPIČ**,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2319

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah
F. HITI, Pred škofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo. 2401

Vzprejema naročila po pošti!

Najnižje cene!

Slavnemu občinstvu, zlasti čast. du-
hovščini, učitelstvu in dijaštvu nazna-
nja otvoritev svoje

**trgovine s papirjem in šolskimi
potrebščinami**

v Ljubljani, Poljanska cesta 12 (poleg nove
gimnazije).
in prosi blagohotnega obiska.

A. ŠKULJ.

2244 6-6 **Izvrstno blago!**

Ob večjem nakupu popusti!

Nova hiša

stoječa ob glavni cesti, na prav lepem kraju, v kateri je posebno
dobro vpeljana gostilna in še dve drugi dobro idočji obrti, se prodaja
radi boleanosti lastnika pod prav ugodnimi pogoji.
Pojasnila daje **Franc Vodišek** v gostilni pri „Buru“, Spod-
nja Šiška št. 205. 2426 6-1

Seb. Unterhuber

Ustanovljeno 1870. lastnik **Fr. Benque** Ustanovljeno 1870.

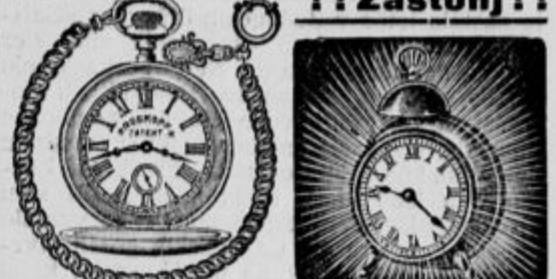
tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna cementnih izdelkov in umetnih kamnov,
podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov

Telefon št. 237 priporoča se Telefon št. 237.

v Ljubljani, Dunajska cesta 73
nasproti topničarski vojašnici

v izvršitev vseh kamnoseških del in umetnega kamenja (v različnih imitacijah), kakor: posamezne dele za
fasade, balkone, grobne spomenike itd., stopnice po naročilu narejene z železno sestavo: **cementne ovi**
(rore) z vloženo žično pletenico za napravo vodotokov itd.; **plošče iz cementa** (Metallique), preproste in z raznimi vzorci za
tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzete betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta.
Portlandcement in Romancement iz Weissenbacha — Proračuni zastonj in poštnine prosto. 1179 30-9

Božična premija! !! Zastonj !!

Čisto zastonj brez vsacega placila!
dobi vsak čitatelj tega lista železniško budilnico, ki sveti,
ali pa Roskopf uro z verižico, ako vpošlje ta inserat in
ako je naročil v času od 1. okt. do 1. dec. blaga v vred-
nosti 40 K. Zahtevajte torej takoj moj novi katalog
s 5000 slikami zastonj in poštnine prosto glede
blaga iz zlata in srebra in ur. 2361
MAX BÖHNEL, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
na neshljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetetza
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. SKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti:
cerkevna okna
ružične izvirne
Ceniki in strokovni
svet brezplačno.
Škrat odlikovan s prvim daril

2401

3 leta pisnene garancije. — Denar nazaj, ako ne dopade.
Pošlje po povzetju **zaloga ur in blaga iz zlata**
Max Böhnelt, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.
sodnijsko zaprišežen strokovnjak in ocenjevalec.
Zahtevajte cenik s 5000 podobami zastonj in franko.

Ne kupite nobene ure

Nikel-Roskopf ure	K 3-	Dobite:
Srebrne Roskopf-ure	„ 6-	
Z dvojnimi mantelnim	„ 8-	
Posne jeklene ure	„ 10-	
Prava „Omega“	„ 17-	
Srebrne pancir-verižice	„ 19-	
14karatne zlate ure	„ 20-	
14karatne zlate verižice	„ 20-	
14karatni zlati prstani	„ 4-	
Ure na nihalo, 70 cm	„ 7-	
S stolpnim zvonenjem	„ 10-	
Z muziko	„ 12-	
Ure-kukavice	„ 5-	
Ure za kuhinjo, 8 dni idočje	„ 2 40	
Budilnice z zvoncec	„ 2 40	
Z dvojnimi zvoncec	„ 3-	
S cifernico, ki se sveti	„ 3 20	
Bud. s stolp. zvon. in „Schlagwerk“	„ 6-	

Paramente

je mogoče kupiti po ceni in ugodno le di-
rektno pri firmi 0-0

Josip Neškudla
protokolirana veletrgovina in tovarna v
Olomucu (Kraljestvo Češko.)

Priporoča po zelo nizkih cenah bogato vezene paramente v
vseh barvah in slogih: kuzine, plinjavale, dalmatiko,
vela, nebece, bandere, zastave, preproge, pre-
grinjala, albe, rokete itd. pod jamstvom trdnosti;
nadalje v lastnih delavnicah narejene kelhe, oboirje,
monštrance, svečnike, lestenice itd. » krasno opravo
strogo po cerkvenih predpisih.

Navodila zavoda.
Podpisani zavod nima nobenega zastopnika, ki bi po-
držil solidno blago za 30%, t. j. za petino prvotne cene i
radi tega se dolo predmeti potom direktnega naročila v
Olomucu ceneje, kakor jih ponujajo v svojih cenikih kon-
kurenčne češke in nemške firme.

Ilustrirani ceniki zastonj in franko.
Plašilni pogoji ugodni.
— Paramenti se pošiljajo na ogled franko. —

Po svetu.

Mesto železniških vozov. Redko mesto je nastalo letos v Zedinjenih državah: »Catskill Cartown«, mesto »vagonovskih vil«, kjer siromašne hčerke mesta New Yorka iščejo službe. Potem, ko so se izjavile vsi poskušali, da bi zgradili ceno letovišče za ubožne dijakine, »lady clerks« in vse, ki si z lastnim delom služijo kruh, je prišla »Fresh Air League« na lepo idejo, ki bi imela rešiti sitni problem. Ko je nastopilo poletje, je vzraslo naenkrat na krasnih Catskillskih gorah, dveipol uri od New Yorka iz nič mesto, ki ni bilo dolgo brez prebivalstva. Znamenito mesto je v »Je suis tout« zelo privlačno opisano: Ob gozdnem robu stoji v dolgi vrsti železniški vozovi drug poleg drugega; prijazna snežnobela zagrinjala na velikih oknih pričajo o udobnosti teh duhovito improviziranih bivališč in s »cest« Catskill-Cartowna zveni vesel smeh svežih dekliških glasov. Že odnekad igra v Zedinjenih državah železniški voz vlogo »vile« za majhne ljudi. Na zahodu so cele vasi, ki sestojijo iz samih vagonov. Vroči konkurenčni boj ameriških železnic povroča vedne novotarije in napravi železniških vozov in radi tega se dobe zastareli vozovi za smešno nizke cene. Radi menjave newyorških državnih železnic z električnimi, je postala cela vrsta vozov prosta, tako, da je »Fresh Air League« uporabila nove »Baisse« in »vagonске vile« in je kupila za 7000 kron 100 krasnih, prostornih železniških vozov; hitro so bili meblirani in ko je nastalo poletje, je našlo že mnogo mladih Newyorčank originalno in udobno letovišče; bližnja reka vabi ob poldanski vročini k oživiljajoči kopelji in ob robu gosto zaraščenega gozda se razprostirajo dobro urejena igrališča, kjer se letoviščniki zabavajo z različnimi igrami. Le ena senca pada oddaleč na krasni Catskill-Cartown. Ženska družva so sklenila drakonsko postavo proti sovražnemu moškemu spolu; nobeno moško bitje si ne sme postaviti v bližini poletnega stanovanja in motiti duševnega miru dam na letoviščih.

Kako se v Rusiji krade. Komisija pod predsedstvom glavnega inšpektorja ruskih prometnih poti, ki ima preiskati poverjenjaja pri transbajkalski železnici, je poslala prometnemu ministru toliko materijala, da je moralo ministrstvo za obdelovanje tega materijala imenovati posebne uradnike. Po dosedanjih poročilih znašajo poverjenjaja nad 12 milijonov rubljev deloma v blagu, deloma v denarju. Preiskovanje je zelo težavno, ker so prizadeti uradniki knjige uničili. Tudi več višjih častnikov je bilo baže v zvezi s poverjenjaji.

Natakarica na novem ameriškem denarju. V malo tednih ne bo po celi Ameriki nobeno žensko lice tako popularno, kakor obraz natakarike Mary Eunningham v Cornishu, Vermontu. Ta obraz se bo natisnil na novi bakreni in zlati denar, ki ga je unija napravila. Osnutek za ta vtis je bil pred polgrum letom predložen znanemu kiparju St. Gaudensu, ki pa je umrl pred njegovo izvršitvijo. Izvršitev osnutka je prevzel po njegovi smrti njegov asistent Henry Hering. Denar bo imel na prednji strani glavo »Amerika«, obdano s 13 zvezdami in okronano z napisom »Liberty«. Na zadnji strani ima denar oznako vrednosti. Kako je prišel Saint Gaudens do svojega modela, je sporočil sam v zapuščenih papirjih. Iskal je klasično glavo, da bi jo napravil za model »Amerika«. Slučajno je prišel nekega dne v Cornish, in je tam v neki gostilni našel natakarike, ki mu je padla v oči radi svojega klasičnega profila. Po daljšem obotavljanju se je lepota konečno odločila, da je služila umetniku kot model in na ta način postane Mary Eunningham najbolj popularna oseba v Ameriki in lahko se pripeti, da bo dobil novi bakreni denar nelep priimek »Mary«.

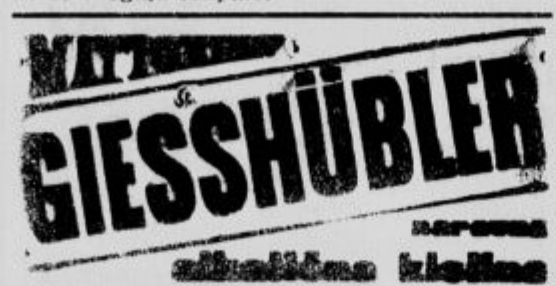
Dunajski krščanski socialci na delu. Dunajska plinova razsvetljava se razširi. Vsi stroški so proračunjeni na 30 milijonov kron. O tem bode poročal v petek 25. t. m. v občinskem svetu občinski svetnik Schneider.

Ponočna mavrica. Potniki iz Londona v Newyork došlega parnika Minnehaha od Atlantic Transport Line, pripovedujejo, da so ponoči videli krasno mavrico, kar tudi kapitan Jack Robinson potrjuje. Mavrica se je pojavila v sredo, malo pred polnočjo. Vso sredo je deževalo in ko se je zjasnilo, pojavila se je na nebu lepa mavrica. Ponoči je zopet postalo nekoliko oblačno. Ponočna mavrica se je pojavila na zapadu. Oba njena konca sta se dotikala morja in prizor je bil nepopisno krasen. Mavrica je stala 20 minut na nebu, na kar je izginila. Kapitan Robinson trdi, da je videl že več nočnih mavric, da pa še nobena ni bila tako lepa.

Trikrat oženjen. Aradski trgovec Borowic je vzel v službo mladega moža, po imenu Artur Hoffmann, ki je vžival pri gospodarstvu popolno zaupanje. Kmalu nato se je oženil Hoffmann s hčerjo njegovih gospodinj. Začetkom meseca je potegnil svojo plačo in je prosil gospodarja za tri zimske suknje, češ, da ima kupce zanje. Nato je pa vzel slovo za vekomaj. Medtem je prišlo v Arad povelje, da je treba Hoffmana zapreti, ker se je s hčerjo svoje stanovanke že tretjič oženil. Že pred nekaj leti se je oženil v Szabadki z neko deklico, ki jo je za kmalu po poroki zapustil. Nato je šel na Nizozemsko, od tam se je vrnil čez nekaj let zopet na Ogrsko in se je v Temesvaru drugič oženil. Tudi sedaj je zakon trpel malo časa. Naenkrat je izginil, prišel v Arad in se tam tretjič oženil. Ko je Hoffmann izvedel o zasledovanju, je pobegnil. Pred kratkim je dobil Borowic od njega pismo iz Berolina, da je zbežal pred policijo.

Nov stroj za letanje. Iz Pariza se poroča: Nadporočnik Josip pl. Korvin je dovršil svoj stroj za letanje, katerega je on izumel. Čez 14 dni hoče stopiti s svojim izumom pred javnost.

Solnce požigalec. V frankfurtskem zavodu za eksperimentalno terapijo se je zgodil 5. avgusta okoli 5. ure popoldne znamenit slučaj. Profesor dr. M. Neisser je stopivši v laboratorij opazil, da hrastova deska laboratorične mize živahno hlapi in dotično mesto je bilo ognjeno vroče. V oddaljenosti kakih osem centimetrov je ležalo dno enoliterske steklenice, ki je obsevano od solnca delovalo kakor vžigalno steklo in sicer tako intenzivno, da je tudi hrastov les začel tleti. Okno je bilo pri tem zaprto in mesto, kjer je ležalo dotično steklo tri do štiri metre od njega oddajeno. Ako bi se o dogodilo v nedeljo, ko ni bil nihče v laboratoriju, bi brezdvomno nastal požar, ki bi ga pripisovali zanemarjenemu ognju, a pravi krivec litersko dno bi ostalo čisto in nedolžno, seveda, ako ne bi v ognju razpalo.

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim vspehom rabi pri boleznih:

motenem prebavljenju,

elodnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju slast do jedi, zgagi td., ter

katarh v sapilih,

zastizenju, kaŕlju in hripavosti.

Izvirak: Giesshübl Sauerbrunn,

leoz. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih

Prospekti sastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, vodilji pocerijah prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in

Zaloga pri Mikael Kastner-ju in Peter Lascnik-u

Da se izognejo prevaram, naj zahtevajo

p. n. konsumentje, da se jim Giesshüblerjeve steklenice odpro ob njih navzočnosti, da morejo opaziti vžig na zamašku.

Mladenič

zmožen sloven. in nem. jezika v govoru in

pisavi **išče primerne službe,** najraje pismonoše. Ponudbe pod »Vestnost

29« na upravnishvo. 2439 1-1

Panorama Kosmorama

v Ljubljani

Dvorni trg šte. 3,

pod »Narodno kavarno«

Električna razsvetljava.

Od 27. okt. do všt. 2. novem. 1907:

Siam, Anam

in Süd China.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-

čistil. sred-

stvo

sejdlin

Izdelovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar, ul. 7

Ceno češko posteljino

perje

5 kg nove-

skub-

ljenege K 13 - K 24

nobelega, n. vkega, skubljene-

ga, K 30-; K 36-. Pošlila

se franko p. oti povzetju. Tudi

se zamenj. sil nazaj vzame

proti pcrnitvi poštnih

stroškov. Beredikt Sachel,

Lobes 159, p. Pizen, Češko.

EPouk=

v krojnem risanju (Schnittzeichnen)

:: in izdelovanju oblek daje ::

Fani Komar

oblastveno konces. učni zavod za krojno risanje in

praktično izdelovanje oblek :: :: ::

Ljubljana, Pred škofijo št. 21.

2399 4-3

Dobrega in poštenega

knjigoveza

sprejme v službo knjigoveznica

družbe sv. Mohorja (M. Brugger)

v Celovcu.

Ponudbe so tja poslati. 2404 3-3

PROF. PAWLOW
označuje

na podlagi točnih preiskav z zdrav tek za najmočnejšega zbujevalca sekretorskih žleznih žlcev. Prav odlično pa zbuja tek, krepe želodce in olajšajo bolečine prave Bradyjeve želodčne kapilje. Pospešujejo opravlja prebavnega dela, slast do jedi, odstranjajo telesnemu dobrobiti škodljivo napenjanje, čezmerno tvoritev kislin, telesno zaprtje, želodčne bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah. **C. Brady, lekarnar, Dunaj I. Fleischmarkt 1/462,** razpošlila šest steklenic za K 5.-, tri dvojne steklenice za K 4.50 franko. 2428 12-1

Zahtevaljte brezplačno določil atev mojega ilustr.

cenika z nad 1000 slikami. —

Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek.

Slika 1/2 nav. velikosti. 611 32

St. 365

srebrna dam-

ska remont. gl 3-50

St. 322

srebrna moška

remont. 3-50

St. 337

srebrna s sidro

15 kamnov 5-50

dvojni plašč 6-50

St. 341. srebrna s sidro

dvojniplašč 15 kam-

nov. posebno

močna 7-9-50

Anton Kliffmann,

največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Izvoz v vse dežele. Maribor L5., stajersko.

Razglas.

Dne 7. novembra t. l. ob 9. uri

dopoldne se vrši

javna dražba

pri župnijski cerkvi v Križih pri Tržiču

radi 2443 6-1

zgradbe novega pokopališča.

Dela so proračunjena na 1000 kron.

Proračun in načrt sta na vpogled pri

županstvu v Sebenjah. Pred začetkom

dražbe je treba položiti 10% varščine.

Županstvo Sv. Križ pri Tržiču,

dne 23. oktobra 1907.

Velika:

prodaja

v Angleškem skladišču oblek

do dne 2. novembra t. l.

zaradi ogromno velike za-

loge konfekcije za dame,

gospode, deklice in dečke.

Nizke cene brez konkurence

2424 O. BERNATOVIČ 6-4

Ljubljana, Glavni trg šte. 5.

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in

belino rok v 3 dneh. — Lonček I K 20 v.

„International“ odstrani. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine

v obrazu in po rokah. — Steklenica 6 K.

Razpošlila po povzetju lekarna pri

Mariji Pomagaj, Budapest, Liszt Fe-

rencz-tér 20. 2307 18-1

za nedeljo 27. okt.

kakor tudi l. in 15. decembra letos

vabim p. n. občinstvo najvljudneje na ogled

razstavljenih novosti konfekcije v od-

prtih prodajalni. 2451 1-1

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5.

Prod se nov, izvrsten 2449 2-1

harmonij

zaradi preselitve pod ugodnimi pogoji.

Več se izve pri lastniku Antonu Za-

vodniku, organistu, Vel. Lašče.

Potnik

kristjan, vpeljan po Kranjskem, Hrvaškem in v

Bosni. se sprejme v tovarni za manufakturno

blago. Ponudbe pod „Baumwolle K. 3212“

na tvrdko Haasenstein & Vogler, A.-G.,

Dunaj, I., Neuer Markt 3. 2442 1-1

Mladenič

v najboljših letih, izučen boljše stroke

roko delstva, ki hoče postati v krat-

kem samostojen, želi se seznaniti z

gospodično v starosti 20 do 30 let,

ki bi imela nad 800 gld. gotovine in

veselje do obrtnega stanu. Ponudbe

na upravnishvo „Slovenca“ pod šifro

„J. B.“ Tajnost zajamčena. 2445 1-1

Panorama international

2447 Pod Trančo 2. 1-1

Razstavljeno od nedelje 27. okt.

do všt. sobote 2. novembra:

MEKSIKO.

Mirna stranka

išče stanovanje z dvema sobama in

prikliklami za 15. november.

Ponudbe pod »November« na

upravnishvo „Slovenca“. 2450 1-1

lepo meblovani sobi

s posebnim vhom, v zelo mirnem kraju

v sredini mesta, sta takoj za oddati.

Več se zve v trgovini pri „Solncu“,

Pogačarjev trg. 2309 4-2

Ohranitev zdravega

želodca

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v

uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadlež-

nega zaprtja. Preizkušeno iz izbranih najbolj-

ših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno na-

pravljeno, tek zbujujoče in prebavljanje po-

spešujoče in lahko odvajajoče domače zdra-

vilo, ki ublaži in odstrani znane posledice ne-

zmernosti, slabe diete, prehlajenja, in zoprne

ga zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne

tvoritve kislin ter krče je dr. Rosa balsam za

želodec iz lekarn B. FRAGNERJA v PRAGI.

SVARILO!

Vsi deli embalaže imajo

postavno deponovano var-

stveno znamko.

Glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-ja v PRAGI

c. in kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ul. 203.

Po pošti razpošlila se vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K.

Proti vpošiljavi K 1.50 se pošlje mala steklenica in za

K 2.80 velika steklenica, za K 4.70 2 veliki steklenici, za

K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 velikih steklenic

poštine prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani

<

Predstave se vršijo
v delavnikih od 5.
do 9. ure popoldne,
ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3.
do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. ::
Danes v soboto nov spored.

2124

Vsak četrtek in
soboto od 3. do
6. ure popoldne
predstava za
dijake po zni-
žani ceni. ::

Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Mestni trg 5

Ravnokar so došli
novi modeli

v najnovejšem kroju te se-
zije in sicer kostumi za
dame z liftboi-em in
dolgo jopico, gladki in
stisnjeni liftboi iz pliša
in sukna, dolge jo-
pice in paletoti. ::

2394 3-6

Ortopedično-zdravilni zavod

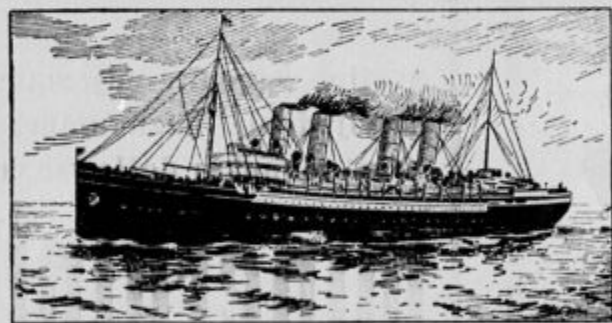
v katerem se zdravi pod nadzorstvom gospoda
Dr. IV. ORAŽNA raznovrstno skrivljenje
hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame,
neenaka ledja itd. nahaja se

na Turjaškem trgu šte. 4 v I. nadstr.

Pojasnila daje gosp. dr. Oražen ob svojih ordi-
nacijskih urah od 9.—10. ure dopoldne in od
2.—3. ure popoldne v Wolfvih ulicah št. 12.

2437 3-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

71 52-49

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Franz Keber

urar in trgovec z zlatnino in
srebrnino

Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Zahtevajte veliki najnovejši cenik,
ki ga vsak dan razpošiljam brez-
plačno in poštne preste.

71-52-49 2636

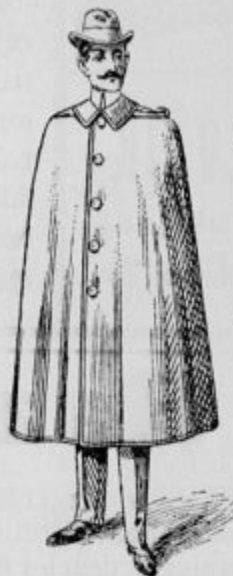
Nepremočljive

pelerine za gospe, gospode,
deklince in dečke.

predpisane

pelerine za častnike

iz tirolskega lodna ali velblodje dlake po vsaki ceni
priporočata

Gričar & Mejač

Prešernove ulice št. 9. Ljubljana Prešernove ulice št. 9.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne preste.

2332 (6-3)

Razglas.

Stavbinska družba v Radovljici razpisuje

javno dražbo hiše št. 68

v Radovljici (predmestje) na dan **29. oktobra t. l. ob 10. uri do-
poldne** na licu mesta.

Hiša stoji na lepem kraju, je enonadstropna s tremi stanovanji
in vrtom.

Vprašanja v tej zadevi naslavljajo se na Načelstvo stavbinske družbe
v Radovljici.

2384 3-3

2434 1

Naznanilo.

Poleg že ostoječih naprav, ki naj podkrepijo varčnost,
smo vpeljali sedaj še

domače hranilnice,

napravo, ki je v Severni Ameriki udomačena že leta in leta, in
ki so jo nedavno tudi v Avstriji sprejele posamezne hranilnice.

Domača hranil-
nica omogočuje
hranilcu, da vsak
čas shrani majhne
zneske, in nahr-
njeni denar, kobr-
iznaša eno krono,
obreston. naloži.

Ta namen se do-
seže s tem, da izro-
čimo vsakemu,

Ključek od hranilnika hranimo mi.

Vložna knjižica, h kateri se izda hranilnik, se mora
vselej glasiti na ime vložnika. Ena in ista oseba prejme le
eno vložno knjižico.

Hranilnik se odpre in denar v njem se prešteje vpričo
stranke. Ako znaša prešteti denar vsaj eno krono, se vpiše
znesek v dotično vložno knjižico.

Stranki izplačati v gotovini ves denar ali le del zneska,
ki se je nahajal v hranilniku, ko se je odprl, je nedopustno;
tudi se ne izvrši izplačilo na vložno knjižico takega dne,
katerega se je opravila kaka vloga, vse druge dni se pa
lahko vzdignejo vloge do pridržanega zneska štirih kron.

Ta znesek se izplača, kadar se hranilnik vrne še poraben.

Podrobna določila o izdaji domačih hranilnic so pri-
dejana vsaki vložni knjižici tega hranilnega oddelka. Ustna
pojasnila dajemo ob navadnih uradnih urah.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1907.

Ravnateljstvo Kranjske hranilnice.

kdor zahteva zaprt
hranilnik ter dotičn.
vložno knjižico,
ako vloži pri nas
štiri krone. Ta zne-
sek, ki je v varščino
za vrnitev nepoško-
dov. hranilnika, ki
ostane naša last, se
obrestuje kakor
vsaka druga vloga.

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854. v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12 Štev. telefona 210.

prporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

OGLASI

NEW-YORK in LONDON

nista prizanašala niti evropski ceni ter je velika tovarna srebrnih prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgoraj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmet: le proti temu, da se mi povrne

gld. 6'90 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnic žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavčič žlic;
- 1 kom. amar. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorja čajnik za posodo;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor;
- 42 komadov skupaj samo gld. 6'90.

Vseh teh 42 predmetov je popravilo stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6'90. Ameriško pat. srebro je znano, je skos in skozi bela kovina, ki obdrži boje srebra 24 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni siepariji, zaveru, em se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno ženitovanjska in priložnostna darila kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 2251 4

A. HIRSCHBERG-a

eksportni hiši ameriškega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje. Čistilni prašek za njo 10 kr. Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina). Izvleček iz pohvalnih pism.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana. Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru. Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno. St. Pavel pri Preboldu. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški sodravnik. S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. — Mihael Kovačević, ravnatelj pomočni uradov dež. pri vladi v Sarajevu. — Sarajevo 22. okt 1904

FRAN ŠEVČIK

puškar v Ljubljani, Židovske ulice 7.

Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih, najbolj fino narjenih **pušk**, posebno lahke trocevke in puške za šibre z jeklenimi cevi (Böhlerstahl). Tudi velika zaloga samokresov, lovskih potrebščin in nabojev po najnižji ceni. — Popravki se izvršujejo točno, zanesljivo in ceno. **Ceniki na zahtevo zastonj.**

Razglas.

Pozivno na tukajšna razglaša zaradi vložitve ponudb za izvršitev dovolzne ceste k postaji nad „Vrdom“ v cestnem okraju Vrhnika se vnovič razglaša, da je podpisani deželni odbor **podaljšal dobo za izvršitev te ceste do 1. avgusta 1908.**

Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe za to na 38.500 K proračunjeno cestno zgradbo je napovedbo popusta ali doplačila predložiti do **15. novembra t. l. ob 12. uri opoldne** podpisaneu deželnemu odboru. Ponudbe morajo biti opremljene v smislu prvega razglaša. Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri županstvu na Vrhniki. V Ljubljani, dne 19. oktobra 1907. 2407 3—3

Deželni odbor kranjski.

Registriran vzorec. **Bajna iluzija!** Oblastveno varovano.

1974 Najlepši kras božičnega drevesca 15—1

ki bi ga ne smela pogrešati nobena krščanska družina, je moje izboljšano **briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1** popolnoma iz kovine s 6 pozlač. angelci 30 cm vis. Garantira se za funkcijoniranje.

Pritrdi se lahko takoj na največje ali najmanjše drevo s preprostim nasajenjem. Postavljeno na mizo se rabi lahko tudi za namizno zvonilo. Postavljeno na toplo peč funkcijonira tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno kolo, nanje pritrjeni izboljšani jekleni betički pa udarjajo na troje zvoncev in blagovonočno, srebrnočisto zvonjenje zadoni mlado in staro prestavljajoč v božično blaženost. Kos stane s kartonom in navodilom vred K 150.

3 kosi	K 4'25	9 kosov	K 12'—
4 " "	" 5'50	12 " "	" 15'—
6 kosov	" 8'—	24 " "	" 29'—
36 kosov	K 43'50		
50 " "	" 58'—		
100 " "	" 112'—		

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za božično drevesce, izvršeno velelegantno in posebno fino ponikljano, s sukanimi stebriči za zvonce in tremi prekrasno žarečimi srebr. lametastimi rožami, ki potem, ko so prižgane sveče, prekrasno odsevajo, kos s kart. in navod. vred K 2'—

3 kosi	K 5'50	9 kosov	K 15'50
4 " "	" 7'25	12 " "	" 20'25
6 kosov	" 10'50	24 " "	" 39'50
36 kosov	K 57'50		
50 " "	" 77'50		
100 " "	" 150'—		

Najnovejši

stekl. nakit za božično drevesce

12 kos. sortiranih, skrbno zaviti v kartonu, po velikosti in izvršitvi po K —40, —60, —70, —80, 1—, 1'20, 1'50, 2'—, 6 kos. kartonu, po velikosti in izvršitvi po K —75, —90, 1—, 1'20. Lameta, angelski lasci, srebrni ali zlati, kuvert K —10, žica za oroh 100 kosov K —20, verižice iz steklenih kroglic, 1 in pol do 2 metra dolge, po velikosti kroglic K —90, —95, 1'20, 1'40. Srečice 24 kosov v kartonu K —50, večje 15 kosov v kartonu K —58, dršajci za sveče, tucet K —50.

Prosimo zahtevajte katalog.

Božična nagrada. Vsak p. n. kupec, ki od 1. sept. do 30. nov. pismeno enkrat naroči za božično nagrado narmno budilko št. 4343 s po noči svetlečim se **Zamena dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizika!**

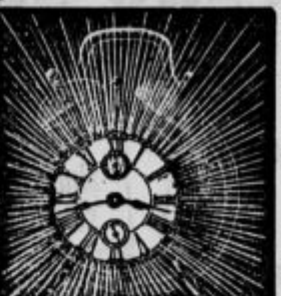
Podilja se po povzetju ali denar naprej. Najpripravneje se naroča na odrezku postne nakaznice. Neobhodno je potrebno, da se pri naročitvi opomni, ali naj se pošlje blago po povzetju ali če je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vsakemu naročitelju, da mu, čim la mogoče, blago še pred 15. decembrom, ker pošta po 15. decembru zaradi hudega navela ne more dostavljati tako hitro, kakor ob navadnem času. Naslavljajte naročbe zatorej pravočasno na naslov:

tvornica ur v Mostu ces. in kralj. dvorni dobavitelj v Mostu

JAN KONRAD št. 1940 na Češkem

Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošljem zastonj in poštne prosto.

Ure-budilnice s cifernico, ki sveti

Z 1 zvoncem nav. K 2'40
Z 2 zvoncema " 3'—
S cifern., ki sveti " 3'20
Marka J. Prima " 4'—
Zeleniška budil. " 5'—
Budilnica s stolp. zvon. (Schlagw.) " 6'—
Budilnica z muziko " 10'—
3 leta pism. garancije. Denar nazaj, ako ne dopade. Pošlje po povzetju

MAX BÖHNEL
Dunaj IV., Margaretenst. 27
Zahtevajte moj cenik z nad 5000 podobami zastonj in 2364 franko "0—1

Pristen le tedaj, če je trioglasta steklenica zaprta s spodnjim pasom (rdeč in črn tisk na rumenem papirju). ::

Doslej nedosežen!!

W. MAAGER-ja

:: pristno čisto ::

DORSCH ribje olje

(v zakonito zajamčeni opravi)

rmmeno, steklenica K 2'—
bela, " " 3'—
pri 2348 12-2

Viljemu Maager-ju na Dunaju.

Od 1869 uvedeno splošno v avstro-ogrski monarhiji. Gospodje zdravniki in profesorji ga radi zapisujejo. Dobi se skoro v vseh lekarnah in drožerijah. Glavna zaloga in razpošiljalnica za avstro-ogrsko monarhijo:

W. Maager, Dunaj, III/3, Heumarkt 3.

Ponarejanja se sodnijsko zasledujejo.

Steckenpferd-lilijskomlečno milo

Bergmanna & Co. Draždani in Tečlin n. L.

je in ostane glasom vsak dan došlih pri-znalnic najuspešnejše vseh medicinal-nih mil proti mazuljem kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate polti. — Dobiva se po 80 vin. komad v vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah mila in brivnicah. 434 50—30

300 vinskih sodov

po 300, 400 in 700 litrov iz hrastovega lesa, prav dobro vzdržanih, oddaja po prav nizkih cenah

tvrdka **M. Rosner & drug** Ljubljana.

Svojim cenjenim odjemalcem najvljudneje naznanjam, da so mi ravnokar došle vse vrste

mineralnih vodâ

napolnjene v najzadnjih dneh.

Peter Lassnik

trgovina na vogalu Wolfovih ulic in Marijinega trga v Ljubljani.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 ————— registrovana zadruga z omejenim poroštvom ————— Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure **po 4 3/4 0** to je. daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. ————— Najsigurnejša prilika za štedenje!

1949 52—1 Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik. Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Zitaik. Tisk »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.

Vedno je nelepa in **Vedno** nadležna
= DEBELOST =
 English Breakfast Tea **aveži** izredno, je izredno zdrav in prijetno diši.
 Edino pristen z ljubjevo prevezo iz
Einhorn - lekarne v Welsu
 1 zavoj 3 K, dvojni zavoj 5 K 50 v, poskušnja 1 K 50 v, pošto posebej. 2062 6-6

ANTON PRESKER 744 52-19
 krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
 Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

se priporoča pred duhovščini **duhovniške obleke**
 izdelovanje vsakovrstne
 iz trpeznega in solidnega blaga po nizkih cenah.
 Opozarja na veliko **izgotovljene obleke**
 svojo zalogo
 posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih cenah.
 Obavljajo uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Postavno zavarovalno.
 Vano ponarejanje kaznivo
 Edino pristen je
Thierryjev balzam
 z zeleno znamko „redovnica“.
 Cena 12 majhnih ali 6 drobnih steklenic ali 1 velika specijalna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.
 Thierryjevo centifolijesko mazilo proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.— se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povod znani in slovita kot najboljši.
 Naredila se naslavlja na:
 Lekarnar A. Thierry v Pregradu pri Rogški Stitini.
 Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah. 86 52—

Kašelj!
 2360 **Kdor** 24-2
 ljubi svoje zdravje, ga odstrani. 5345 not. potr. spričev. dokazuje o izbornem učinku
- - Kaiser-jevih - -
karamel za prsa
 s tremi folkami.
 Zdravniško preizkušene in priporočene proti kašlju, hripavosti, kataru, slezi, kataru v grlu, oslovskem in dušljivem kašlju.
 Zavoj 20 in 40 vin., škatljica 80 vin. dobivajo se v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. mostu, deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“, E. Leustek; Ubald pl. Trnkoszy, Jos. Mayer, Ivan Ojurič v Metliki, Karol Andrijač v Novem mestu in Karol Šavnik v Kranju.

DELOVODJO-
strokovnjaka
 ki je popolnoma več izdelovati vsakovrstne **cementne izdelke**,
 sprejme **A. KOB** v Borovnici.

50.000 metrov ostankov
10-20 metrov dolgih
 najfinejših, brez napake, obeljenih, primernih za najfinejšo telesno in posteljno perilo.
 82 cm široka rumburška tkanina po 23 kr. meter oksford za srajce, perilen . . . 17 „ „
 cefer za obleko, perilen . . . 17 „ „
 flanela za srajce in bluze . . . 18 „ „
 barhent za domačo obleko in bluze . . . 20 „ „
 rjuhe brez šlva, pristno platno, 145 cm široko . . . 52 „ „
 Pošiljate za poskušnjo najmanj 5 kg zavoj 45 metrov ali 16 metrov rjuh pošilja po povzetju
 tkalnica platna **EMIL FUCHS**,
Nachod, Češko. 2301 3-2
 Vzerci se na željo prilože zavoj za poskušnjo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela v komisijsko zalogo:

Valvasor, Johann Weichard Freiherr von: Die Ehre des Herzogthums Krain. Laibach-Nürnberg 1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74). Rudolfswerth 1877-79.

Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov po K 80.—

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po nižani ceni tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Landes Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen Müntz etc. Von der Crainerisch-Slavontschen Sprache, wie auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen, Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani 836. K 12.—

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlössern und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20.—

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der Japydier und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Geschichten in Crain nach Christi Geburt biss an die Oesterreichische Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8.—

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860. 2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5.—, vez v 1/2, usnje K 10.—

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5. XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena, broš. K 16.—, v 1/2, usnjatih vezavah K 22.—

Verhovec, I. Professor, Die wohlöbl. landesfürstl. Hauptstadt Laibach. Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Vergangenheit. Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom J. 1745. — 213 strani. K 2:50. Izborna kulturno-zgodovinsko delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pisateljevi.

Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih pokopališčih. Ljubljana 1901. 23 strani, K —60.

Verhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien des Laibacher Stadtarchivs. Laibach 1899. — 33 strani. K —60. — Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante Schule zu Reinfritz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani. K —60.

Sohumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogthums Krain. I. Band. 777-1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana cena. K 2:50.

— II. Band. 1200-1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana cena. K 2:50.

Sohumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen, Quellen, Urkunden und Regesten. I. Band. Laibach 1882/3. VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2:50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2:50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. I. knjiga (l. 501-800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8.—

— II. knjiga (l. 801-1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10.—

Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega, etc. Ljubljana, 1856/7. 6 zvezkov. Znižana cena K 12.—, vezano K 22.—

Mitternützner-Malovrh, Slovani v iztočni Pustriški dolini na Tirolskem. 1880. — K —60.

Rados, Maria Theresia und das Land Krain 1740-1780. — 1881. K 1:40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2.—, eleg. vez K 3.—
 II. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj. Povest. — Stepnjak, Hiša ob Volgi. K 1:20, eleg. vez. K 2:20.

III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2:40, eleg. vez. K 3:40.

IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3.—, eleg. vez. K 4:20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3:80, eleg. vez. K 5.—

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani. K 2.—, eleg. vezan K 3:20.

Šašel, Iv., Biserne iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljubljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2.—

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajniške prostore zelo razširila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem oziru izpopolnila, ima posebno knjige slovenskega knjigotržja, dalje učne knjige za vse šole, kakor tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v knjigotržju nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijatski katalog je na razpolago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bode na zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. brezplačno. Naročila, ki nam dojdejo pred tem dnevom, si zabeležimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

BAROS GABOR

Pokvarjena vina

in druge vinske bolezni se z ničemer bolj ne odpravijo kot po vseh naših postavah dovoljenim, v tu- in inozemlju dobroznanim Barosovim

Hungaria-Villam sredstvom za ojačenje vina (hektoliter rabi 1/2—1 kg) 4 K. Purin (za hektoliter 5-6 deka) 12 K. Dekal 16 vin. čistilo za 11 hl 2 K, za 25 hl 3 K, za 50 hl 5 K. sredstvo proti kislini (za hl 1/4 kg) 2 K 40 vin. sredstvo za odstr. duha (za hl 1/4, 1/2 kg, 5 K 20 vin. za pokvarjena in gosta vina (hl 1/2—1 kg), 4 K 40 vin.

Dalje vse obstoječe predmete za kletarstvo in gospodarstvo in stroje. Ceniki zastoj in franko. — 50 kg po povzetju, nad to količino na rok po 1726 XII dogovoru. 3-2

Osrednja pisarna in prodajalna: **Budapest, VII., Dohány-utca 1** zaloga 50, telefon 8-72.

Tovarna zmesi za rum, likerje in druge spirituoze:

I., Városmajor-utca 42 (lastna hiša). Telefon 45-45.

Razpošilja se dvakrat na dan po pošti po povzetju ali proti vpslatvi denarja.

Najnižje cene. Največji izbor.
 Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
 tovarna dežnikov,
 Ljubljana, Mestni trg 15.

C. kr. oblastveno potrjeno 20 104 74
 učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobi se tudi kraj po životni meri. ●

DUNAJ.

ske kapljice proti krču v želodcu, zanesljivo sredstvo za želodec sestavljeno po zdravniških receptih iz najbolj učinkovitih zdravil. — Proti bolečinam iz želodca in črevesij vzame se po 20-40 kapljic. Stekl. 20 vin.; 12 stekl. za 2 kroni se dobi le v lekarni pri zlatem orlu kemika Mardetschlägerja v Ljubljani, Jurčičev trg. Najstarejša lekarna na Kranjskem. 2436 5-2

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment. Capsici com.
 Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller
 je splošno priznana kot izvrstno bol blažujoča in odvodno mazilo pri prehladu itd.; cena 80 v. K 1:40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
 Pri nakupovanju tega povod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v škatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel originalni izdelek.
Richterjeva lekarna
 pri „zlatem levu“ v Pragi
 Elisabethgasse št. 5 nova.
 Dnevno razpošiljanje.
 2265 (40-1)

Podružnica v Brnu
1431 100-6

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4, 5 in 6 %, upravne pristojbine. **Financiranje javnih podjetij.** Emisija lastnih 4 % bankovnih obveznic, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22.
(Ustřední banka českých spořitelén)

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Depoziranje kavcij in vadij raznih vrst.
Eskont menic samo denarnih zavodov.
Bankovne informacije in svete brezplačno.
Telefon št. 12017.

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani
kupuje proti gotovini

hrastove dile

I laško colo debele in od 5 col naprej široke, ter plačuje iste po 14 vinarjev I laško colo, postavljene franko Ljubljana državni kolodvor Šiška.

Kupuje tudi hrastove hlode in frize.

Išče se zanesljiv 2389 3-3

žagar-pilar

za manjše vrste mehanično žago
Plača po dogovoru, stanovanje in kurjava prosta. Oženjeni z malo družino imajo prednost; sprejme se tudi trezen cirkularist
Natančneje se izve pri lastniku
Franc Urbančič-u na Baču, pošta Knežak, Notranjsko. :: ::

Trgovina z oblačilnim blagom!

Marija Rovšek,

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 35
nasproti „Tišlerjeve gostilne“. Največja zaloga izgotovljenih oblek, zimskih sukenj in havelokov domačega izdelka. — Velika izbor klobukov, kovčegov, dežnikov, čevljev, perila in raznega drugega blaga. — Ker dobivam blago naravnost iz tovarn, mi je mogoče postreči z najboljšim in svežim blagom po najnižjih cenah. Priporočam se prav toplo preč. duhovščini, p. n. občinstvu iz mesta in z dežele, posebno vsem potnikom, ki odhajate v Ameriko ali prihajate nazaj. — Predno si nakupite obleko, ogledajte si mojo zalogo in prepričali se boste, da prodajam najboljše blago po zelo nizkih cenah brez konkurence.
Z velespoštovanjem 2519 52-47

Marija Rovšek, trgovka,
Kolodvorske ul. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“

Prva kranjska tovarna za glasovirje
Hilšerjeve ul. 5 Ljubljana blizu Gradišča
Rudolfa A. Warbinek

Odlikovana
Največja tovarna v južni Avstriji. — Poroštvo 6 let. — Izvoz v vse dežele. Popravila in vgrajevanje se izvrše najhitreje in računajo najceneje.

priloga
svoje izborne za vsa podnebja solidno zgrajene pianine, glasovirje in harmonije, tudi samostojne proti gotovini plačilu na obroke ali v najem.

Najcenejše dežnike in solnčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR
v Ljubljani

Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4.
Prešernove ulice šte. 4. 143 52-28
Popravila točno in ceno.

Mikuláškova LIBUŠE

Novo zboljšani, zakonito zjamčeni nedo-
1403 (10-7) sežni zobni creme.

Dobiva se v lekarnah, drožerijah in
parfumerijah. Cena 25 kr.

Geslo in zadača vsakega zavednega Slovana bodi vporaba tega domačega izdelka:

V Ljubljani
trgovina
- Vaso Petričič -
(tudi na debelo).

Orožniški stražmojster

v pokoju želi stopiti v službo.

Za občinskega tajnika, magazinerja, nadzornika ali kaj enakega, najraje v kakem mestu ali trgu.
Cenjene ponudbe pod „št. 100“ na upravništvu „Slovenca“. 2415 3-3

Zaradi odpotovanja se proda razno lepo

pohištvo

po nizki ceni. Ogleda se lahko vsak dan od 10.—12. in od 2.—4. ure v Sredini št. 14 na Prulah, Ljubljana. 2432 2-2

Fotografični zavod Julij Müller

ustanovljen v letu 1870

uljudno naznanja svojim cenj. odjemalcem, da ostane do 1. nov. za nove posnetke radi prezidave in razširjenja, zaprt; pač pa se sprejemajo poznejša in druga naročila v poslopju „Hotela Lloyd“ nasproti „Hotel Uniona“.

1754 14

VABILO za nakup istrijsanskega čes vina.

Podpisano ravnateljstvo ima v svoji zadrugi, kakor tudi v kletih svojih udov kmetov več kot deset tisoč hektolitrov pristnega belega in črnega vina od 36 vin. naprej na prodaj. — Kupci na debelo po dogovoru z lastno posodo in polno mošnjo dobro došli!

Vinarska zadruga Dignano-Istra. (C. kr. državna železnica.)

Ivan Pujman L. Gaspard
poslovodja. predsednik.

2423 6-2

Kovač hlapec

in en zanesljiv
se sprejmeta v tovarni za lep v Ljubljani (Leimfabrik). 2425 2-2

Izvolite pisati po vzorce!

Barhenti

in flanele modernih vzorcev, platno, damasti, namizni prt, brisače, srajce, kakor tudi vse platneno in bombaževinasto blago, modno blago za obleko za dame in gospode, zjamčeno dobro, 2082 priporoča 13-7

V. J. Havliček
izvozna trrdka lanenega in modnega blaga v Podébradech.

Dobro idoča stara 2370 3-3

gostilna

daje se na račun proti kavciji. — Naslov pove upravništvu „Slovenca“.

Najbogatejšo zalogo in najrazno-
2005 52-2 vrstnejšo izbiro

klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kraczmér

izdelovalec klavirjev in sodno zapriseženi zvedenec

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.

Vedno so v zalogi preigrani pa brezhibni klavirji. Prevzamem ubiranje in popraviljanje vseh sistemov. Glavno zastopstvo dvornih firm L. Bösendorfer na Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster v Lößau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja izposojevalnina. — Delna plačila.

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke, cilindre in čepice v najnovejših taconah in v velikih izberah priporoča 112 52-28 Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Stalno delo za 50 let!

Rojaki, Slovenci, pozor!

The Cleveland-Cliffs Pioneer Iron Company, Marquette, Michigan, North America, potrebuje mnogo **drvarjev**. Plača po K 5-75 od sežnja, ki obsega 2 metra dolžine in 45 palcev višočine. Družba ima stalno delo za mnogo let ter izplačuje v gotovini vsakega desetega v mesecu. Cepljenje drv ne povzroča nobenega posebnega truda ter se da prav dobro zaslužiti. Kdor želi natančnejših pojasnil, naj piše enemu izmed spodaj podpisanih, ki mu pojasni vse potrebno in tudi pove, kako naj potuje, da dospe v omenjeni kraj. 2387 8-2

John Knave, Alger Ca. Limestone P. O. Michigan, North America.

Jacob Levatik, Coalwood P. O. Michigan, North America

Frank Debelak, Rumely P. O. Michigan, North America.

SINGERJEVI
ŠIVALNI STROJI

Po tem kazalu se spoznajo trgovine koder se prodajajo „Singerjevi“ šivalni stroji.

Singer Co. ako. dr. za šivalne stroje

Sv. Petra cesta št. 24, Ljubljana.

V blagohoten opomin: Vsi šivalni stroji, ki jih ponujajo pod imenom „Singer“, so ponarejeni po našem starejšem sistemu, ki ga sedanjí novejši sistemi rodbinskih strojev daleko presegajo po konstrukciji, delozmožnosti in trpežnosti. 2366 3

Podružnice v vseh večjih mestih.

Pri nakupovanju suknenega in manufakturnega blaga se opozarja na trrdke

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 4.

Velika zaloga suknenih ostankov.

111 52-28

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvna pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarja.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6
Telefon 154. Delavnica: Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznane rečno in fino po najnižjih cenah. 765 52-20

**Podružnica
: v Spljetu. :**

**Delniška glavnica:
: : K 2.000.000. : :**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča za žrebanje dne 2. novembra promese na Dunajske komunalne srečke po K 15 $\frac{1}{2}$. — Glavni dobiček K 400.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge do 4 $\frac{1}{2}$ 0/0. dne vzdiga po 4 $\frac{1}{2}$ 0/0.

**Podružnica
: v Celovcu. :**

**Rezervni fond :
: : K 200.000. : :**

Prva kranjska zaloga vina

iz raznih odlik. kleti in lastnih vinogradov

Kolizej šte. 130, Ljubljana.

Vino je pod pregledom kmetijsko - kemičnega — preizkuševališča za Kranjsko v Ljubljani.

V zalogi se nahaja Vermouth, konjak, rum, tropinovec i. t. d., kakor tudi druga desertna vina v steklenicah.

2235 10 - 8

Stavbene, umetne in konstrukcijske ključavnice.

Hydraulične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žične mreže na stroj, obhajljane mreže, ograje na mirodvoru, obhajljane mreže, večna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strele, vode, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjčasti zastori in solnčne plachte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

1509 52-59

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni

izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

"Amerika" 24,000 ton
"Kaiserin Augusta-Victoria" 25,000 ton
toraj še enkrat večji
kakor do sedaj veliki parniki z 8-12,000 tonami

Pojasnila daje zastopnik:

Ljubljana Fr. Seunig,
Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Za jesensko sezono

priporoča

2395 4-3

nove svile in žamete za bluže.

Prilika

paillette svilo za obleke, črno, m. po K 2.70.

Ostanki svile čudovito ceno.

A. Persché, Ljubljana, Pred škofijo 21.

Trgovci z vinom!

Ob priliki naročil ne pozabite na domačo tvrdko

Bratje Lučić-Roki ::

Vis (Lissa) Dalmacija

ki ima v zalogi **viška vina** ter jih pošilja v svojih sodih najbolj sloveča na drobno in debelo počenši od 30 litrov naprej, po zmernih cenah, ne boječ se nikake konkurence. — **viški opolinbelo vino**

Naš poznani radi svoje dobrote in izbornosti ne potrebuje nobenega priporočila, ker se priporočata sama, torej trgovci, požurite se!

Odjemalcem na debelo dajemo popust. — Vzorce na zahtevo brezplačno. — Za pristočnost naših vin jamčimo. —

Stubička štedionica

delniško društvo v Dolnji Stubici

obrestuje v današnjih denarnih razmerah do nadaljne odredbe po

2374 3-3

5 $\frac{1}{2}$ % čistih

uloge na knjižice pod poveljnimi pogoji odpovedi.

Del. glavnica popolno vplačana K 100.000.—

Varnostni zaklad „ 11.000.—

Dobiček do konca septembra „ 17.901.11

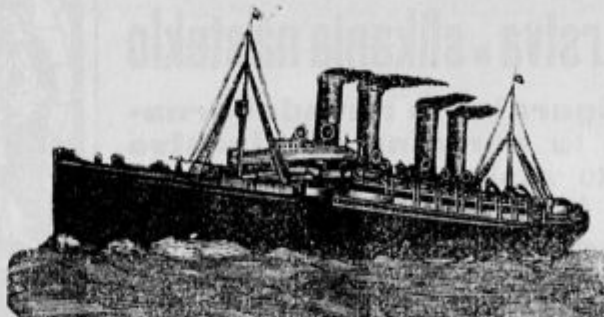
Skupna imovina „ 427.762.35

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II. Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

2518 52-48

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Oraben 25, Mala stran, Most. ulica 17, Baden, Brno, Odeška Lipa, Čelka Kamulca, Moravski Zumberg, Nördling, Novi Jidla, Pisen, Svitar in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborskegasse 4, III. Ungargasse 77 (voge! Rennweg), III. Lönwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 70, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alsterstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 25.

Menjalnična delniška družba 45 150-134

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 20.000.000. Resor. zaklad K 8.500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrebranih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

A. ZAJEC cementarna na Pešati p. Dol pri Ljubljani.

Slavnim oestnim odborom in županstvom priporočam **zalogo cementnih cevi** (6, 10, 15, 20, 25 30, 40 cm svetlobe) za napravo vodotokov, vodovodov itd., miljne in kilometrske kamne po jako ugodnih cenah.

Preč. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom nudimo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakri-

stije, veže, kuhinje in hodnike, krasne mozaik plošče v raznih barvah (do 5) in okusnih vzorcih. Trotoar krog cerkvenega zidu zabranja vlago v cerkvah. — Izdelujem tudi raznovrstne stopnice, podboje, oklepe za okna, krasne križe poljubne velikosti z vdelenim železjem za na pokopališa iz imitiranega granita in marmorja,

grobne spomenike, okvirje

in korita za živino in drugo cementno blago.

Ceniki in vzorci na zahtevo.

641 22

FILIP LAZAR,

mizarski mojster, Jesenice, Gorenjsko

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo

veliko zalogo

hišne oprave

Iz mehkega in trdega lesa, vsakovrstnih stolov, miz, madracov in žimnic. — V zalogi imam veliko izbero

krst (mrtvaški trug)

od najpriprostejše do najfinejše in pa po najnižjih cenah brez konkurence!

832 11

Pozor!

Največja zaloga nagrobnih spomenikov

katere imam v zalogi iz vseh vrst marmorjev, umetno izdelane; ravnotako so v zalogi

nagrobni okviri.

Preč. duhovščini in slav. občinstvu se priporočam za vsa umetna cerkvena in stavbinska dela po zmernih cenah.

Nagrobne spomenike prodajam radi preselitve obrti po zelo nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

2042 8—8

Ignacij Čamernik

kamnosek, Komenskega ulice 26 v Ljubljani.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbor steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd.

1731 52—11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

ANTON ŠARC

Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

Izdelovanje perila in oprem za neveste.

Prevzema vse vrste perila v izdelovanje po najnižji ceni.

: Inventurna prodaja :

dokler je kaj zaloge po globoko znižanih cenah.

Opuščene vrste švicarskih pletenin, perilo za dame, srajce za gospode, posamni namizni prtji in servietti ter drugi predmeti.

711 56—14

SVETLOLIKALNICA

Ljubljana, Kolodvorske ulice 8.

Svetli lesk ovratnika in manšet da pravo lepoto perilu in trajno trpežnost napram navadnemu likanju.

Zavod sem si tako uredil, da z največjo pozornostjo ravna s perilom, obleko, bluzami, preprogami itd. in morem prevzeti jamstvo. Cene so povsem zmjerne.

K številnemu obisku vabi najljubše z velespoštovanjem.

Anton Šarc.

Globin je najboljšje in najfinejše čistilo za čevlje.

Dobi se povsod. 529 9

Najkrajša in najcenejša vožnja Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vijdna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

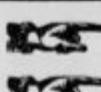
FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej šte. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 4—34

1504 18

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja zaloga

Zimskih črevljev

Dokolenic (kamašen)

Črevljev za dom

Moški čevlji od K 8.— naprej. Ženski čevlji, nizki, od K 4-80 naprej. Ženski čevlji, visoki, od K 8-50 naprej.

Trgovci dobijo primeren popust.

za gospode, gospe in otroke.

za lovce in gozdarje.

v izvršnih oblikah po zmernih cenah.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem

= F. SZANTNER =

Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana.

Ceniki zastoj in poštnine prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

